

STATISTISK ÅRSRAPPORT

2019

Myndigheten för yrkeshögskolan

Dnr: MYH 2018/1769

ISBN-nr: 978-91-88619-67-9

Västerås

Tabeller och diagram är utarbetade av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Foto sid 11 och 61: Simple Scandinav Bildbyrå, sid 43 MYH/Malin Swanström

Förord

Statistisk årsrapport är en rapport som genomförs årligen på uppdrag av regeringen enligt Förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan. Rapporten innehåller en samlad redovisning med tidsserier av statistik för de utbildningsformer som myndigheten ansvarar för. Dessa är:

- yrkeshögskoleutbildningar,
- konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn,
- tolkutbildningar inom folkbildningen.

Statistiken åskådliggörs huvudsakligen genom längre tidsserier som presenteras i diagramform tillsammans med analyser och kommentarer. För konst- och kulturutbildningar samt utbildningar med endast tillsyn redovisas statistiken från det att utbildningsformen startade enligt det nya regelverket hösten 2015. Statistik för tolkutbildningarna inom folkbildningen redovisas från i huvudsak 2012 och framåt då myndigheten tog över ansvaret för utbildningarna. Bedömning av utvecklingen inom respektive utbildningsform görs i myndighetens årsredovisning. Där finns också uppgifter om utbetalt statsbidrag och årsplatser.

Statistisk årsrapport kan läsas i sin helhet för att ta reda på statistik om samt få en bild av de olika utbildningsformerna. Den kan också läsas i tre separata delar där varje utbildningsform utgör en egen del. Tabeller med mer detaljerad statistik för respektive utbildningsform finns publicerade på myndighetens statistiksida, myh.se/statistik.

Sedan 2018 är Statistiska centralbyrån (SCB) ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan samt konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn. Vid framställningen av Statistisk årsrapport 2019 var det enbart för sökande inom yrkeshögskolan som SCB hunnit publicera officiell statistik. Övrig statistik som redovisas i den här rapporten har framställts av Myndigheten för yrkeshögskolan. Det kan förekomma skillnader i denna statistik jämfört med den officiella statistik som SCB publicerar.

De flesta uppgifter som ligger till grund för statistiken har rapporterats in av utbildningsanordnarna, antingen direkt till myndigheten eller till SCB. Uppgifter om examinerades sysselsättning året efter deras examen från en yrkeshögskoleutbildning kommer från de examinerade via en årlig enkätundersökning.

Västerås i april 2019

Thomas Persson
Generaldirektör

Innehåll

1. Yrkehögskolan	9
Sammanfattning	10
1.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och platser	11
1.2 Utbildningsanordnare	14
1.3 Sökande och sökande per plats.....	15
1.4 Antagna som påbörjat studier	18
1.5 Studerande	22
1.6 Examinerade.....	24
1.7 Examensgrad.....	26
1.8 Sysselsättning året efter examen.....	30
1.9 Verkningsgrad.....	34
1.10 Definitioner och förklaringar.....	36
 2. Konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn	41
Sammanfattning	42
2.1 Konst- och kulturutbildningar	43
2.1.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och utbildningsanordnare	44
2.1.2 Platser	46
2.1.3 Antagna som påbörjat studier	47
2.1.4 Studerande	50
2.1.5 Studerande som slutfört utbildningen	51
2.1.6 Slutförandegrad.....	51
2.2 Utbildningar med endast tillsyn	54
2.2.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och utbildningsanordnare.....	54
2.2.2 Platser.....	54
2.2.3 Antagna som påbörjat studier	55
2.2.4 Studerande	55
2.2.5 Studerande som slutfört utbildningen.....	55
2.3 Definitioner och förklaringar	56

3. Tolkutbildningar inom folkbildningen	59
Sammanfattning	60
3.1 Kontakttolkutbildning	61
3.1.1 Utbildningar, utbildningsstarter och utbildningsanordnare	61
3.1.2 Platser och ansökningar från sökande	62
3.1.3 Deltagare	62
3.1.4 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat	63
3.2 Skrivtolkutbildning	64
3.2.1 Utbildning och utbildningsanordnare	64
3.2.2 Platser och sökande.....	64
3.2.3 Deltagare och deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat	65
3.3 Teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildning	65
3.3.1 Utbildningar och utbildningsanordnare	65
3.3.2 Platser och ansökningar från sökande.....	66
3.3.3 Deltagare	66
3.3.4 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat	67
3.4 Definitioner och förklaringar	68

1 Yrkeshögskolan

Sammanfattning

Yrkeshögskoleutbildning (YH) och dess föregångare kvalificerad yrkesutbildning (KY) är en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teoretiska studier och en stark arbetslivsanknytning. Merparten av utbildningarna leder till specifika yrkesroller, vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet. Översiktlig information om yrkeshögskoleutbildningar finns i den färgade högerspalten på nästa sida.

De största förändringarna från föregående år är att volymerna ökat kraftigt vilket sammanfaller med expansionen som pågår inom YH. Andelen outnyttjade platser minskade totalt, främst inom Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning även om de fortfarande ligger på höga nivåer. Det är en något lägre andel behöriga sökande per plats. Examensgraden minskade något.

Några av de viktigaste resultaten:

- Volymerna har ökat mycket över tid, både vad gäller utbildningsomgångar, platser, antagna som påbörjat studier och studerande.
- De fem stora utbildningsområdena (Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning) stod under 2018 för fyra femtedelar av volymerna ovan.
- Efter att ha ökat mellan 2013 och 2016 har andelen outnyttjade platser vid start minskat de senaste två åren och var 15 procent 2018.
- Både antalet ansökningar och antalet sökande personer har ökat mellan 2017 och 2018 vilket eventuellt kan förklaras av fler utbildningar att söka till.
- Antalet behöriga sökande har också ökat mellan 2017 och 2018. Tre av fyra sökande 2018 var behöriga till minst en utbildning.
- Andelen behöriga sökande per plats var något lägre 2018 jämfört med 2017. I genomsnitt var det 1,8 behöriga sökande per plats 2018 jämfört med 1,9 behöriga sökande per plats 2017.
- Antal antagna som påbörjar studier har ökat kontinuerligt under åren. Ökningen har skett både inom utbildningar som drivs i bunden form och på utbildningar som drivs på distans.
- Kön fördelningen bland de som påbörjar studier var jämn totalt sett 2018 men mycket ojämn inom de fem stora utbildningsområdena.
- Andelen utrikes födda som påbörjar studier har ökat från 15 procent till 22 procent mellan 2007 och 2018 men varierar mellan utbildningsområdena.
- De senaste fem åren har utbildningsnivån bland de antagna som påbörjat studier ökat mycket. Utbildningsnivån innan YH-utbildningen var högre för utrikes födda jämfört med inrikes födda.
- Antalet examinerade har i stort sett ökat kontinuerligt mellan 2007–2017, från 7 800 till 13 100. Ökningen har berott på att fler bedrivit studier i kombination med ökad examensgrad. De fem stora områdena stod tillsammans för drygt 90 procent av ökningen under perioden.
- Även examensgraden har ökat kontinuerligt mellan 2007–2017, från 63 procent till 72 procent. Trots ökningen över tid var den lägre 2017 jämfört med 2016. När alla kompletteringar kommit in beräknas examensgraden, avrundat till heltal, bli 74 procent 2016 och 73 procent 2017. Det finns dock stora skillnader i examensgrad mellan utbildningsområdena.
- Kvinnor har mycket högre examensgrad än män och inrikes födda har mycket högre examensgrad än utrikes födda.
- Av de 28 procent som inte tog examen 2017 var 10 procent fullföljare och 18 procent avhoppare vilket var något högre än 2016 för båda grupperna.
- Andelen examinerade som hade ett arbete året efter examen (2018) var i nivå med 2017, vilken är den högsta hittills, 93 procent.
- Även andelen med ett arbete som överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen (2018) var i nivå med 2017, vilken är den högsta hittills, 69 procent.
- Nio av tio examinerade var nöjda med utbildningen som helhet, vilket är i nivå med tidigare år.

1.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och platser

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) genomför årligen en ansökningsomgång där utbildningsanordnare kan ansöka om att deras utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan och beviljas statliga medel. Det gäller både utbildningar som funnits förut och helt nya utbildningar. I början av året därpå fattar myndigheten beslut om vilka utbildningar som ska beviljas. Besluten gäller för start av mellan en och fem utbildningsomgångar. Därefter måste anordnaren ansöka på nytt om de vill fortsätta bedriva YH-utbildning. Antalet omgångar som startar under ett år styrs främst av hur mycket statliga medel¹ myndigheten förfogar över. Det finns även en liten andel utbildningar med omgångar som bedrivs utan statliga medel från myndigheten.

Merparten av de antagna som påbörjat studier finns till arbetsmarknadens förfogande tidigast två år efter det att utbildningen beviljades och för ungefär hälften dröjer det tre år eller mer efter beslutet. På grund av det långa tidsspannet mellan beslut och examen samt att konjunkturprognoser är osäkra tar myndigheten endast begränsad hänsyn till konjunkturläget vid besluten. Myndigheten strävar istället efter att dimensionera utbildningsutbudet över en längre tid. Varje utbildningsområdes andel av utbudet förändras oftast ganska lite på ett år men över tid kan det ske större förändringar.

För att effektivisera ansöknings- och bedömningsprocessen och skapa förutsättningar för en ökad strategisk styrning av yrkeshögskolans utbildningsportfölj, arbetar myndigheten med prioriteringar baserat på arbetsmarknadens efterfrågan. Dessa prioriteringar fungerar som en riktning under bedömningsarbetet. Vilka utbildningar som slutligen blir beviljade styrs av en rad faktorer, där arbetsmarknadens efterfrågan är en av dem.

Stor ökning av antalet utbildningsomgångar

Antalet utbildningsomgångar har ökat mycket över tid, både vad gäller antalet omgångar som har startat och antalet omgångar som har pågått² under respektive år. Fördelningen över utbildningsområdena har förändrats efter myndighetens prioriteringar utifrån arbetsmarknadens efterfrågan.

¹ Statliga medel avser statsbidrag eller särskilda medel från Myndigheten för yrkeshögskolan.

² Avser omgångar som startats, avslutats eller pågått under hela året, det vill säga alla omgångar som har pågått minst en dag under året.

Syftet med yrkeshögskoleutbildning

Yrkeshögskolans utbildningar ska svara mot arbetslivets behov av kvalificerad arbetskraft och drivs i nära samverkan med företag och organisationer. Det innebär att utbildningarnas innehåll utvecklas i takt med att arbetslivets krav förändras.

Utbildningarna är eftergymnasiala

Utbildningarna är eftergymnasiala och oftast mellan ett och tre år långa. Under utbildningen får de studerande kombinera teoretiska studier med arbetsplatsförlagda kurser som kallas Lärande i arbete, LIA. De flesta utbildningar är avgiftsfria och samtliga ger rätt till studiemedel från CSN.

Arbetslivets medverkan

Arbetslivet medverkar aktivt i utbildningarna på olika sätt. Representer från arbetslivet deltar i utbildningens ledningsgrupp, bidrar med föreläsare, medverkar i projekt eller erbjuder LIA-platser.

Utbildningsanordnarna kan bestå av privata utbildningsföretag, kommuner och kommunförbund, landsting samt statliga högskolor och myndigheter.

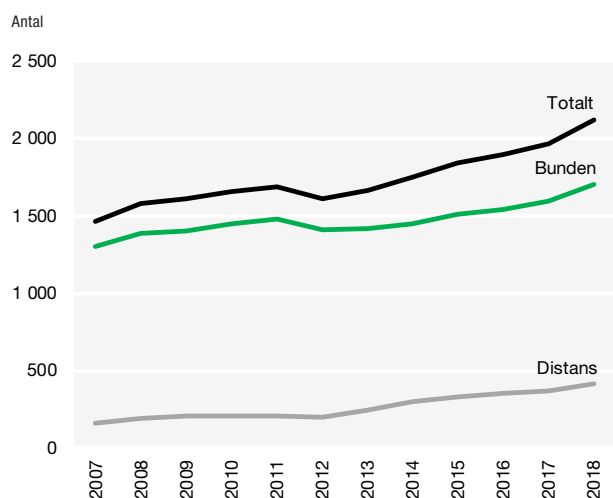
Mer information om utbildningsformen finns på yrkeshogskolan.se och på myh.se.

Data/IT, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Samhällsbyggnad och byggt teknik står för en stor del av ökningen sedan 2011, både vad gäller antalet startade och pågående omgångar. Det skedde en tillfällig nedgång i antalet pågående omgångar under 2012 vilket berodde på att anslagstilldelningen för utbildningarna inte fullt ut komprimerade för utfasningen av KY.³

Under 2018 startade 855 utbildningsomgångar varav merparten under augusti och september. Totalt pågick 2 121 omgångar under hela eller delar av året. Av dessa var 80 procent inom bunden studieform och 20 procent inom distans.

Diagram 1.1 Pågående utbildningsomgångar, 2007–2018

Studieformen distans har ökat mycket

Studieformen distans var en liten andel inom KY men har ökat mycket sedan YH gick om KY i volym under 2011. Sedan dess har andelen pågående omgångar som bedrivs på distans ökat från 12 procent till 20 procent. Av de fem stora utbildningsområdena hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete högst andel distansutbildningar under 2018 med 50 procent. Inom Ekonomi, administration och försäljning. Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning var andelen mellan 15 och 17 procent. Inom Data/IT var andelen 7 procent 2018, vilket är en halvering jämfört med 2016.

Utbildningar inom smala yrkesområden är en liten andel

Ett smalt yrkesområde är ett kvalificerat yrkeskunnande inom ett område som är av betydelse för individen och samhället, utan att det finns ett uttryckligt arbetsmarknadsbehov.⁴ Utbildningar inom smala yrkesområden har under åren 2016–2018 utgjort 4–5 procent av de pågående omgångarna.

³ Under 2011 gick YH om KY i volym eftersom det då fanns fler pågående omgångar inom YH än inom KY. Därför startar jämförelsen med år 2011.

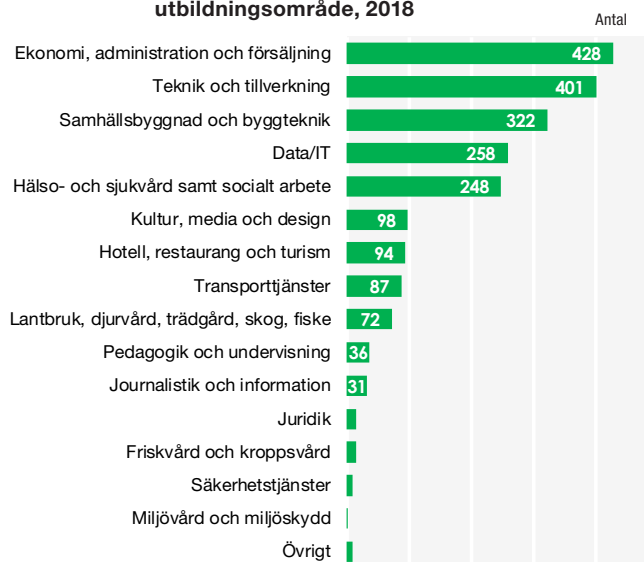
⁴ För definition av utbildningar inom smala yrkesområden, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar.

De har dock utgjort en mindre andel av samtliga studerande där har de endast varit 2 procent varje år under perioden. Det beror framförallt på att det har varit färre platser per omgång inom dessa utbildningar än inom YH som helhet. Under 2018 fanns det 91 pågående omgångar inom utbildningar inom smala yrkesområden varav 59 inom utbildningsområdet Teknik och tillverkning där också de flesta smala yrkesområden finns.

Två utbildningsområden har varit de största under en lång period

Teknik och tillverkning och Ekonomi, administration och försäljning har varit de största utbildningsområdena årligen 2007–2016, både vad gäller startade och pågående omgångar. Tillsammans stod de för nästan 40 procent av både startade och pågående omgångar under 2018.

Diagram 1.2 Pågående utbildningsomgångar efter utbildningsområde, 2018

Flest utbildningsomgångar i storstadslänen

Antalet startade och pågående utbildningsomgångar har årligen varit betydligt fler i de tre storstadslänen än i övriga län. Under 2018 hade Stockholms län 533 pågående omgångar, Västra Götalands län 489 och Skåne län 290. Tillsammans svarade de tre storstadslänen för 62 procent av samtliga pågående omgångar. Det förklaras till stor del av att de har störst folkmängd och arbetsmarknad.⁵

Vad gäller antal pågående utbildningsomgångar i relation till invånare i arbetsför ålder är det däremot inte något av storstadslänen som ligger i topp, även om alla tre ligger bland de fem högsta.⁶ Högst värde under 2018 hade Västernorrlands län med 5,1 pågående omgångar per 10 000 invånare. Detta kan jämföras med riket totalt som hade 3,7 pågående omgångar per 10 000 invånare.

⁵ År 2017 hade dessa tre län tillsammans 55 procent av alla förvärvsarbetande i riket (dagbefolkning). Källa: SCB

⁶ Avser folkmängd 20–64 år den 31 december 2017. Källa: SCB

Platser

På varje utbildningsomgång finns ett antal utbildningsplatser. På de 2 121 omgångar som pågick under hela eller del av 2018 fanns det 60 200 platser. Av dessa startade 855 omgångar med 24 400 platser under året.

På de omgångar som startade under 2018 var det i genomsnitt 28 platser per omgång. Det fanns dock stora variationer mellan utbildningsområdena. Inom Ekonomi, administration och försäljning var genomsnittet 33 platser, vilket kan jämföras med i genomsnitt 23 platser inom Teknik och tillverkning. Därför har Ekonomi, administration och försäljning en större andel av platserna än av omgångarna inom yrkeshögskolan. För Teknik och tillverkning gäller det motsatta. Ekonomi, administration och försäljning hade 20 procent av de startade omgångarna och 23 procent av platserna på alla startade omgångar 2018. Teknik och tillverkning hade 18 procent av de startade omgångarna och 14 procent av platserna

Nyttjade och outnyttjade platser vid start samt överintag

Nästan alla utbildningsomgångar och platser bedrivs med statliga medel, en marginell andel bedrivs utan.⁷ På omgångar som bedrivs med statliga medel får utbildningsanordnarna anta fler som påbörjar studier än vad det finns platser, så kallade överintag, men de får inte statliga medel för överintagen. Utbildningsanordnare med omgångar som bedrivs utan statliga medel får däremot inte göra överintag.

Totalt fanns det 25 300 platser avsedda att nyttjas vid start under 2018. Av dessa var det 900 platser som inte nyttjades vid start på grund av att utbildningsomgångarna blev inställda, vilket innebär att det fanns 24 400 platser kvar på de omgångar som startade under 2018. Av dessa 24 400 platser var det 2 900 platser som inte nyttjades vid start. Antalet nyttjade platser vid start blev därmed 21 500. Det var sammanlagt 3 800 platser som inte utnyttjades vid start, antingen på grund av att omgångarna blev inställda (900) eller på grund av att platserna inte nyttjades fullt ut på startade omgångar (2 900). Antalet antagna som påbörjade studier var 22 700⁸, vilket är 1 200 fler än de nyttjade platserna som var 21 500. Skillnaden beror på att det gjordes överintag av antagna som påbörjade studier på 42 procent av de startade omgångarna

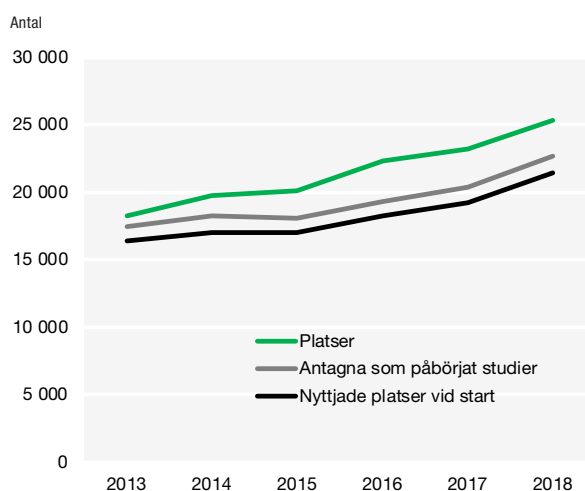
Andelen outnyttjade platser vid start ökade mycket totalt sett mellan 2013 och 2016, från 10 procent till 18 procent. Därefter har andelen minskat till 15 procent 2018.

Högst andel outnyttjade platser vid start 2018 hade Teknik och tillverkning med 31 procent följt av Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 26 procent och Samhällsbyggnad och byggt teknik med 22 procent.

Både Teknik och tillverkning och Samhällsbyggnad och byggt teknik hade en betydligt lägre andel outnyttjade platser vid start 2013, då andelen för Teknik och tillverkning var 19 procent och för Samhällsbyggnad och byggt teknik 13 procent. För både Teknik och tillverkning och Samhällsbyggnad och byggt teknik skedde det en stor ökning under 2014 då andelen ökade till 25 procent för Teknik och tillverkning och till 20 procent för Samhällsbyggnad och byggt teknik. Områdena har sedan dess varit kvar på de högre nivåerna och nivåerna har inte under något år sjunkit under 2014 års nivå.

Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske har haft en andel outnyttjade platser vid start som varierat mellan 23–29 procent årligen under perioden 2013–2018.⁹

Diagram 1.3 Platser och nyttjade platser vid start, 2013–2018

Notera: Antagna som påbörjat studier avser här vid första studerandelistan, exklusive inhoppare som tillkommit senare.

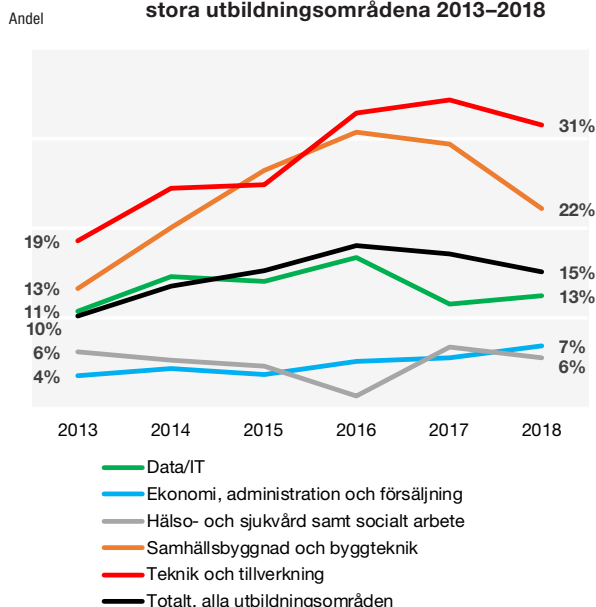
Inom Data/IT var andelen outnyttjade platser vid start 13 procent 2018, vilket är något högre än 2013 (det första startåret med endast YH) då andelen var 11 procent. För de två övriga stora områdena Ekonomi, administration och försäljning och Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete har andelen outnyttjade platser vid start inte varit mer än 7 procent något år under perioden 2013–2018.

⁷ Statliga medel avser statsbidrag eller särskilda medel från Myndigheten för yrkeshögskolan.

⁸ Exklusive inhoppare som tillkommit efter första studerandelistan.

⁹ Platser och nyttjade platser visas från 2013 eftersom det från det året endast finns startade omgångar inom YH. De sista utbildningsomgångarna inom KY avslutades 2013.

Diagram 1.4 Outnyttjade platser vid start inom de fem stora utbildningsområdena 2013–2018

Uppdragsutbildningar, behörighetsgivande förutbildningar och enstaka kurser

Utöver de ordinarie yrkeshögskoleutbildningarna finns sedan tidigare även uppdragsutbildning. Det är en form av utbildning som både offentlig verksamhet och privata företag kan köpa. De kan omfatta en eller flera kurser eller en hel utbildning. Under 2018 påbörjade 228 deltagare en uppdragsutbildning vilket är något färre än 2017 då antalet var 252 men i likhet med 2016 då antalet var detsamma. Andelen män som påbörjat en uppdragsutbildning har ökat från 51 procent till 68 procent under perioden 2016–2018. Under 2018 påbörjades endast utbildningar inom Häls- och sjukvård samt socialt arbete. Det är det området som har haft flest deltagare på uppdragsutbildning under tidigare år.

Från och med 2017 finns det möjlighet att gå enstaka kurser som ingår i de pågående utbildningarna inom yrkeshögskolan. Det finns också möjlighet att gå behörighetsgivande förutbildningar för att bli behörig till och få en garanterad plats på en viss utbildning.

Under 2018 var det 121 personer (76 kvinnor och 45 män) som påbörjade studier på cirka 160 enstaka kurser. Det innebar att cirka 25 procent läste flera kurser medan resterande läste en kurs. Antalet personer som påbörjade enstaka kurser 2018 var högre än 2017 då 65 personer (38 kvinnor och 27 män) påbörjade cirka 80 enstaka kurser. Inom de stora utbildningsområdena startade cirka 40 enskilda kurser under 2018 och under 2017 startade cirka 20 enskilda kurser.

Behörighetsgivande förutbildning gavs inom sju områden 2018, vilket är fler än 2017 då den bara gavs inom två områden. Merparten av de behörighetsgivande förutbildningarna gavs inom Teknik och tillverkning, Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik under 2018. Under 2017 bedrevs utbildningarna endast inom Samhällsbyggnad och byggt teknik och Teknik och tillverkning. Flest antagna som bedrev studier 2018 fanns inom utbildningar mot Fastighetstekniker 2 och Teknisk testare medan de flesta som bedrev studier 2017 fanns inom utbildningar mot produktionslogistik och anläggningsdykare.

Det var totalt 510 antagna som bedrev studier på behörighetsgivande förutbildningar 2018 (167 kvinnor och 343 män), vilket var betydligt fler än 2017 då 64 antagna påbörjade studier inom behörighetsgivande förutbildningar (17 kvinnor och 47 män). Totalt uppnådde 84 procent behörighet 2018 och nästan alla uppnådde behörighet 2017.

Uppdragsutbildningar, behörighetsgivande förutbildningar och enstaka kurser är inte medräknade i den övriga statistiken i rapporten utan de beskrivs endast i detta avsnitt.

1.2 Utbildningsanordnare

Under 2018 hade 214 utbildningsanordnare minst en pågående utbildningsomgång varav 121 privata organisationer och 93 offentliga. Av de offentliga anordnarna var det 87 kommuner eller kommunförbund, 5 landsting samt 1 statlig högskola.¹⁰

Antalet offentliga anordnare har minskat

Antalet privata anordnare har ökat under perioden 2007–2018, från 115 till 121. Flest fanns 2016 då det var 129 privata anordnare. Antalet offentliga anordnare har däremot minskat mycket mellan 2007 och 2018, från 106 till 87. Flest fanns 2010, då det var 113 offentliga anordnare.

Andelen studerande hos privata anordnare har ökat

Andelen privata respektive offentliga anordnare var ungefär hälften vardera under perioden 2007–2012. Därefter har andelen privata anordnare ökat och 2017 var andelen 58 procent för att sedan minska till 57 procent 2018. Andelen privata anordnare har ökat men andelen som studerar hos privata anordnare har ökat mer. Andelen studerande hos privata anordnare har ökat från 49 procent till 70 procent mellan 2007 och 2018.

¹⁰ Anordnare med pågående utbildningsomgångar. För definition av anordnare och pågående utbildningsomgångar, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar.

Diagram 1.5 Anordnare efter huvudman, 2007–2018

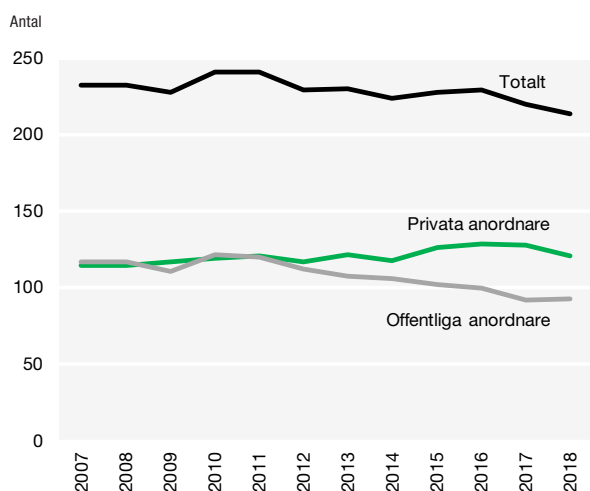
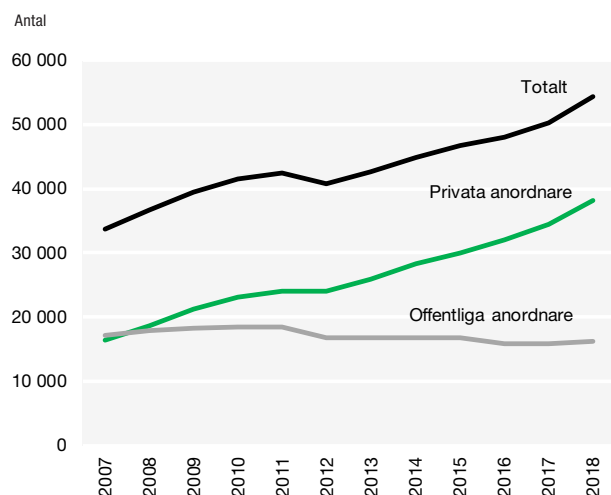

Diagram 1.6 Studerande efter anordnare, 2007–2018

Totalt sett har antalet studerande ökat från 33 700 till 54 400 mellan 2007–2018. Hela ökningen har skett hos de privata anordnarna (ökning med 21 700 studerande). Samtidigt har det skett en minskning med 1 000 studerande hos de offentliga anordnarna.

Under 2018 fanns 38 200 av de studerande hos privata anordnare och 16 200 hos offentliga anordnare. Av de studerande hos offentliga anordnare fanns 94 procent hos kommuner eller kommunförbund.

I genomsnitt fanns det 254 studerande per anordnare under 2018. Det motsvarar i genomsnitt 315 studerande för de privata anordnarna och 174 för de offentliga.

1.3 Sökande och sökande per plats

Sedan 2014 samlas personuppgifter in om de sökande vilket gör det möjligt att redovisa hur många unika personer som söker till en yrkeshögskoleutbildning.

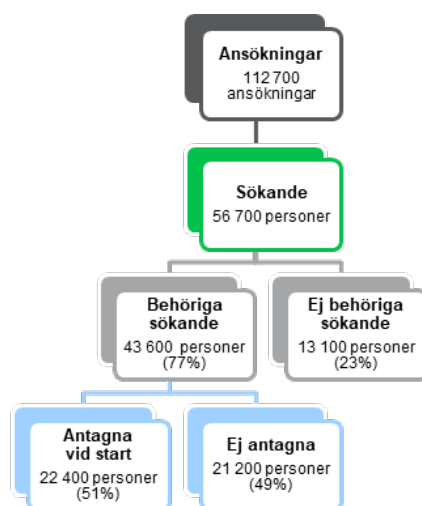
Inför 2015 gjordes en del förändringar i insamlingen vilket medförde att endast uppgifter om behöriga sökande är jämförbara från och med 2014 och framåt. Uppgifter om unika sökande personer (oavsett behöriga eller obehöriga sökande) är jämförbara från 2015 och framåt.

SCB har i samband med framtagandet av den officiella statistiken gjort vissa justeringar i statistiken avseende 2017 och tidigare. Statistiken om sökande som redovisas i rapporten skiljer sig därför något mot myndighetens tidigare redovisade statistik.

I sökandeundersökningen 2018 var det ett bortfall på 11 utbildningsomgångar, vilket motsvarar cirka 1 procent av samtliga startade omgångar 2018. Det har en mindre påverkan på all statistik avseende sökande för 2018.

I bilden nedan ges en sammanfattande bild av förloppet från ansökan till utbildningen fram till antagningen till starten.

Figur 1 Sökande, behöriga sökande och antagna vid start, 2018

Notera: Alla uppgifter avser unika individer förutom ansökningar. Antagna avser endast de som påbörjar studier.

Antalet ansökningar har ökat

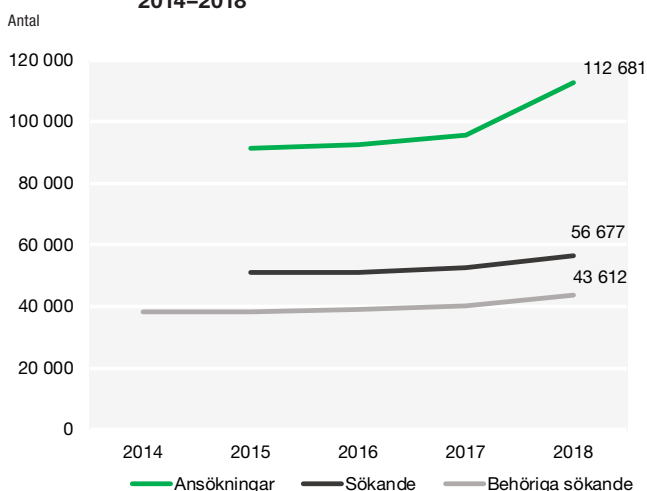
Antalet ansökningar till utbildningsomgångar som startade under året ökade från 95 700 till 112 700 mellan 2017 och 2018, vilket innebar en ökning med 18 procent. Motsvarande ökning mellan 2015 och 2016 samt mellan 2016 och 2017 var 1 procent respektive 3 procent. Att antalet ansökningar ökat kan bero på att antalet utbildningar att söka till har ökat.

Fler personer än under tidigare år har sökt till mer än en utbildning med start under 2018 men det är fortfarande vanligast att man söker en utbildning. Totalt sökte 62 procent till en utbildning medan 38 procent sökte till fler. Det är något högre än tidigare år då andelen som sökte fler utbildningar varit mellan 34–36 procent. Det fanns inga skillnader mellan könen när det gäller huruvida man sökte en eller flera utbildningar 2018, vilket var i likhet med tidigare år.

Tre av fyra sökande är behöriga till minst en utbildning

Precis som för ansökningar ökade antalet sökande till utbildningsomgångarna som startade under 2018 jämfört med 2017. Totalt sökte 56 700 personer till omgångarna som startade 2018 jämfört med 52 600 personer 2017, vilket innebär en ökning med 8 procent. Även antalet behöriga sökande har ökat, från 40 300 till 43 600 mellan 2017 och 2018. Drygt tre av fyra som sökte en utbildning var behöriga till minst en utbildning 2018.

Diagram 1.7 Ansökningar, sökande och behöriga sökande, 2014–2018

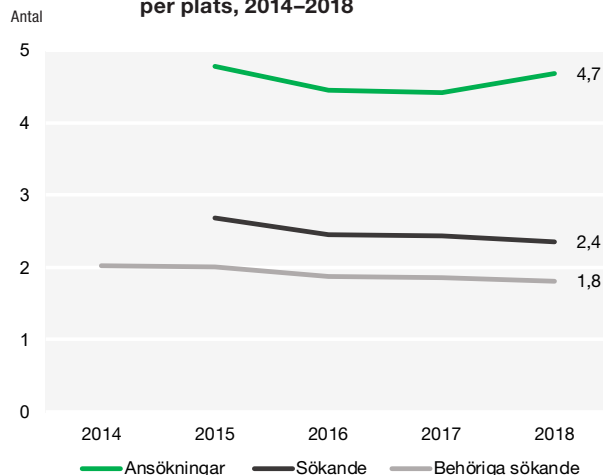

Något lägre antal behöriga sökande per plats

Totalt fanns det 24 100 platser att söka till på de utbildningsomgångar som startade 2018. Antalet sökande var 56 700 och av dessa var 43 600 behöriga sökande. Det innebär i genomsnitt 2,4 sökande per plats och 1,8 behöriga sökande per plats.

Antalet sökande per plats var detsamma 2017 och 2018 medan antalet behöriga sökande per plats var något lägre (1,8 behöriga sökande per plats 2018 jämfört med 1,9 behöriga sökande per plats 2017) vilket beror på att antalet behöriga sökande inte ökat i samma omfattning som antalet platser.

Diagram 1.8 Ansökningar, sökande och behöriga sökande per plats, 2014–2018

Flest behöriga sökande per plats hade Juridik följt av Transporttjänster med 4,6 respektive 3,5 behöriga sökande per plats 2018. Båda områdena hade högst antal behöriga sökande per plats även 2017 men skillnaden mellan 2017 och 2018 var att antalet behöriga sökande per plats var högst inom Juridik. Tidigare år (2015–2017) har Transporttjänster haft högst antal. Lägst antal behöriga sökande per plats hade Säkerhetstjänster med 1,3 behöriga sökande per plats 2018.

Diagram 1.9 Behöriga sökande per plats efter utbildningsområde, 2018

Notera: Två små utbildningsområden (Miljövård och miljöskydd samt Övriga utbildningsområden) med vardera färre än 100 platser sårredovisas inte i diagrammet.

Kvinnor och män söker till olika utbildningsområden

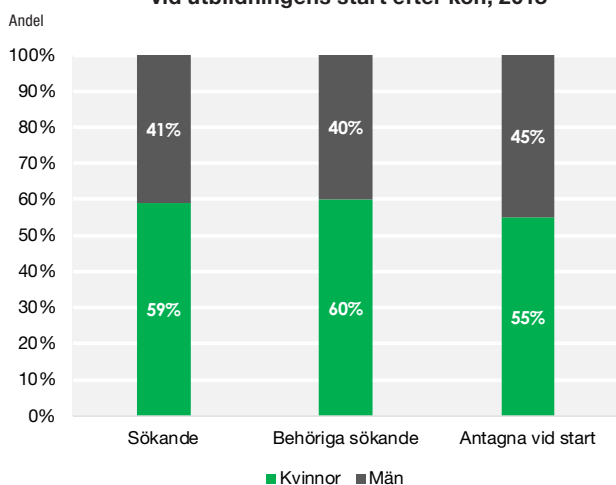
Kvinnor stod för en högre andel av de sökande. Könsfördelningen är i stort sett lika bland sökande och behöriga sökande, 60 procent kvinnor och 40 procent män, vilket är i likhet med de två tidigare åren. Kvinnor sökte i större utsträckning utbildningar inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete medan männen i större utsträckning sökte utbildningar inom Data/IT, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik.

Av de behöriga sökande var 57 procent kvinnor och 43 procent män vilket är detsamma som 2016 och 2017. Medelåldern bland de behöriga sökande 2018 var 31,3 år och precis som tidigare år hade kvinnor en något högre medelålder än män. Åtta av tio behöriga sökande var födda i Sverige och två av tio var födda utomlands varav de flesta utanför EU. Vid utbildningens start utgjorde de utrikes födda 22 procent vilket var tre procentenheter fler än 2017.

Mindre skillnad i könsfördelningen vid utbildningens start

Drygt hälften av de behöriga sökande antogs och påbörjade en utbildning med start under 2018. I statistiken framgår det att det var mindre skillnader i könsfördelningen bland de antagna som påbörjade studierna än bland behöriga sökande. En högre andel av männen som sökt en utbildning och var behöriga antogs och påbörjade utbildningen jämfört med kvinnorna vilket bland annat kan bero på hur könsfördelningen bland de sökande var fördelad mellan de olika utbildningsområdena.

Diagram 1.10 Sökande, behöriga sökande och antagna vid utbildningens start efter kön, 2018

Notera: Alla uppgifter avser unika individer.

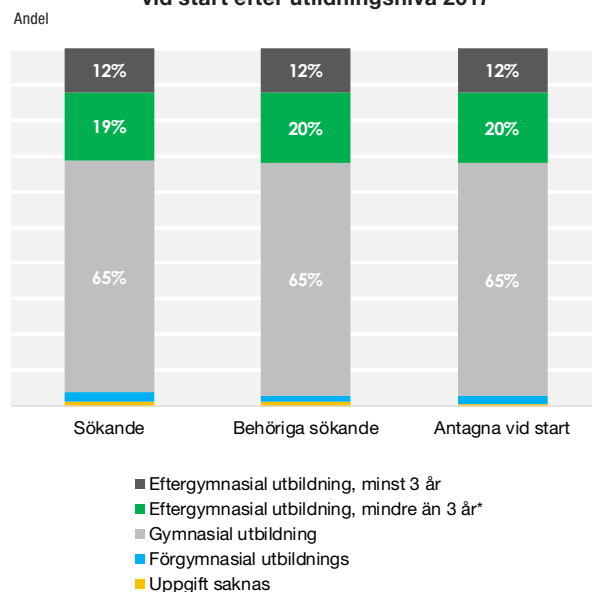
Utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning och inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete hade fler behöriga sökande per plats än utbildningar inom Data/IT, Teknik och tillverkning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik. Det medförde att det var större konkurrens om platserna inom de områden som kvinnor främst sökte till.

Tre av tio hade en eftergymnasial utbildning redan innan sin yrkeshögskoleutbildning

Drygt 30 procent av både de behöriga sökande och antagna hade en eftergymnasial utbildning sedan tidigare. Av dessa hade 12 procent en längre eftergymnasial utbildning på minst tre år som högsta utbildning. Det var i likhet med 2016 och 2017.

En något högre andel av de kvinnor som var behöriga hade minst en termins eftergymnasial utbildning innan sin yrkeshögskoleutbildning jämfört med de män som var behöriga, 33 procent jämfört med 30 procent. Även det var i nivå med 2016 och 2017.

Diagram 1.11 Sökande, behöriga sökande och antagna vid start efter utbildningsnivå 2017

* Motsvarar minst 1 termin

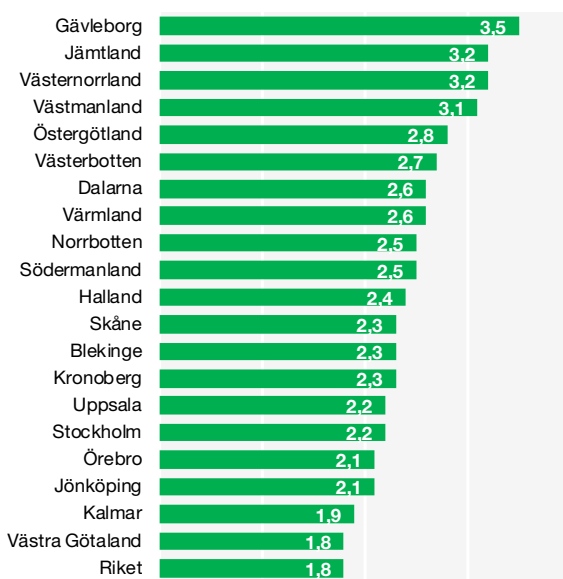
Notera: Alla uppgifter avser unika individer.

Antalet behöriga sökande per plats skiljer mellan länen

Utbildningsutbudet varierar mellan länen¹¹ vilket kan påverka antalet behöriga sökande per plats i respektive län.

Flest behöriga sökande per plats 2018 hade Gävleborgs län med 3,5 behöriga sökande per plats. Lägst antal hade Västra Götalands län (1,8 behöriga sökande per plats). I de tre storstadslänen (Skåne, Västra Götaland och Stockholm) varierade antalet mellan 1,8–2,3 behöriga sökande per plats vilket i stort sett var samma nivå som både 2016 och 2017. De tre storstadslänen stod för 64 procent av de 24 100 platserna som startade 2018.

Diagram 1.12 Behöriga sökande per plats efter län 2018

Notera: Gotlands län visas inte i diagrammet då antalet platser är färre än 100. Statistiken över antal behöriga sökande är nettoräknad. Det betyder att om en sökande är behörig till flera utbildningsomgångar i samma län så räknas personen en gång i detta län

Reell kompetens

Myndigheten följer särskilt de sökande som behörighetsförklarats enligt vad som vanligtvis benämns reell kompetens. Myndigheten följer därför de som enligt YHF¹² bedömts behörig med stöd av 1 § enbart punkt 4 (det vill säga de som är behöriga enligt 1 § punkt 4 men inte enligt punkterna 1, 2 eller 3 i 1 §) eller bedömts behörig med stöd av 4 §.

Av de behöriga sökande 2018 var 13 procent behöriga på minst en behörighetsgrund ovan, vilket var i likhet med både 2016 och 2017.¹³

¹¹ Län avser det län där studierna bedrevs.

¹² Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan.

¹³ Observera att man kan vara behörig på båda grunderna men under förutsättning att det avser olika utbildningar.

Högst andel som bedömts behöriga enligt någon av dessa behörighetsgrunder fanns inom Data/IT, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Pedagogik och undervisning samt Teknik och tillverking med 15–21 procent vardera. Lägst andel fanns inom Friskvård och kroppsvård samt Juridik med 2 procent respektive 5 procent.

Andelen som bedömts behöriga med stöd av 1 § enbart punkt 4 var 9 procent och andelen som bedömts behöriga med stöd av 4 § var 5 procent 2018. Andelen var högst inom Pedagogik och undervisning där den var 19 procent 2018. Lägst var den inom Friskvård och kroppsvård där den var 1 procent.

Andelen som bedömts behöriga med stöd av 4 § var högst inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske där den var 13 procent 2018. Lägst var den inom Friskvård och kroppsvård (1 procent).

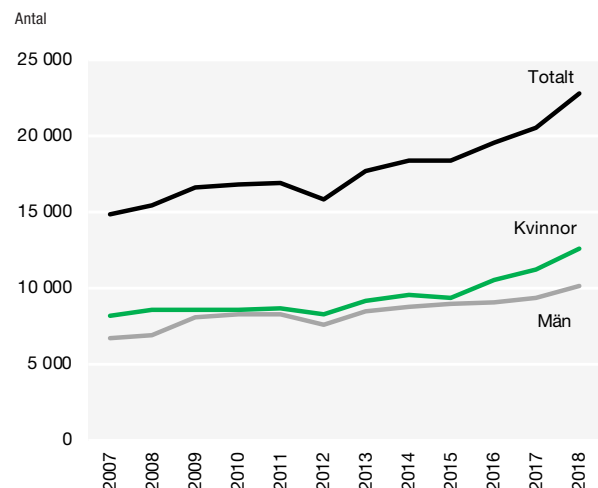
1.4 Antagna som påbörjat studier

Hittills är det 22 700 antagna som påbörjat studier på de utbildningsomgångar som startade under 2018 men det förväntas tillkomma inhoppare under utbildningarnas gång.

Stor ökning av antagna som påbörjat studier

Antalet antagna som påbörjat studier har i stort sett ökat kontinuerligt under perioden 2007–2018 från 14 800 till 22 700. Det mostvarar en ökning med 54 procent. Undantaget var 2012 då det var en tillfällig nedgång vilket berodde på att anslagstilldelningen för utbildningarna inte fullt ut komprimerade för utfasningen av kvalificerad yrkesutbildning (KY).

Diagram 1.13 Antagna som påbörjat studier, 2007–2018

Antalet antagna som påbörjat studier 2018 var 2 200 fler än 2017, vilket var den största ökning mellan två intilliggande år under perioden 2007–2018. Ökningen 2018 sammanfaller med att myndigheten påbörjade en expansion av antalet platser under 2018. Myndigheten har fått ökade anslag för statliga medel till yrkeshögskoleutbildning, vilket innebär att antalet platser inom yrkeshögskolan beräknas öka kraftigt under perioden 2018–2022.

Ökningen av antalet antagna under perioden har varit större i procent bland kvinnor än bland män. Antalet kvinnor ökade med 54 procent och män med 52 procent. I antal motsvarar det 4 400 fler kvinnor och 3 500 fler män. Under 2018 var det 12 600 kvinnor och 10 100 män som påbörjade studier.

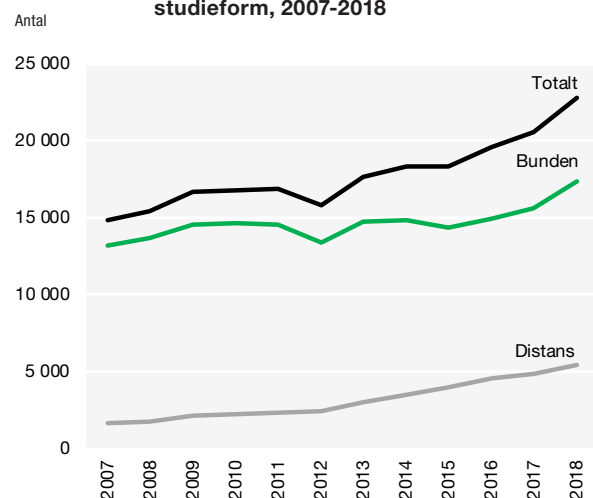
Andelen som påbörjade studier på utbildningar som var två år eller längre minskade mellan 2007 och 2014, från 63 procent till 55 procent för att därefter öka igen. År 2018 var andelen 60 procent. För utbildningar som var kortare än två år var andelen 40 procent 2018.

Andelen antagna som påbörjat studier inom utbildningar inom smala yrkesområden utgjorde 1 procent av de antagna som påbörjat studier 2018.¹⁴

Fler som påbörjat studier inom utbildningar i både bunden form och på distans

Antalet antagna som påbörjat studier har ökat både inom bundna utbildningar och inom distansutbildningar mellan 2007 och 2018. Inom bundna utbildningar har antalet ökat från 13 200 till 17 300. För distansutbildningar ökade antalet från 1 700 till 5 400.

Diagram 1.14 Antagna som påbörjat studier efter studieform, 2007-2018

¹⁴ För definition av utbildningar inom smala yrkesområden, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar.

Andelen antagna som påbörjat studier på distansutbildningar har ökat från 11 procent till 24 procent mellan 2007 och 2018. Det innebär att andelen inom bundna utbildningar minskat från 89 procent till 76 procent under samma period trots att antalet ökat.

De utbildningsområden som hade högst andel antagna som påbörjat studier inom bundna utbildningar 2018 var Friskvård och kroppsvård (100 procent), Data/IT (99 procent) samt Kultur, media och design (97 procent).

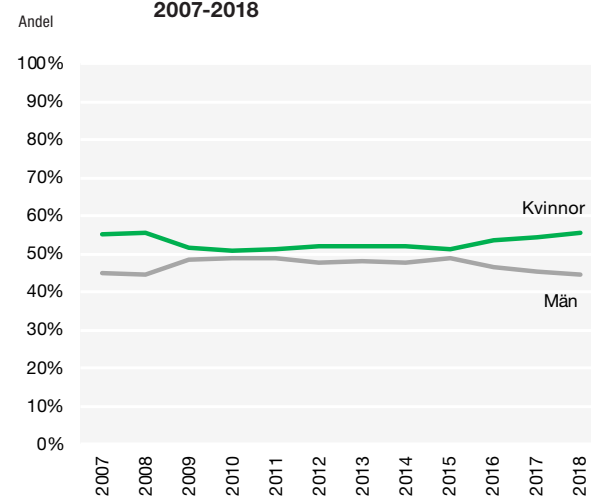
Högst andel antagna som påbörjat studier inom distansutbildningar hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (52 procent) följt av Pedagogik och undervisning (43 procent) samt Säkerhetstjänster (46 procent). Både Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Säkerhetstjänster har varit bland de områden som haft högst andel antagna som påbörjat studier på distansutbildningar under flera år. Inom Pedagogik och undervisning har andelen antagna som påbörjat studier på distansutbildningar ökat sedan 2015, från 0 procent till 21 procent mellan 2015 och 2017.

Ojämn könsfördelning inom de fem stora utbildningsområdena

Könsfördelningen för de antagna som påbörjat studier, totalt sett, har årligen varit jämn¹⁵ under perioden 2007–2018.

Andelen kvinnor har varierat mellan 51 och 56 procent. År 2018 var andelen kvinnor 55 procent och andelen män 45 procent. De två föregående åren var andelen kvinnor 54 procent och andelen män 46 procent.

Diagram 1.15 Antagna som påbörjat studier efter kön, 2007-2018

¹⁵ En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu

Könsfördelningen har varit skev inom de flesta utbildningsområdena under hela eller merparten av perioden 2007–2018. Kultur, media och design är det enda området som årligen haft en jämn könsfördelning. Under perioden 2010–2017 var könsfördelningen även jämn inom Pedagogik och undervisning vilket troligen beror på att Trafikläraryrket utbildningarna tillkom till området 2010.

Inom tre av de fem stora utbildningsområdena har könsfördelningen i stort sett varit både ojämn och oförändrad sedan 2012. Inom Ekonomi, administration och försäljning har en redan ojämn könsfördelning blivit ännu mer ojämn då andelen kvinnor ökat från 70 procent till 74 procent mellan 2012–2018. Inom Teknik och tillverkning var könsfördelningen mindre ojämn 2018 då andelen kvinnor ökade från 18 procent till 22 procent mellan de åren.

Även inom två av de mellanstora områdena ökade andelen kvinnor mellan 2012–2018. Inom Kultur, media och design ökade andelen kvinnor från 49 procent till 58 procent och inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske ökade andelen från 56 procent till 66 procent under perioden.

Bland de mindre områdena var det inom Pedagogik och undervisning som könsfördelningen för antagna som påbörjat studier har förändrats mest mellan 2012–2018. Där har andelen kvinnor ökat från 48 procent till 62 procent.

Diagram 1.16 Antagna som påbörjat studier efter utbildningsområde och kön 2018

	Andel	Antal
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	91% 9%	3 581
Juridik	86% 14%	170
Friskvård och kroppsvård	83% 17%	184
Hotell, restaurang och turism	77% 23%	994
Ekonomi, administration och försäljning	74% 26%	5 662
Journalistik och information	67% 33%	433
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	66% 34%	527
Pedagogik och undervisning	62% 38%	599
Kultur, media och design	58% 42%	778
Transporttjänster	37% 63%	802
Säkerhetstjänster	35% 65%	185
Samhällsbyggnad och byggt teknik	29% 71%	3 294
Data/IT	24% 76%	2 538
Teknik och tillverkning	22% 78%	2 921
Totalt, alla utbildningsområden	55% 45%	Män 22 742

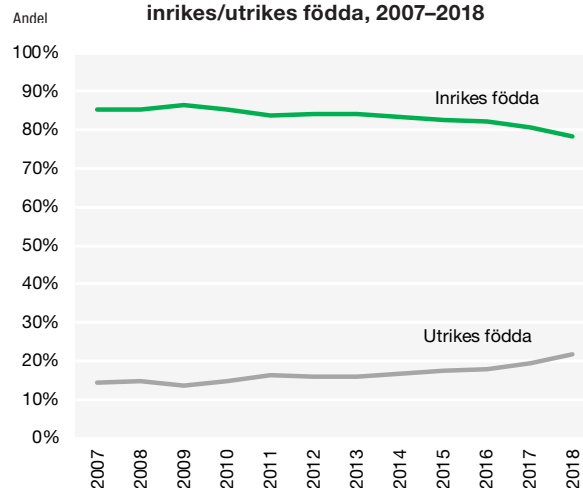
Notera: Tre små utbildningsområden (Miljövård och miljöskydd samt Övrigt) särredovisas inte i diagrammet.

Inom de fem stora utbildningsområdena var könsfördelningen ojämn 2018. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Ekonomi, administration och försäljning dominerade andelen kvinnor, andelen var 91 procent respektive 74 procent. Inom Teknik och tillverkning, Data/IT samt Samhällsbyggnad och byggt teknik var det tvärtom. Där dominerade andelen män. Andelarna varierade mellan 71 procent och 80 procent.

Andelen utrikes födda har ökat men andelen varierar mellan utbildningsområdena

Andelen utrikes födda bland antagna som påbörjat studier har ökat från 15 procent till 22 procent mellan 2007 och 2018. Andelen utrikes födda var högre bland män än bland kvinnor 2018, 24 procent jämfört med 20 procent.

Diagram 1.17 Antagna som påbörjat studier efter inrikes/utrikes födda, 2007–2018

Andelen utrikes födda bland de som påbörjat studier varierar mellan utbildningsområdena. Pedagogik och undervisning var det område som hade högst andel utrikes födda 2018 med 38 procent. Detta är dock ett litet område där andelen utrikes födda har varierat mycket över tid. Data/IT hade näst högst andel med 27 procent. Lägst andel hade Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske med 6 procent. Området har över tid haft en låg andel utrikes födda.

Inom fyra av de fem stora utbildningsområdena har andelen utrikes födda ökat mellan 2012 och 2018. Inom Data/IT, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning var ökningen mellan 8–10 procentenheter. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete ökade andelen utrikes födda från 21 procent till 23 procent under samma period. Ekonomi, administration och försäljning var det enda stora område där andelen utrikes födda minskade mellan 2012 och 2018. Där minskade andelen från 17 procent till 16 procent.

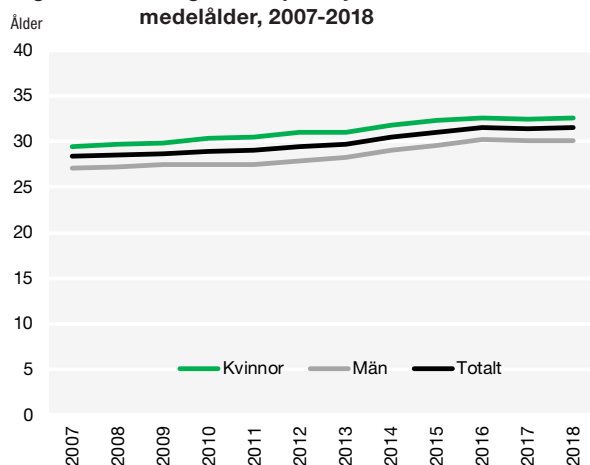
Den största ökningen av andelen utrikes födda mellan 2012–2018 har skett inom Pedagogik och undervisning, från 23 procent till 58 procent. Ökningen är troligtvis ett resultat av att nya utbildningar till studiehandledare på modersmål tillkom under 2016. Inom dessa utbildningar har andelen utrikes födda varit hög.

Ökad medelålder

Medelåldern bland antagna som påbörjat studier har ökat från 28,4 år till 31,5 år mellan 2007 och 2018. Ökningen har framförallt skett sedan 2011. Det senaste året har dock ökningen stannat av. Bland kvinnor har medelåldern ökat från 29,5 år till 32,6 år och bland män från 27,0 år till 30,0 år.

Medelåldern har ökat inom de flesta utbildningsområdena mellan 2007 och 2018. Inom de fem stora områdena har medelåldern ökat med mellan 2 till 3 år. Mellan områdena har det däremot funnits stora skillnader i medelålder. Hälso- och sjukvård samt socialt arbete hade högst medelålder med 36,6 år 2018. Lägst medelålder hade Kultur, media och design med 27,4 år.

Diagram 1.18 Antagna som påbörjat studier efter medelålder, 2007-2018

Nästan halva skillnaden i medelåldern mellan könen är ett resultat av den skeva könsfördelningen inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som hade 91 procent kvinnor bland de antagna som påbörjade studier 2018. Detta är ett stort område som har en högre medelålder än de övriga stora områdena och får därför en stor påverkan på medelåldern för kvinnor. Inom området var medelåldern 36,7 år för kvinnor och 35,8 år för män 2018.

Medelåldern bland antagna som påbörjat studier har varit högre för utrikes födda än för inrikes födda. Medelåldern för inrikes födda 2018 var 30,8 år jämfört med 34,0 år för

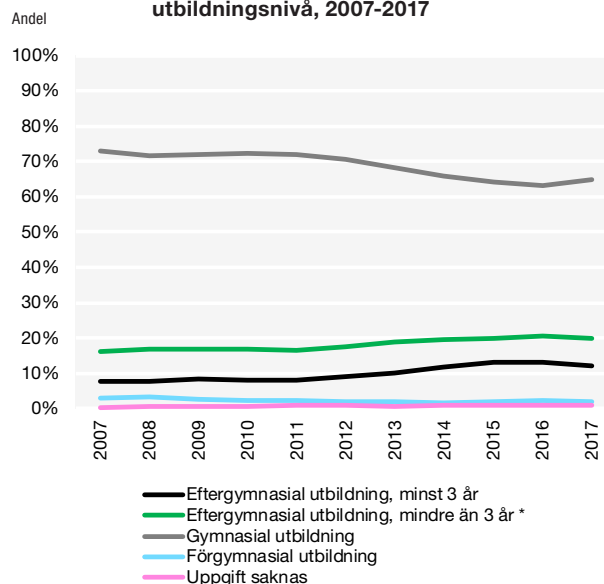
utrikes födda. I åldersgruppen 29 år och yngre var andelen utrikes födda 15 procent medan den i åldersgruppen 30 år och äldre var nästan dubbelt så hög med 29 procent.

Utbildningsnivån bland de som påbörjar studier har ökat

Nedan beskrivs de antagnas tidigare utbildningsnivå innan de påbörjade studier inom YH. Uppgifterna om utbildningsnivå inhämtas från Utbildningsregistret och det senaste uppgifterna var från 2017.

Utbildningsnivån bland antagna som påbörjat studier har ökat mellan 2007 och 2017.¹⁶ Den sammanlagda andelen som har *minst en termin* av eftergymnasiala studier före YH/KY har ökat från 24 procent till 32 procent. Andelen som har minst en termin men mindre än tre år av eftergymnasiala studier före YH/KY har ökat från 16 procent till 20 procent under den aktuella perioden. Samtidigt har andelen som genomgått en eftergymnasial utbildning på minst tre år före YH/KY-utbildningen ökat från 8 procent till 12 procent (det skedde en minskning mellan 2016-2017, från 13 procent till 12 procent). Däremot har andelen vars högsta utbildningsnivå var gymnasial utbildning minskat från 73 procent till 65 procent trots en ökning på två procentenheter sedan 2016. Värt att notera är att merparten av förändringen i utbildningsnivå har skett sedan 2012.

Diagram 1.19 Antagna som påbörjat studier efter utbildningsnivå, 2007-2017

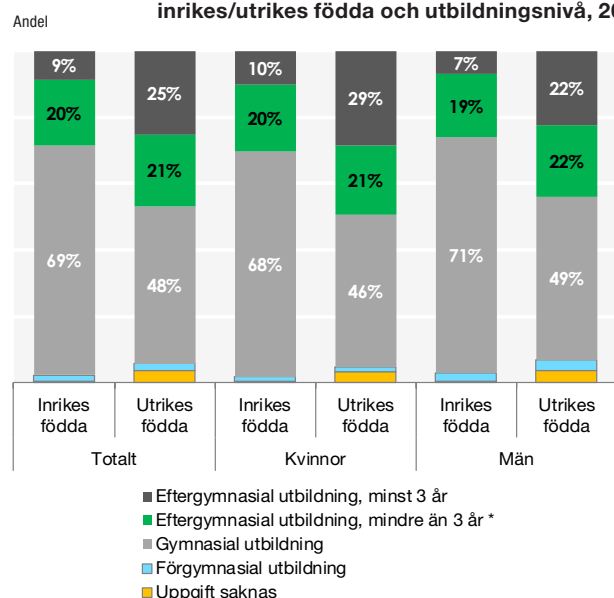
* Motsvarade minst en termin

¹⁶ Utbildningsnivå för antagna som påbörjat studier redovisas till och med 2017. Information om utbildningsnivå 2018 fanns inte tillgängligt vid tidpunkten för sammanställning av Statistik årsrapport 2019.

Kvinnor hade, i likhet med tidigare år, generellt sett en högre utbildningsnivå än män 2017. Av de kvinnor som påbörjade sin utbildning 2017 hade 34 procent en eftergymnasial utbildning på minst en termin. Motsvarande andel för män var 30 procent. Andel kvinnor med en eftergymnasial utbildning på minst tre år var högre än motsvarande andel för män, 14 respektive 10 procent.

Andelen män vars högsta utbildningsnivå före YH-utbildningen var gymnasial utbildning var 66 procent 2017. Det var högre än bland kvinnor där motsvarande andel var 64 procent.

Diagram 1.20 Antagna som påbörjat studier efter inrikes/utrikes födda och utbildningsnivå, 2017

Utbildningsnivån var högre för utrikes födda än för inrikes födda

Utbildningsnivån skiljer sig åt mellan inrikes födda och utrikes födda. Utrikes födda hade i högre grad en eftergymnasial utbildning på minst tre år när de påbörjade sin yrkeshögskoleutbildning jämfört med inrikes födda, 25 procent jämfört med 9 procent. Den sammanlagda andelen som hade minst en termin av eftergymnasiala studier före yrkeshögskoleutbildningen var 46 procent för utrikes födda och 29 procent för inrikes födda. Det fanns könsskillnader i utbildningsnivå, både bland inrikes- och utrikes födda 2017. En högre andel av de utrikes födda kvinnorna hade genomgått en eftergymnasial utbildning på minst tre år före yrkeshögskoleutbildningen jämfört med utrikes födda män, 29 procent jämfört med 22 procent. Även den sammanlagda andelen som hade minst en termin av eftergymnasiala studier

före yrkeshögskoleutbildningen var högre för utrikes födda kvinnor än för utrikes födda män, 50 procent jämfört med 44 procent.

Av de inrikes födda kvinnorna hade 10 procent genomgått en eftergymnasial utbildning på minst tre år före yrkeshögskoleutbildningen. Motsvarande andel för inrikes födda män var 7 procent.

Den sammanlagda andelen som hade minst en termin av eftergymnasiala studier före yrkeshögskoleutbildningen var 30 procent för inrikes födda kvinnor och 26 procent för inrikes födda män.

Cirka hälften hade genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram eller motsvarande

För nio av tio av antagna som påbörjat studier 2017 fanns uppgifter om typ av avslutad gymnasieutbildning. Av dessa hade 55 procent genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram på 2–3 år eller motsvarande och 40 procent ett studieförberedande gymnasieprogram på 3–4 år eller motsvarande. Resterande fanns främst inom det individuella gymnasieprogrammet och inom studieförberedande gymnasieprogram på 2 år eller motsvarande.

År 2017 var runt en fjärdedel 24 år eller yngre, vilket innebär att för de flesta antagna som påbörjat studier har det gått många år sedan de avslutade sin gymnasieutbildning. Detta medför att många har haft möjlighet att skaffa sig ytterligare utbildning, vilket gör att deras gymnasiebakgrund blir mindre intressant för yrkeshögskoleutbildningar.

1.5 Studerande

Antal studerande avser alla som varit med på minst en förteckning över *aktiva studerande*¹⁷ under ett kalenderår. Notera att måttet antal studerande lämpar sig mindre bra för uppföljning av pågående volymer över tid eftersom det inte görs någon skillnad på hur stor del av året som utbildningen pågått eller om utbildningen bedrivits på heltid eller deltid. För uppföljning av volymer rekommenderas istället måttet antal utbetalda årsplatser som finns i myndighetens årsredovisning.

¹⁷ För definition av aktiva studerande, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar

Antalet studerande har ökat

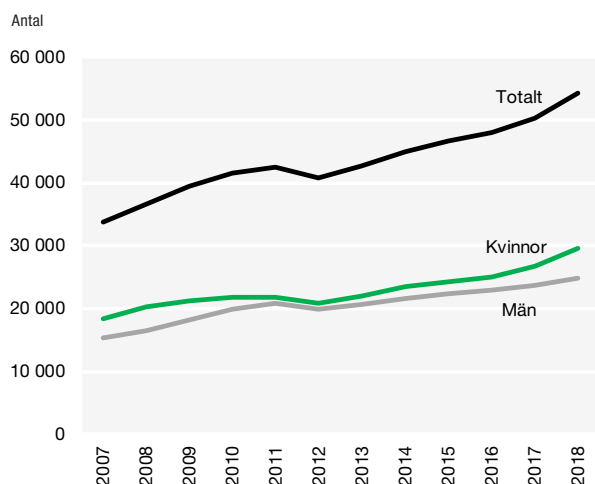
Med undantag för 2012 har antalet studerande ökat kontinuerligt under perioden 2007–2018. Antalet studerande har ökat från 33 700 till 54 400 under perioden 2007–2018, vilket motsvarar en ökning med 61 procent. Det var en tillfällig nedgång 2012 som berodde på att anslagstilldelningen för utbildningarna inte fullt ut komprimerade för utfasningen av KY.

Utbildningar riktade mot smala yrkesområden¹⁸ utgjorde två procent av samtliga studerande 2018.

Antalet studerande var 4 000 fler 2018 jämfört med 2017, vilket innebar den största ökningen av antalet studerande mellan två intilliggande år under perioden 2007–2018. Ökningen 2018 sammanfaller med att myndigheten påbörjade en expansion av antalet platser under 2018.

Både antalet kvinnor och män har ökat mellan 2007 och 2018. Antalsmässigt har ökningen varit störst bland kvinnor medan andelsmässigt har varit störst bland män. Bland kvinnor ökade antalet från 18 400 till 29 600 mellan 2007 och 2018 vilket motsvarar en ökning på 61 procent. Antalet män ökade under samma period från 15 300 till 24 800, vilket motsvarade en ökning på 62 procent. Sedan 2016 har antalet kvinnor ökat mer än män, vilket medfört att andelen kvinnor ökat från 52 procent till 54 procent mellan 2016 och 2018. Därmed minskade andelen män från 48 procent till 46 procent under samma period.

Diagram 1.21 Studerande, 2007–2018

Myndigheten har sedan 2011 sett en ökad efterfrågan på arbetsmarknaden inom Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik vilket har inneburit att dessa områden prioriterats i ansökningsomgångarna.

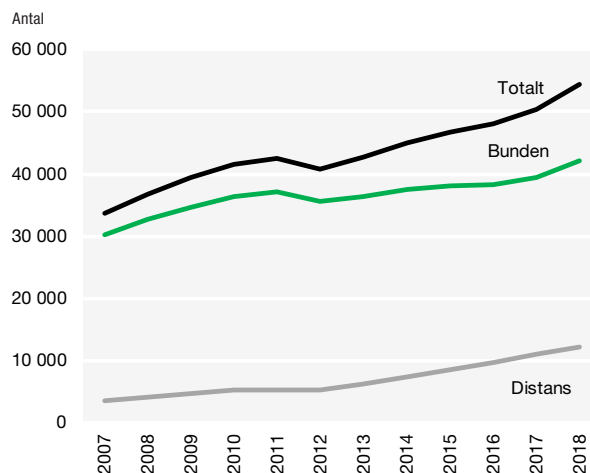
¹⁸ För definition av utbildningar inom smala yrkesområden, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar.

Det har medfört att antalet studerande har ökat mycket inom dessa områden. Det gäller även för området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Data/IT och Samhällsbyggnad och byggt teknik har i och med ökningen fått en kraftigt ökad andel av alla studerande jämfört med 2011. För Data/IT ökade andelen från 9 procent till 12 procent mellan 2011 och 2018. Motsvarande andelar för Samhällsbyggnad och byggt teknik var 9 procent respektive 14 procent.

Fler studerade på utbildningar i bunden form jämfört med på distansutbildningar

Det har varit fler studerande på utbildningar i bunden form än på distansutbildningar. Antalet studerande har ökat inom båda studieformerna mellan 2007–2018, från 30 200 till 42 100 inom bundna utbildningar och från 3 500 till 12 200 inom distansutbildningar. Ökningen av antalet studerande mellan 2007 och 2018 var större inom bundna utbildningar medan den procentuella förändringen var högre inom distansutbildningar.

Diagram 1.22 Studerande efter studieform, 2007–2018

Ojämna könsfördelningen inom de fem stora utbildningsområdena

Könsfördelningen bland de studerande var totalt sett jämn¹⁹ 2018 men det fanns skillnader i de olika utbildningsområdena. Det var bara inom två av områdena som könsfördelningen var jämn 2018. Det var inom Kultur, media och design samt inom Pedagogik och undervisning.

Inom alla fem stora utbildningsområden var könsfördelningen ojämna 2018. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var andelen kvinnor 90 procent och inom Ekonomi, administration och försäljning var andelen 76 procent. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik, Data/IT samt Teknik och tillverkning var istället andelen män högre. Där varierade andelen män mellan 73 procent och 80 procent.

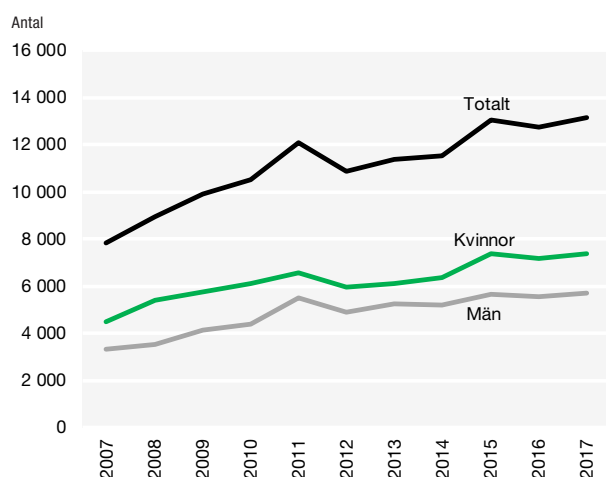
¹⁹ En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu

1.6 Examinerade

Ökat antal examinerade

Antalet examinerade har ökat under perioden 2007–2017, från 7 800 till 13 100. Av de 13 100 var cirka 7 400 kvinnor och 5 700 män. Under perioden 2011–2017 ökade antalet för både kvinnor och män. Jämfört med 2016 var det 400 fler examinerade 2017. Ökningen har berott både på att fler bedrivit studier i kombination med en ökad examensgrad, se avsnitt 1.7.

Diagram 1.23 Examinerade, 2007–2017

Det finns en viss eftersläpning i statistiken då det tillkommer fler examinerade på grund av sena kompletteringar. På grund av eftersläpningen är 2017 det senaste året som redovisas i rapporten. Antalet examinerade förväntas öka med upp till 100 examinerade efter att kompletteringarna inkommit, preliminärt förväntas antalet examinerade bli runt 13 200 år 2017.

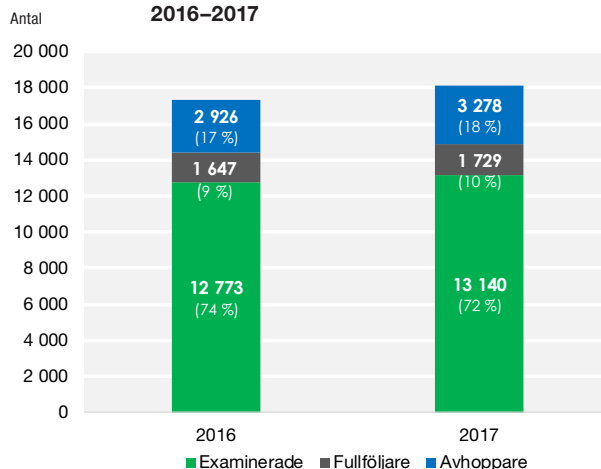
En tydlig ökning av antalet examinerade skedde 2011. Den tillfälliga uppgången berodde nästan enbart på två extrasatsningar som gjordes åren innan där ytterligare utbildningar, utöver den ordinarie ansökningsomgången beviljades. I den första extrasatsningen 2009 beviljades 55 utbildningar med en utbildningsomgång vardera och merparten av dessa omgångar avslutades 2011. Den andra extrasatsningen gjordes 2010 och var riktad mot Västra Götalands län för att möta strukturomvandlingen inom länet. Det beviljades 30 utbildningar med en omgång vardera varav de flesta avslutades under 2011.

Antalet examinerade påverkas dels av volymförändringar, (det vill säga hur många som studerat på de utbildningar som avslutas under ett visst år), dels av hur stor andel som slutför sin utbildning och tar examen. Med andra ord kan antalet examinerade öka på grund av bättre prestationer även om antalet som bedrivit studier är oförändrat.

Eftersom antalet som studerat inom yrkeshögskolan har ökat under perioden 2007–2017 samtidigt som examensgraden har ökat (se avsnitt 1.8) hade antalet examinerade ökat även om examensgraden varit oförändrad. Ökningen av antalet examinerade hade däremot inte varit lika stor om examensgraden varit lägre.

De som inte examineras klassificeras i rapporten som antingen fullföljare eller avhoppare.²⁰ Av de 5 000 antagna som bedrev studier men som inte tog examen 2017 var 1 700 fullföljare och 3 300 avhoppare. Antalet avhoppare var högre än antalet fullföljare båda åren.

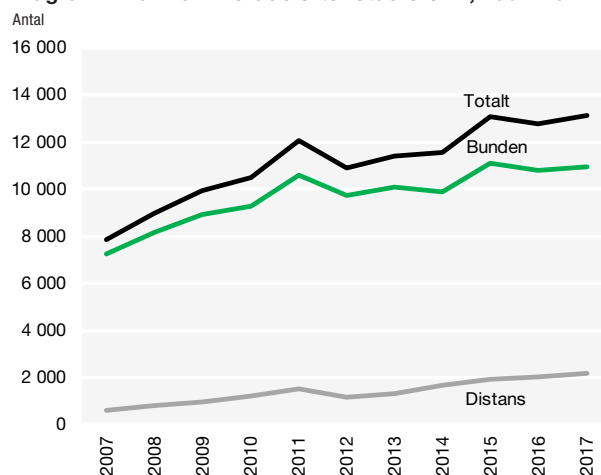
Diagram 1.24 Examinerade, fullföljare och avhoppare, 2016–2017

Ökad andel examinerade från distansutbildningar

Fördelningen av antalet examinerade har varierat mellan utbildningsområdena. Andelen av de examinerade som bedrivit studier på distansutbildningar har ökat mellan 2007 och 2017. Under 2017 examinerades 83 procent från utbildningar i den bundna formen och 17 procent från utbildningar på distans. Motsvarande andelar 2007 var 92 procent respektive 8 procent.

Diagram 1.25 Examinerade efter studieform, 2007–2017

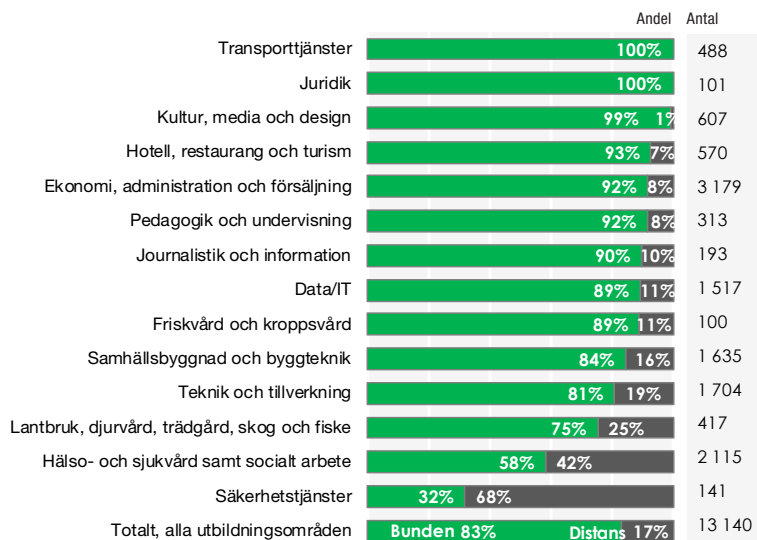

²⁰ För definition av fullföljare och avhoppare, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar

Fördelningen av antalet examinerade inom de båda studieformerna har varierat mellan utbildningsområdena. Bland de fem stora utbildningsområdena hade Hälso- och sjukvård samt socialt arbete högst andel examinerade inom distansutbildningar 2017, 42 procent. Motsvarande andel inom de övriga fyra stora områdena varierade mellan 8 till 19 procent 2017. Inom Säkerhetstjänster (som tillhör de små utbildningsområdena) hade merparten av de examinerade (68 procent) bedrivit studier på distansutbildningar.

På grund av att utbildningsutbudet delvis skiljer sig åt mellan studieformerna bör jämförelser av studieformerna inom exempelvis ett specifikt utbildningsområde göras med viss försiktighet.

Diagram 1.26 Fördelning av examinerade efter studieform och utbildningsområden, 2017

Det är främst de fem stora områdena som påverkar utvecklingen av examinerade

Drygt tre av fyra examinerade 2017 hade gått en utbildning inom något av de fem största utbildningsområdena. Tillsammans står de fem stora områdena för cirka 90 procent av den totala ökningen av antalet examinerade 2007–2017.

Ökningen av antalet examinerade mellan 2016 och 2017 skedde framförallt inom Samhällsbyggnad och byggt teknik samt inom Data/IT. Inom det största området, Ekonomi, administration och försäljning, skedde däremot den största minskningen av antalet examinerade. Antalet minskade även inom Teknik och Tillverkning medan antalet ökade inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete.

För övriga utbildningsområden var de största skillnaderna mellan 2016 och 2017 inom Pedagogik och undervisning där antalet examinerade ökade samt inom Kultur, media och design där antalet examinerade istället minskade.

Diagram 1.27 Examinerade efter utbildningsområde, 2016 och 2017

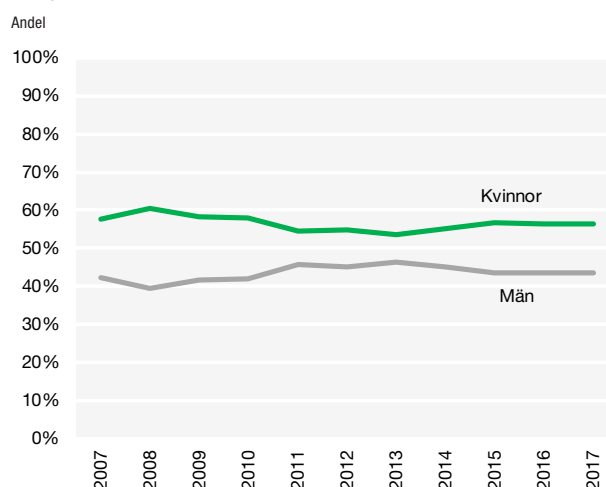

Notera: Inom utbildningsområdet Miljövård och miljöskydd avslutades inga utbildningar under 2016 och endast ett fåtal avslutades under 2017. Inom utbildningsområdet Övrigt examinerades färre än 100 studenter under både 2016 och 2017. Därför redovisas inte dessa två områden i diagrammet.

Fler kvinnor än män bland de examinerade

Fler kvinnor än män examinerades under perioden 2007–2017. Andelen har varierat mellan 54 procent och 61 procent under åren och 2017 var andelen kvinnor 56 procent.

Diagram 1.28 Examinerade efter kön, 2007-2017

Könsfördelningen varierar mellan utbildningsområdena. Inom alla fem stora utbildningsområden var könsfördelningen bland de examinerade skev. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och inom Ekonomi, administration och försäljning var andelen examinerade hög bland kvinnor med 91 procent respektive 79 procent 2017. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik, Data/IT samt Teknik och tillverkning var det istället det motsatta. Där var andelen examinerade bland män hög, andelen varierade mellan 75 och 77 procent.

Könsfördelningen bland de examinerade var även ojämn inom de medelstora områdena 2017. Högst andel examinerade kvinnor fanns inom Hotell, restaurang och turism med 81 procent medan lägst andel kvinnor fanns inom Transporttjänster med 31 procent.

Inom de små områdena Friskvård och kroppsvård samt Juridik var andelen kvinnor 93 procent respektive 94 procent av de examinerade 2017. I de övriga små områdena varierade andelen kvinnor mellan 45 procent och 73 procent.

Diagram 1.29 Examinerade efter utbildningsområde och kön, 2017

	Andel	Antal
Juridik	94% 6%	101
Friskvård och kroppsvård	93% 7%	100
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	91% 9%	2 115
Hotell, restaurang och turism	81% 19%	570
Ekonomi, administration och försäljning	79% 21%	3 179
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	69% 31%	417
Journalistik och information	67% 33%	193
Kultur, media och design	57% 43%	607
Pedagogik och undervisning	49% 51%	313
Säkerhetstjänster	45% 55%	141
Transporttjänster	31% 69%	488
Samhällsbyggnad och byggt teknik	25% 75%	1 635
Data/IT	24% 76%	1 517
Teknik och tillverkning	23% 77%	1 704
Totalt, alla utbildningsområden	Kvinnor 56% 44% Män	13 140

Notera: Två små utbildningsområden (Miljövård och miljöskydd samt Övrigt) med färre än 100 examinerade 2017 särredovisas inte i diagrammet.

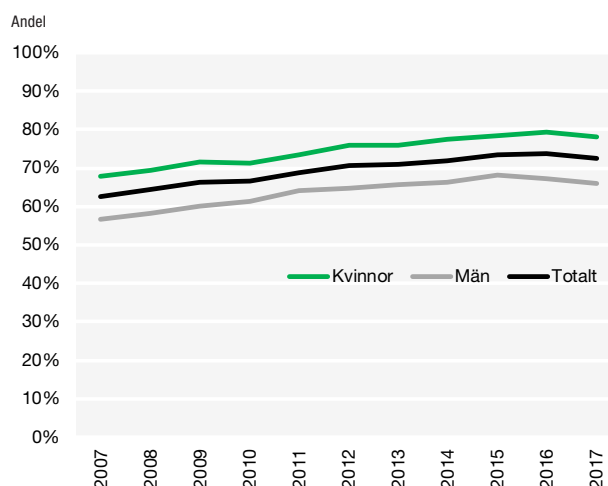
1.7 Examensgrad

Examensgraden har ökat över tid

Examensgraden har ökat mellan 2007–2017, från 63 procent till 72 procent. Trenden har varit ökande både totalt sett och för könen var för sig utan några större ökning eller minskningar mellan enskilda år.

Examensgraden var, trots ökningen över tid, lägre 2017 jämfört med 2016. Den förväntas dock öka med några tiondelar 2017 och även för 2016 kan den komma att öka marginellt. Det beror på att det tillkommer examinerade i efterhand på grund av sena kompletteringar. När alla kompletteringar kommit in beräknas examensgraden, avrundat till heltal, bli 74 procent 2016 och 73 procent 2017. På grund av eftersläpningen är 2017 det senaste året som redovisas. Preliminärt förväntas examensgraden att hamna mellan 72–73 procent 2018.

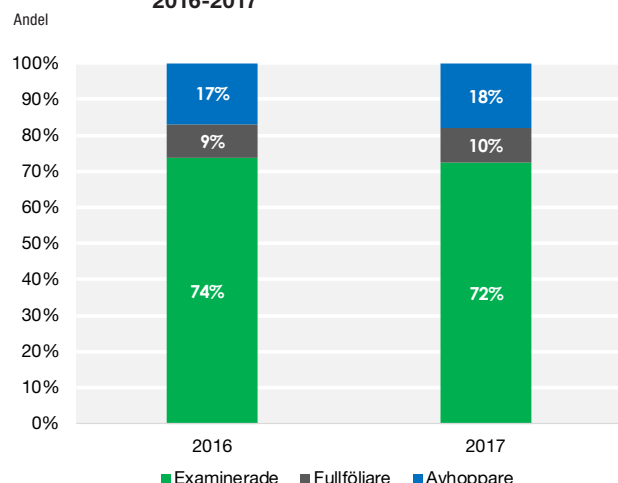
Diagram 1.30 Examensgrad, 2007–2017

De som inte examinerats har i rapporten klassificerats som antingen fullföljare eller avhoppare.²¹ Av de 28 procent som inte tog examen 2017 var 10 procent fullföljare och 18 procent avhoppare. Andelen avhoppare var högre än andelen fullföljare både 2016 och 2017.

²¹ För definition av fullföljare och avhoppare, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar

Diagram 1.31 Examensgrad, fullföljargrad och avhopsgrad, 2016-2017

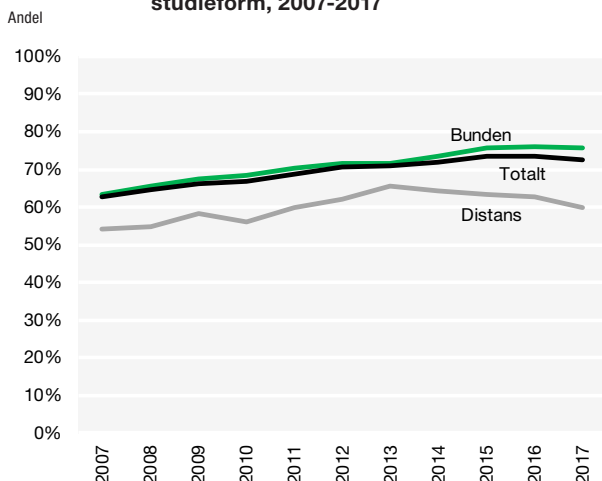

Högre examensgrad för utbildningar i bunden form än för distansutbildningar

Examensgraden har ökat över tid både för utbildningar i bunden form och för utbildningar på distans. Examensgraden har varit högre för utbildningar som bedrivits i bunden form under hela perioden 2007–2017.

Sedan 2013 har examensgraden dock minskat för utbildningar på distans, från 66 procent till 60 procent. Den största minskningen var mellan 2016 och 2017. Examensgraden för utbildningar i bunden form har däremot legat på samma nivå de senaste tre åren, 76 procent.

Diagram 1.32 Examensgrad efter utbildningsområde och studieform, 2007-2017

Inom samtliga stora och medelstora utbildningsområden fanns det studerande på distansutbildningar 2017, med undantag för Transporttjänster där samtliga studerande på utbildningar som bedrevs i bunden form. Inom Kultur, media och design var antalet studerande på distansutbildningar få 2017.

De största skillnaderna i examensgrad mellan studieformerna för de stora utbildningsområdena var inom Data/IT och Teknik och tillverkning 2017. Inom Data/IT var examensgraden 60 procent för utbildningar i bunden form och 34 procent för distansutbildningar. Motsvarande andelar för Teknik och tillverkning var 68 och 46 procent. Bland de medelstora områdena fanns de största skillnaderna inom Hotell, restaurang och turism samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske där andelen studerande på utbildningar i bunden form var 22 procent högre än andelen som studerade på distans inom båda områdena.

Det ska dock noteras att utbildningar på distans ofta har andra utbildningsinriktningar än bundna utbildningar, vilket försvårar direkta jämförelser av examensgraden mellan de två studieformerna.

Lägre examensgrad inom utbildningar mot smala yrkesområden än för övriga utbildningar

Examensgraden inom utbildningar mot smala yrkesområden var 65 procent 2017. Motsvarande andel för övriga utbildningar var 72 procent. Av de studerande som avslutade sina studier 2017 utgjorde utbildningar mot smala yrkesområden 1 procent.²²

Variation i examensgrad mellan områdena

Examensgraden varierar mellan utbildningsområdena och har gjort så över tid. Av de stora och medelstora områdena hade Ekonomi, administration och försäljning samt Transporttjänster högst examensgrad 2017, båda med 82 procent. Inom Kultur, media och design samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete var examensgraden 80 respektive 79 procent 2017.

Data/IT har haft lägst examensgrad under alla år sedan 2007. Den har varit sjunkande sedan 2015. Mellan 2015 och 2016 sjönk den från 61 procent till 59 procent för att sedan sjunka ytterligare mellan 2016 och 2017, från 59 procent till 56 procent.

²² För definition av utbildningar inom smala yrkesområden, se avsnitt 1.10 Definitioner och förklaringar

Trots minskningen av den totala examensgraden mellan 2016 och 2017 har examensgraden, i ett längre tidsperspektiv (2007 till 2017), ökat inom samtliga stora och mellanstora områden. De största ökningarna har varit för Transporttjänster samt Samhällsbyggnad och byggt teknik, där ökningarna varit 20 respektive 23 procentenheter.

Diagram 1.33 Examensgrad för stora utbildningsområden, 2007–2017

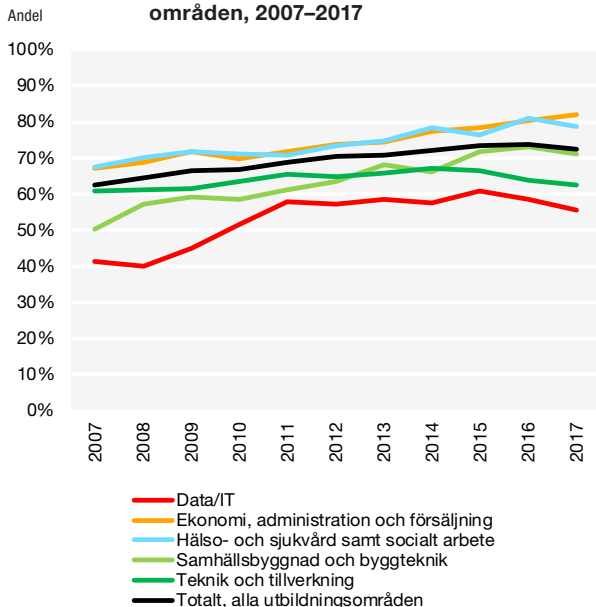
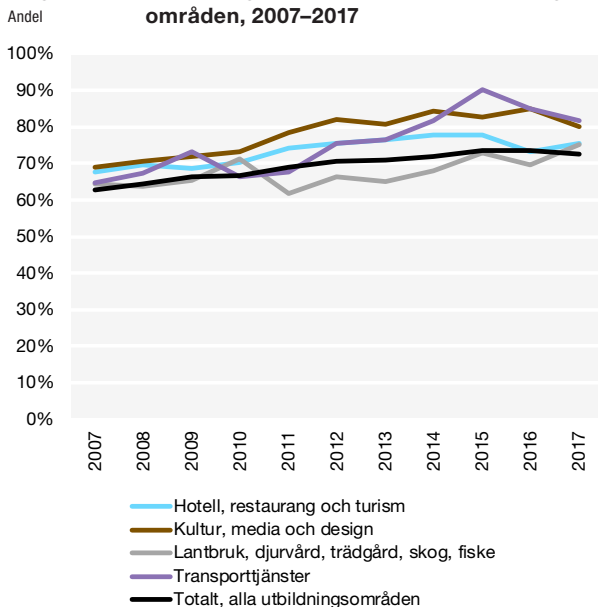

Diagram 1.34 Examensgrad för medelstora utbildningsområden, 2007–2017

Även om examensgraden för alla stora och mellanstora områden har ökat över tid, har den både ökat och minskat mellan enskilda år. Det är därför viktigt att inte dra för stora slutsatser av förändringar mellan två enskilda år utan istället se på utvecklingen över tid. Gällande utvecklingen från föregående år utmärker sig ändå Ekonomi, administration och försäljning bland de stora områdena.

Där har examensgraden ökat med två procentenheter mellan 2016 och 2017, samtidigt som examensgraden minskat inom övriga stora utbildningsområden. Den största minskningen var inom Data/IT där examensgraden var tre procentenheter lägre än 2017. Eftersom drygt tre av fyra examinerade har gått en utbildning inom något av de fem stora områdena har dessa områden en stor påverkan på den totala examensgraden.

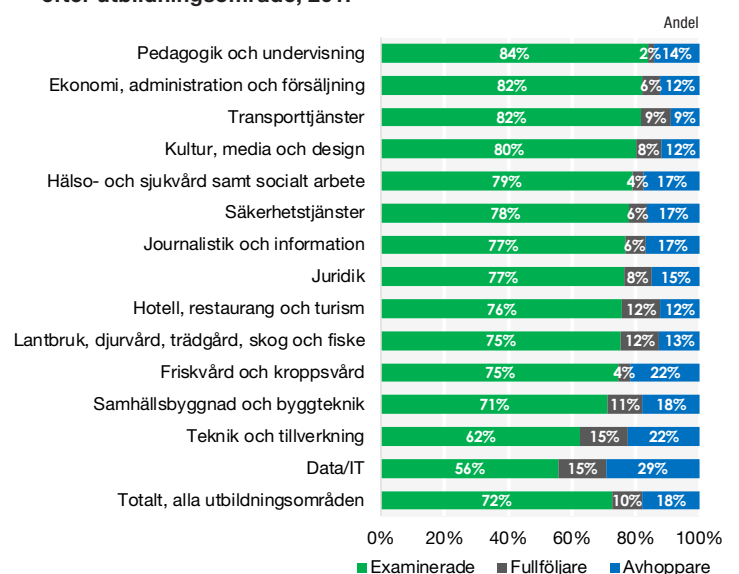
De mellanstora områdena har en mindre påverkan på den totala examensgraden. Av de fyra mellanstora områdena ökade examensgraden inom Hotell, restaurang och turism samt Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske mellan 2016 och 2017 medan den minskade inom Kultur, media och design samt Transporttjänster. Examensgraden för de mellanstora områdena kan dock variera mer mellan enskilda år än för de stora områdena eftersom varje enskild studerandes påverkan på examensgraden blir större ju mindre området är.

Andelen avhoppare var högre än andelen fullföljare i merparten av utbildningsområdena

Inom samtliga utbildningsområden var andelen avhoppare högre än andelen fullföljare 2016 och 2017, med undantag för Hotell, restaurang och turism där andelarna var lika stora 2017.

Andelen avhoppare varierade mellan 12 och 29 procent inom de fem stora områdena 2017. Data/IT hade den högsta andelen (29 procent), vilket också var det område med lägst examensgrad 2017 (56 procent). Inom de övriga fyra stora områdena varierade andelen avhoppare mellan 4 och 15 procent 2016 och 2017.

Diagram 1.35 Andel examinerade, fullföljare och avhoppare efter utbildningsområde, 2017

Andelen fullföljare i de stora områdena varierade mellan 4 och 15 procent 2016 och 2017. Högst andel fullföljare hade Data/IT och Teknik och tillverkning 2017 med vardera 15 procent. Lägst var andelen inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Ekonomi, administration och försäljning med 6 respektive 4 procent.

Examensgraden högre bland kvinnor

Trots minskningen av examensgraden mellan 2016 och 2017 har examensgraden ökat för både för kvinnor och män under perioden 2007–2017. För kvinnor har den ökat från 68 procent till 78 procent och för män från 57 procent till 66 procent. Kvinnorna har haft en högre examensgrad än männen under hela perioden. Skillnaden mellan könen var 12 procentenheter 2017, vilken var i likhet med 2016 men något större än tidigare under perioden då skillnaden varit mellan 9–11 procentenheter.

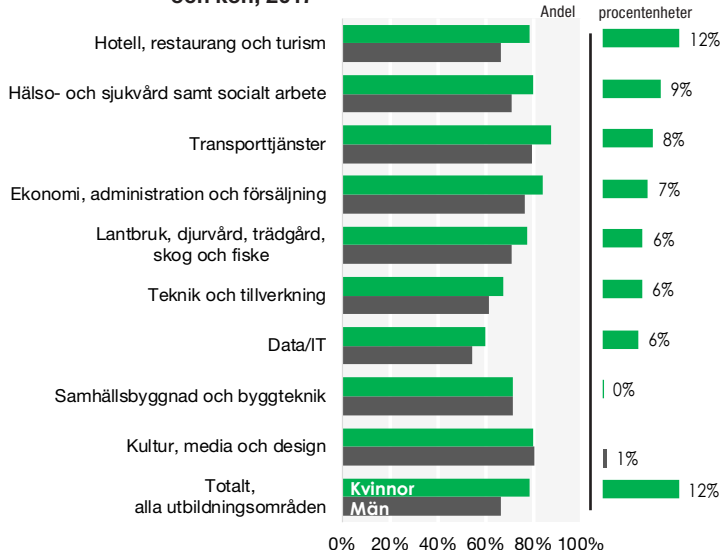
Även om examensgraden ökat för både kvinnor och män mellan 2007–2017 har examensgraden för båda könen minskat något under enstaka år. För män ökade examensgraden årligen mellan 2007 och 2015. Därefter har den minskat från 68 procent till 66 procent mellan 2015 och 2017. Den främsta anledningen till minskningen bland män var att examensgraden inom de tre mansdominerade utbildningsområdena (Data/IT, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Teknik och tillverkning) minskade mellan 2015 och 2017, vilket påverkade den totala examensgraden för män. För kvinnor minskade examensgraden mellan 2016 och 2017, från 79 procent till 78 procent. Inom de två kvinnodominerade stora områdena Ekonomi, administration och försäljning samt Hälso- och sjukvård samt socialt arbete ökade respektive minskade examensgraden mellan 2016 och 2017.

Kvinnor hade en högre examensgrad än män inom merparten av utbildningsområdena 2017. De största skillnaderna bland de stora och medelstora områdena var inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och inom Hotell, restaurang och turism där kvinnor hade 9 procentenheter respektive 12 procentenheter högre examensgrad än män 2017. Bland de stora och medelstora områdena var det endast inom Kultur, media och design som män hade en högre examensgrad 2017, skillnaden var dock liten. Inom detta område har examensgraden varit högre för kvinnor mellan 2007–2016. Inom Samhällsbyggnad och byggt teknik var examensgraden snarlik för kvinnor och män 2017.

Den stora skillnaden mellan könen, vad gäller den totala examensgraden, var framförallt ett resultat av att kvinnor har en högre examensgrad än män inom mer-

parten av utbildningsområdena. Skillnaden kan också vara ett resultat av att andelen kvinnor är mindre inom de stora områdena som har lägst examensgrad. Ett exempel är Data/IT där examensgraden var 60 procent för kvinnor och 54 procent för män 2017. Data/IT:s betydelse för den totala examensgraden skiljer sig dock mellan könen då studerande inom Data/IT utgör större andel av de det totala antalet studerande män än vad kvinnor inom Data/IT utgör av det totala antalet studerande kvinnor. År 2017 bidrog Data/IT till 6 procent av den totala examensgraden för kvinnor men till 25 procent av den totala examensgraden för män.

Diagram 1.36 Examensgrad efter utbildningsområde och kön, 2017

Notera: Endast de stora och medelstora områdena (nio områden) visas i diagrammet.

Inrikes födda hade högre examensgrad

Den totala examensgraden har ökat från 72 procent till 75 procent för inrikes födda och från 59 procent till 62 procent för utrikes födda under perioden 2012–2017. Skillnaden i examensgrad mellan inrikes- och utrikes födda har varit 11–14 procentenheter varje år under perioden. Inom utbildningsområdena har skillnaden varierat mer.

Examensgraden var högre för inrikes födda inom samtliga områden 2017. Skillnaderna i examensgrad mellan inrikes- och utrikes födda varierade mellan 6 procentenheter till 17 procentenheter inom områdena. De största skillnaderna fanns inom Data/IT, Ekonomi, administration och försäljning samt Samhällsbyggnad och byggt teknik, där skillnaderna var 13, 11 och 17 procentenheter. Inom de mellanstora områdena varierade skillnaderna mellan inrikes- och utrikes födda från 6 till 11 procentenheter.

Inom samtliga stora och medelstora utbildningsområden har examensgraden varit högre för inrikes födda än för utrikes födda under perioden 2012–2017 med undantag för Hotell, restaurang och turism 2016 där examensgraden var högre för utrikes födda.

Diagram 1.37 Examensgrad efter utbildningsområde och inrikes/utrikes födda, 2017

Notera: Endast stora och medelstora områden med minst 100 utrikes-födda antagna som bedrivit studier visas i diagrammet (7 områden).

Skillnaden mellan könen i examensgrad har årligen varit större bland utrikes födda än bland inrikes födda under perioden 2012–2017. Inrikes födda kvinnor har haft högst examensgrad under hela perioden (mellan 78 procent och 80 procent) medan utrikes födda män haft lägst examensgrad (mellan 53 procent och 55 procent). Examensgraden för inrikes födda män har varit på samma nivå som examensgraden för utrikes födda kvinnor under perioden 2012–2017. Examensgraden för inrikes födda män och utrikes födda kvinnor var 69 procent 2017.

Vad påverkar examensgradens utveckling

Flera faktorer har påverkat den totala examensgradens utveckling:

- Studerandes prestationer
- Utbildningsutbudet och förändringar i detta
- Konkurrens om platserna

Studerandes prestationer har varit den viktigaste faktorn för utvecklingen av den totala examensgraden men förändringar i utbildningsutbudet har också påverkat utvecklingen. Fler beviljade platser till stora områden och inriktningar med stabilt hög examensgrad har haft positiv inverkan på den totala examensgraden och tvärtom.

Två av de fem stora utbildningsområdena, Data/IT och Teknik och tillverkning har haft en betydligt lägre examensgrad än de övriga stora områdena. Eftersom Data/IT och Teknik och tillverkning var stora områden hade deras relativt låga examensgrad stor negativ påverkan på den totala examensgraden.

Samhällsbyggnad och byggt teknik har, trots minskningen mellan 2016 och 2017, haft en ökad examensgrad över tid. Det gav dock en marginell positiv påverkan på den totala examensgraden 2017 eftersom examensgraden för området var i nivå med den totala examensgraden. De övriga två stora områdena påverkade den totala examensgraden positivt i olika hög grad. Ekonomi, administration och försäljning var det största utbildningsområdet och hade stor betydelse för den totala examensgraden. Hälsö- och sjukvård samt socialt arbete var det fjärde största området och hade också stor betydelse för den totala examensgraden. De mellan-stora områdena hade som helhet mindre betydelse.

En tredje faktor som påverkade utvecklingen av den totala examensgraden var konkurrensen om platserna till utbildningarna. Det fanns ett visst positivt linjärt samband (korrelation) mellan ansökningar per plats och examensgrad. Sambandet var inte starkt men statistiskt säkerställt 2017. Det innebär att en högre konkurrens om platserna på utbildningarna samvarierar med en högre examensgrad.

En mer utförlig beskrivning av vad som har påverkat utvecklingen av den totala examensgraden finns i Statistisk årsrapport 2017.

1.8 Sysselsättning året efter examen

De utbildningar som myndigheten beviljar ska svara mot arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. Det är därför viktigt att följa upp hur det går för de examinerade efter avslutad utbildning.

Myndigheten följer årligen upp de examinerades sysselsättning året efter deras examen via en enkät. Det huvudsakliga syftet med uppföljningen är att belysa hur stor andel som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.

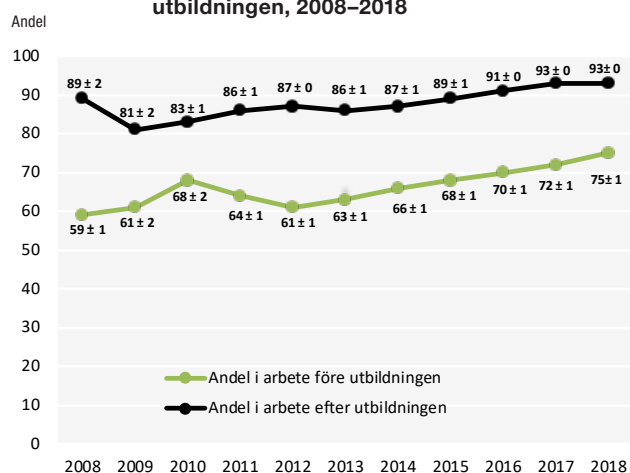
Examinerades anknytning till arbetsmarknaden kan mätas på olika sätt. Enkätundersökningar riktade till de examinerade är ett sätt och här redovisas övergripande resultat från den senaste uppföljningen av studerandes

sysselsättning året efter examen. Mer utförlig information och resultat finns i rapporten *Studerandes sysselsättning 2018 - YH-studerande som examinerades 2017* som finns publicerad på myh.se.²³

Andelen i arbete är den högsta hittills

Andelen examinerade som har arbete året efter sin examen har varit både hög och stabil under många år. Årets resultat var i nivå med fjolårets, vilken var det högsta nivån hittills, 93 procent. Även andelen som hade arbete före utbildningen var hög 2018 jämfört med tidigare år. Andelen examinerade som hade arbete före utbildningen har ökat från 61 procent till 75 procent mellan 2012 och 2018.

Diagram 1.38 Examinerade i arbete före och efter utbildningen, 2008–2018

Av de examinerade var 89 procent anställda medan 4 procent var egenföretagare 2018. Andelen egenföretagare har legat runt 4–5 procent de senaste åren.

Precis som tidigare år fanns högst andel egenföretagare inom Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske där andelen var 24 procent.

Utbildningsområden

Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggteknik samt Transporttjänster hade en högre andel arbete året efter examen jämfört med det totala resultatet. Där var andelarna 95–97 procent jämfört med det totala resultatet som var 93 procent.

De områden som 2018 hade en lägre andel examinerade i arbete året efter examen jämfört med det totala resultatet var Data/IT, Hotell, restaurang och turism, Kultur, media och design, Journalistik och information samt Pedagogik och undervisning. Där varierade andelarna mellan 84–90 procent.

Skillnaderna mellan olika grupper jämnas ut efter examen

Generellt har kvinnor i högre grad än män haft ett arbete före utbildningen men efter examen har skillnaderna jämnats ut. Det har sett ut så under flera år. Andelen som hade arbete året efter examen var lika för kvinnor och män 2018.

Även skillnaderna mellan olika åldersgrupper jämnades ut efter utbildningen, men det är i den yngsta åldersgruppen som utbildningen har gjort störst skillnad om man ser till andelen som hade arbete före och efter utbildningen.

Inrikes födda hade i högre grad ett arbete både före och efter utbildningen jämfört med utrikes födda. Där jämnades inte skillnaderna ut i samma utsträckning som för kön och åldersgrupper.

Hälften arbetar hos arbetsgivare där de gjort LIA – få återgår till tidigare arbetsgivare

Lärande i arbete (LIA) är en del av arbetslivets medverkan inom yrkeshögskoleutbildningarna. Under LIA-perioderna ska den studerande, under handledning på en arbetsplats, tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa sina kunskaper i en verklig arbetsmiljö.

Efter sin examen var det många som fick arbete hos en arbetsgivare de genomfört LIA hos. Drygt hälften, 53 procent, av de examinerade som hade arbete hade genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare 2018. Andelen var i nivå med de två senaste åren.

Män hade i högre utsträckning ett arbete hos en arbetsgivare som de genomfört LIA hos jämfört med kvinnor, 55 procent jämfört med 52 procent. Likaså hade inrikes födda en högre andel jämfört med utrikes födda, där var andelen 54 procent jämfört med 49 procent. Det fanns även vissa skillnader mellan de olika utbildningsområdena. Inom två områden; Transporttjänster samt Samhällsbyggnad och byggteknik hade en högre andel genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare jämfört med det totala resultatet, 68 procent respektive 58 procent jämfört med det totala resultatet som var 53 procent.

Precis som de senaste tre åren var det inom Transporttjänster som högst andel gjort LIA hos sin nuvarande arbetsgivare. Lägst andel fanns inom Säkerhetstjänster, Kultur, media och design samt Journalistik och information.

²³ Dnr MYH 2018/1153

Totalt gick 15 procent av de examinerade tillbaka till den arbetsgivare de hade före utbildningen, vilket är i nivå med tidigare år. Högst andel fanns precis som 2017 inom Säkerhetstjänster (32 procent) och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (32 procent).

Majoriteten hade arbete inom ett halvår

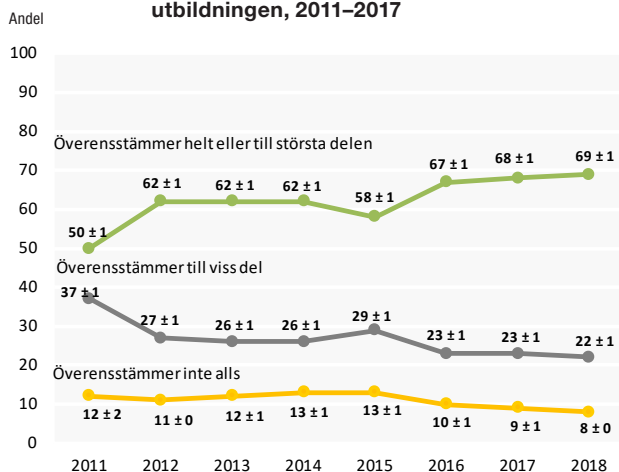
Redan innan utbildningen avslutades eller senast inom en månad efter examen hade 80 procent ett arbete, och inom ett halvår hade 92 procent ett arbete, vilket var i likhet med 2017.

Viss skillnad finns mellan utbildningsområdena. Inom Ekonomi, administration och försäljning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt Samhällsbyggnad och byggt teknik hade en högre andel arbete inom ett halvår efter examen jämfört med det totala resultatet. Andelen varierade mellan 94-95 procent mellan områdena jämfört med det totala resultatet som var 92 procent. Inom Data/IT, Journalistik och information, Kultur, media och design, Pedagogik och undervisning samt Säkerhetstjänster var förhållandet det omvända. Där var andelen i arbete inom ett halvår lägre än det totala resultatet. Andelarna varierade mellan 82-88 procent.

Arbetets överensstämmelse med utbildningen på samma nivå som 2017

Andelen examinerade som hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämde med utbildningen var i nivå med i föregående år, 69 procent, vilken är den högsta nivån hittills. Även andelen som hade ett arbete som överensstämde till viss del med utbildningen var i nivå med 2017 (22 procent). Slår vi ihop dessa två andelar så var det 91 procent som hade ett arbetet som åtminstone överensstämde till viss del med utbildningen.

Diagram 1.39 Arbetets överensstämmelse med utbildningen, 2011-2017

Notera: Redovisas i andel och avser överensstämmelsen bland de 93 procent som hade uppgitt att de hade ett arbete.

Andelen examinerade som inte hade ett arbete som överensstämde alls med utbildningen har minskat sedan 2015 och var 8 procent 2018, vilket var den lägsta nivån hittills.

Det finns ingen skillnad mellan män och kvinnor när det gäller andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen. Det fanns inte heller några skillnader mellan åldersgrupperna. Inrikes födda hade i högre grad än utrikes födda ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen, 70 procent jämfört 63 procent.

Bland dem som inte alls hade ett arbetet som överensstämde med utbildningen var den främsta orsaken att de var kvar på sitt nuvarande arbete då det var mer attraktivt i form av arbetsvillkor, lön, karriär med mera. Därefter uppgavs det att det var svårt att få ett jobb överhuvudtaget, att det var svårt att få ett arbete där de ville bo samt att de saknade den erfarenhet som krävdes för att få arbete.

Inom Ekonomi, administration och försäljning var andelen examinerade som uppgav att arbetet överensstämde helt eller till största delen med utbildningen högre jämfört med det totala resultatet, 76 procent jämfört med 69 procent. Andelen ökade mellan 2017 och 2018. Även inom Transporttjänster var andelen högre, 77 procent, vilket var i likhet med föregående år.

Inom Teknik och tillverkning var andelen tvärtom lägre jämfört med det totala resultatet trots att andelen ökade mellan 2017 och 2018. Där var andelen 62 procent jämfört med 69 procent 2018. Även inom Hotell, restaurang och turism var resultatet lägre än det totala resultatet, 46 procent jämfört med 69 procent. Båda områdena har haft lägre resultat än det totala resultatet under flera år.

Examinerade har positiva upplevelser av utbildningen

Majoriteten av de examinerade uppgav att de åtminstone till viss del hade fått lära sig det som behövdes på sin utbildning för att utföra sitt nuvarande arbete, och lika stor andel var nöjda med utbildningen som helhet.

Nio av tio examinerade uppgav att de under utbildningen åtminstone till viss del hade fått lära sig vad de behövde för att utföra sitt nuvarande arbete. Drygt hälften av dessa uppgav att de helt eller i stor utsträckning hade fått lära sig det de behövde, den andra hälften uppgav till viss del. Detta var i likhet med 2017.

Det fanns variation mellan utbildningsområdena. Inom fem områden: Ekonomi, administration och försäljning, Friskvård och kroppsvård, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Pedagogik och undervisning samt Transporttjänster uppgav de examinerade i hög grad att de helt eller i stor utsträckning hade fått lära sig det de behöver för att utföra sitt nuvarande arbete. Resultatet var högre än det totala resultatet. Det omvända gällde inom Hotell, restaurang och turism, Juridik, Samhällsbyggnad och byggt teknik, Säkerhetstjänster och Teknik och tillverkning.

Nio av tio examinerade uppgav att de var nöjda med sin utbildning som helhet, vilket var detsamma som 2017. Inom fem utbildningsområden var de examinerade mer nöjda jämfört med det totala resultatet för samtliga områden. Det var inom Ekonomi, administration och försäljning, Friskvård och kroppsvård, Journalistik och information, Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske samt inom Transporttjänster.

Det omvända gällde för Hotell, restaurang och turism, Kultur, media och design, Pedagogik och undervisning samt Teknik och tillverkning där en lägre andel var nöjda jämfört med det totala resultatet. Den största ökningen vad gäller examinerades nöjdhet med utbildningen jämfört med förra året skedde inom Journalistik och information (från 73 procent till 95 procent). Inom Juridik och Pedagogik och undervisning minskade nöjdheten mest jämfört med föregående år (en minskning med 13 procentenheter vardera).

Vad har påverkat resultaten?

Sannolikt var det flera orsaker som tillsammans bidrog till de goda resultaten. Två orsaker kan vara att rekryteringsbehovet fortfarande var stort samt att sysselsättningsgraden ökat. Mellan december 2017 till december 2018 ökade antalet sysselsatta med 94 000 personer. Även sysselsättningsgraden ökade under samma period, samtidigt som arbetslösheten minskat.²⁴

Den svenska arbetsmarknaden har varit mycket stark de senaste åren. Enligt Arbetsförmedlingens bedömning i rapporten Arbetsmarknadsutsikterna 2018-2020 antas den goda utvecklingen fortsätta ett tag framöver, fast inte med samma kraft. Under 2019 kommer jobben att bli fler och sysselsättningen beräknas stiga ytterligare. Bristen på kompetens är dock fortsatt hög och begränsar sysselsättningsstillväxten i vissa delbranscher och bristen på utbildad arbetskraft fortsätter utgöra ett hinder för

jobbstillväxten inom ett stort antal yrken.²⁵

Arbetsförmedlingens intervjuundersökning visade att rekryteringsproblemen inom näringslivet fortsätter att ligga på rekordnivåer, de högsta nivåerna sedan 2007.²⁶ Även Svenskt Näringsliv skrev att bristen på kompetens är mer utbredd än på länge och att många företag upplever svårigheter att rekrytera de medarbetare som deras verksamheter är i behov av. Resultatet från deras senaste enkätundersökning visar att drygt vart fjärde rekryteringsförsök misslyckas. Resultatet bekräftar också att företagen även lägger stor vikt vid personliga egenskaper i samband med rekrytering. Utöver svårigheten att hitta personer med rätt yrkeserfarenhet var brist på personer med rätt attityd och engagemang den vanligaste orsaken till att företagen haft svårt att rekrytera.²⁷

Den demografiska utvecklingen förväntas leda till fortsatt ökade behov av offentliga tjänster. I Arbetsförmedlingens intervjuundersökning hösten 2018, framgick det att en stor andel offentliga arbetsgivare sänkte kraven på utbildning och yrkeserfarenhet i samband med rekryteringar för att bredda rekryteringarna.²⁸

Arbetslivets kännedom om och förtroende för yrkeshögskolan är också viktigt för att arbetsgivare ska rekrytera arbetskraft från yrkeshögskoleutbildningarna. I det sammanhanget spelar LIA en stor roll. När examinerade gör sin LIA hos en arbetsgivare får de möjlighet att visa sina kunskaper och färdigheter. Informella kontakter var fortfarande den mest använda rekryteringskanalen enligt rekryteringsenkäten 2018 från Svenskt Näringsliv vilket innebär att tillgången till nätverk kan vara avgörande för att en person ska kunna få ett arbete.²⁹ De examinerade som haft en LIA hos en arbetsgivare kan då ha lättare att få arbete eftersom de redan har en knuten kontakt till arbetsgivaren.

Även myndighetens insatser gällande kvalitetsgranskning spelar sannolikt roll för de goda resultaten. De flesta utbildningsanordnare har varit nöjda med den kvalitetsgranskning som gjorts och vissa har påpekat att dialogen med myndigheten var givande och lärorik samt att den bidragit till att göra utbildningen bättre.

²⁴ www.scb.se

²⁵ www.arbetsformedlingen.se

²⁶ www.arbetsformedlingen.se

²⁷ Svenskt Näringsliv (2018), *Rekryteringsenkäten 2018*

²⁸ www.arbetsformedlingen.se

²⁹ Svenskt Näringsliv (2018), *Rekryteringsenkäten 2018*

1.9 Verkningsgrad

I studien *Studerandes sysselsättning* mäts resultatet utifrån de som examinerats från YH- och KY-utbildningar. Det kan också vara intressant att se hur resultatet blir om man istället för att mäta de examinerade utgår från alla som bedrivit studier. Det vill säga hur stor andel av alla som bedrivit studier som tar examen OCH som året efter examen har ett arbete som överensstämmer med utbildningen.

I det fallet kan man kombinera alla tre måtten: examensgrad, andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen (matchningsgrad). Myndigheten har valt att kalla detta mått för verkningsgrad. Verkningsgraden beräknas enligt följande formel:

Verkningsgrad

Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad

Myndigheten har här beräknat två varianter av verkningsgraden beroende på vilket mått för matchningsgrad som använts;

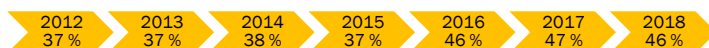
- **Verkningsgrad 1:** Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen)
- **Verkningsgrad 2:** Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer åtminstone till viss del³⁰ med utbildningen)

Verkningsgraden redovisas för det år som uppföljningen av sysselsättningen gjordes.

Figur 2. Verkningsgrad 1

*Andel av de antagna som bedrivit studier, som har tagit examen och som året efter examen hade ett arbete som **överensstämde helt eller till största delen** med utbildningen.*

Verkningsgrad 1 var 46 procent 2018. Det innebär att av alla som bedrivit studier på de utbildningar som avslutades 2017 var det 46 procent som tog examen och sedan 2018 hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen.

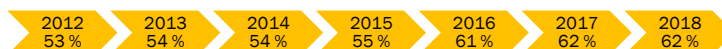

Om man istället för att se till att arbetet ska överensstämma helt eller till största delen med utbildningen nöjer sig med att arbetet åtminstone ska överensstämma till viss del med utbildningen används verkningsgrad 2.

Figur 3. Verkningsgrad 2

*Andel av de antagna som bedrivit studier, som har tagit examen och som året efter examen hade ett arbete som **åtminstone överensstämde till viss del** med utbildningen.*

Verkningsgraden var då 62 procent 2018. Det innebär att av alla som bedrivit studier på de utbildningar som avslutades 2017 var det 62 procent som tog examen och sedan 2018 hade ett arbete som åtminstone till viss del överensstämde med utbildningen.

³⁰ Begreppet "åtminstone till viss del" är en hopslagning av de två svarsalternativen "helt eller till största delen" och "till viss del".

Verkningsgraden för antagna som bedrivit studier har ökat mellan 2012 till 2017 oavsett vilken av de två alternativa beräkningarna som används. Den största ökningen skedde mellan 2015 och 2016 för både verkningsgrad 1 och 2. Det berodde till största delen på att andelen som hade ett arbete som överensstämde helt eller till största delen med utbildningen ökade mellan de åren. Däremot har verkningsgrad 1 minskat en procentenhet sedan föregående år medan verkningsgrad 2 är densamma.

Alla tre måtten (examensgrad, andel i arbete och matchningsgrad) påverkar var för sig verkningsgraden, men om man vill öka verkningsgraden måste man se till alla tre måtten. Att enbart öka examensgraden räcker inte helt för att öka verkningsgraden utan även andelen i arbete och matchningsgraden måste öka. Det som påverkar mest på kort sikt är matchningsgraden som kan variera mellan enskilda år medan de två övriga måtten är trögrörliga.

Det är viktigt att notera att verkningsgraden är ett mått som bygger på snäva antaganden. I måttet räknas enbart de som avslutat utbildningen med examen och därefter fått ett arbete där arbetet också måste överensstämma med utbildningen. Verkningsgraden underskattar troligen yrkeshögskolans bidrag till kompetensförsörjningen. Sannolikt har åtminstone en del av de som inte avslutat utbildningen med examen ändå kunnat bidra till att minska kompetensbristen inom relevanta områden då de tillgodogjort sig delar av utbildningen. Även de examinerade som hade arbete men som inte alls överensstämde med utbildningen kan ha bidragit till arbetsmarknadens kompetensförsörjning men inom ett annat område än det som utbildningen var avsedd för.

1.10 Definitioner och förklaringar

Antagna

Avser alla som är eller har varit studerande, inklusive de som har tillkommit under utbildningens gång och de som har hoppat av utbildningen. Detta inkluderar alla som varit med på minst en förteckning över studerande för en utbildningsomgång. Andelen som tillkommer under utbildningens gång är marginell.

Första förteckningen ska anordnaren skicka in till myndigheten tre veckor efter att omgången startat, i samband med första rekvisitionen av statliga medel. Därefter ska anordnaren skicka in en uppdaterad förteckning varje halvår i samband med en ny rekvisitionsperiod. Även för utbildningar utan statliga medel ska anordnaren skicka in förteckningar över studerande varje halvår.

Antagna som påbörjat studier efter startår används som benämning när statistiken avser omgångar som startat under ett år. Används för alla tabeller med bakgrundsfakta.

Antagna som bedrivit studier efter avslutsår används som benämning när statistiken avser omgångar som avslutats under ett år. Används vid beräkning av examensgrad. Myndigheten har dock valt att inte publicera några tabeller över antalet antagna efter avslutsår.

Avhoppare

Avser antagna som inte är examinerade eller fullföljare, se även definition för fullföljare.

Behörighetsgivande förutbildning

En behörighetsgivande förutbildning (BFU) inom yrkeshögskolan syftar till att ge de kunskaper som motsvarar de krav på behörighet som är uppställda för den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen. BFU är endast till för sökande som saknar fullständighet behörighet till utbildningen men de sökande till BFU måste ha grundläggande behörighet. BFU är riktad mot en enskild utbildningsomgång.

BFU får erbjudas i anslutning till en ordinarie utbildning inom yrkeshögskolan om det finns eller kan antas finnas brist på behöriga sökande till den ordinarie utbildningen. Anordnaren ska rapportera in vilka personer som bedrivit studier på en BFU och vilka som genomfört utbildningen med godkänt resultat.

De som har genomgått en BFU med godkänt resultat är garanterad en plats på den ordinarie utbildningen i den utbildningsomgång som följer direkt efter förutbildningen.

Enstaka kurser

Enstaka kurser kan anordnas om det finns outnyttjade platser på en utbildning. Om en utbildningsanordnare har outnyttjade platser på en utbildningsomgång så finns det möjlighet att anta ytterligare personer till en eller flera av kurserna inom utbildningen. Det ska då anmälas till myndigheten. Antagningen till enstaka kurser ska gå till på samma sätt som antagningen till hela utbildningen. Eventuella särskilda förkunskapskrav och urval ska vara desamma. Anordnaren ska redovisa betyg till myndigheten.

Examensgrad

Avser andel examinerade i procent av antagna som bedrivit studier. Utbildningar som inte ger examen ingår inte i måttet. Antagna som bedrivit studier på utbildningar som inte ger examen är en liten andel av samtliga antagna som bedrivit studier.

Examinerade

Avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Anordnarna rapporterar in examinerade även efter avslutstidpunkten, vilket framförallt beror på att en del antagna gör sena kompletteringar. Dessa ingår också i statistiken, vilket orsakar en viss eftersläpning.

Fullföljare

Avser antagna som inte är examinerade men som finns med på sista studerandelistan med rekvisition och som inte har något avbrottsdatum. De får heller inte ha en uppehållsperiod som sträcker sig längre än dagen innan utbildningsomgångens slutdatum. En del fullföljare kompletterar senare och kan då flyttas till examinerade, förutsatt att utbildningen ger examen.

Födelseland

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) hos SCB. Myndigheten för yrkeshögskolan har valt att gruppera födelseland i fem grupper:

- * Sverige
- * Norden utom Sverige
- * EU28 utom Norden
- * Övriga världen
- * Uppgift saknas

Inrikes/utrikes födda

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) hos SCB och avser om de antagna är födda i Sverige (inrikes födda) eller i annat land (utrikes födda). För en liten andel av de antagna har det inte varit möjligt att erhålla födelseland från SCB. De antagna som saknar uppgift om födelseland antas vara utrikes födda.

Gymnasiebakgrund

Avser personens senaste avslarade gymnasieutbildning sista juni det år mätningen avser. Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) på SCB.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med eller utan statliga medel från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). Outnyttjade platser vid start avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.

Första förteckningen över studerande med rekvisition ska anordnaren skicka in till myndigheten tre veckor efter start. Detta gäller även för utbildningar utan statliga medel. Outnyttjade platser vid start beräknas från första rekvisitionen. För inställda omgångar räknas alla platser som outnyttjade vid start.

Nästan alla omgångar bedrivs med statliga medel från MYH. Omgångarna som bedrivs med statliga medel får ta in fler studerande än det finns platser (överintag). Anordnarna får inga statliga medel för överintagen och därför räknas de heller inte som utnyttjade platser.

Smala yrkesområden

Ett smalt yrkesområde är ett kvalificerat yrkeskunnande inom ett område som är av betydelse för individen och samhället, utan att det finns ett uttryckligt arbetsmarknadsbehov. En utbildning inom ett smalt yrkesområde ska utveckla eller bevara ett yrkeskunnande som individen helt eller delvis kan försörja sig på.

Studerande – aktiva

Avser aktiva studerande på utbildningsomgångar som pågått minst en dag under en avsedd period (startade, avslutade samt under hela perioden pågående omgångar). Som aktiva studerande räknas endast studerande som funnits med på minst en förteckning över studerande under en avsedd period.

Start- och slutdatum för aktiva studerande

Myndigheten har inga exakta uppgifter om när varje studerande påbörjade respektive avslutade sin utbildning. Vid beräkningen av antal aktiva studerande tillämpas därför följande regler:

- För aktiva studerande som är med på första förteckningen över studerande räknas startdatum för omgången även som startdatum för den studerande. Omgången startar tre veckor innan den första förteckningen över studerande med rekvisition av statliga medel skickas in till myndigheten.

- För aktiva studerande som är med på sista förteckningen över studerande räknas slutdatum för omgången även som slutdatum för den studerande.
- Utbetalningar av statliga medel kan pågå flera månader efter omgångens slutdatum.
- För övriga aktiva studerande (de som tillkommit efter första rekvisitionsperioden och de som hoppat av innan sista rekvisitionsperioden) räknas rekvisitionsperiodernas startdatum respektive slutdatum.

Antal studerande är inte lika med antal personer

Personer som varit aktiva studerande på flera utbildningar under en avsedd period räknas en gång för varje utbildningsomgång. Antal personer är något färre än antal studerande.

Studieform

Bunden

Den studerande ska genomföra merparten av utbildningen i utbildningsanordnarens lokaler.

Distans

Den studerande kan genomföra merparten av utbildningen på annan plats än i utbildningsanordnarens lokaler.

En utbildning kan innehålla både bundna inslag och inslag på distans.

Sysselsättning

Andel i arbete

Avser andelen examinerade som har arbete året efter examen.

Andel som som har ett arbete som överensstämmer med utbildningen

Beräknas av andelen som uppgett att de hade arbete året efter examen. Det finns fyra olika graer av överensstämmelse; överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen, överensstämmer till viss del med utbildningen, överensstämmer åtminstone till viss del med utbildningen (är ett hopslaget mått av de två tidigare nämnda måtten) samt överensstämmer inte alls.

Sökande

Ansökningar

Avser samtliga ansökningar till de utbildningsomgångar som startat under ett år. Varje ansökan räknas en gång. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal sökande personer eftersom en person kan ha sökt till flera utbildningsomgångar, se nedanstående definition av Sökande.

Sökande

Avser antal unika personer som sökt till de utbildningsomgångar som startat under ett kalenderår. Med sökande avses både behöriga och obehöriga sökande.

För att räknas som sökande ska följande uppfyllas:

- Den sökande har lämnat in en ansökan där det minst finns uppgift om den sökandes namn och personnummer (eller namn och födelsedatum).
- Den sökande har lämnat in sin ansökan inom ansökningstiden (inom ordinarie eller förlängd ansökningsperiod).

Statistiken över sökande är individbaserad. SCB samlar in personuppgifter om de sökande från anordnarna.

Förutom personuppgifter samlas även uppgifter in om den sökandes behörighet till utbildningen. Observera att antal sökande personer inte är detsamma som antal ansökningar, se ovanstående definition av *Ansökningar*.

Behöriga sökande

Avser antal unika sökande personer som varit behöriga till minst en av de utbildningar som personen sökt till under ett kalenderår. Att vara behörig till en utbildning innebär att den sökande uppfyller behörighetskraven i 3 kapitlet 1-4 §§ Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF), inklusive de eventuella särskilda förkunskapskrav som gäller för utbildningen.

Uppdragsutbildning

Utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan kan erbjuda hela eller delar av en utbildning som uppdragsutbildning för en organisation som då blir uppdragsgivare. En uppdragsutbildning ska alltid baseras på en befintlig yrkeshögskoleutbildning men det ställs inga formella behörighetskrav. Uppdragsgivaren bestämmer vilka som ska få gå utbildningen.

Antal personer som ska påbörja studier ska anges i anmälan från anordnaren. Om ytterligare personer tillkommer ska anordnaren skicka in en ny anmälan om uppdragsutbildning till myndigheten. Anordnaren behöver däremot inte rapportera in avhoppare.

En uppdragsutbildning ger yrkeshögskolepoäng för de kurser som ingår och kan leda till examen men det är inte möjligt att tillgodoräkna en hel utbildning inom ramen för uppdragsutbildning. Anordnaren ska redovisa betyg och eventuell examen till myndigheten för varje person som bedrivit studier på utbildningen.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras med ett unikt utbildningsnummer. Nästan varje utbildning har flera utbildningsomgångar med olika omgångsnummer och olika starttidpunkter.

Pågående utbildningsomgångar avser omgångar som pågått under hela eller delar av en viss period (startade, avslutade och under hela perioden pågående omgångar).

Startade utbildningsomgångar avser omgångar som startat under en viss period.

Utbildningsanordnare

En juridiskt ansvarig utbildningsanordnare är en juridisk eller fysisk person som ansvarar för en eller flera utbildningar inom YH. En juridiskt ansvarig anordnare motsvaras av ett organisationsnummer. Ungefär en tiondel av anordnarna har flera administrativa enheter under samma organisationsnummer.

Det finns fyra typer av huvudmän vad gäller anordnare: statliga, kommuner (inklusive kommunförbund), landsting samt privata (enskilda juridiska eller fysiska personer).

Utbildningsnivå

Avser personens högsta utbildning sista juni det år mätningen avser. Högsta utbildning definieras enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN), nivå SUN1. Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) hos SCB. Om personen saknar uppgift ifrån SUN-registret det år som utbildningen startade sätts den högsta utbildningsnivån till "Uppgift saknas".

Utbildningsområden och SUN inriktningar

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN inriktning. Den minst detaljerade nivån är SUN1 (en siffra). Den mest detaljerade nivån är SUN4 (tre siffror och en bokstav).

Myndigheten för yrkeshögskolan gör en egen aggregering av SUN-inriktningar på 16 utbildningsområden. Aggregeringen görs framförallt på två positioner men även på tre positioner. För information om indelning och redovisningsgrupper, se tabell 1.1.

Verkningsgrad

Verkningsgrad är ett mått som anger hur stor andel av alla antagna som bedrivit studier som tagit examen OCH som året efter examen har ett arbete som överensstämmer med utbildningen. Verkningsgraden redovisas efter det år sysselsättningen har mätts, det vill säga ett år efter examen.

Verkningsgraden beräknas enligt följande formel:

$$\text{Verkningsgrad} = \text{Examensgrad} \times \text{Andel i arbete} \times \text{Matchningsgrad}$$

Verkningsgraden tas fram i två olika varianter beroende på vilken matchningsgrad som används i beräkningen.

Verkningsgrad 1

Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen).

Verkningsgrad 2

Examensgrad x Andel i arbete x Matchningsgrad (arbetet överensstämmer åtminstone till viss del med utbildningen).

Åtminstone till viss del är ett hopslaget mått av av de två svarsalternativen överensstämmer helt eller till största delen med utbildningen och överensstämmer till viss del med utbildningen.

YH-poäng

Ett års heltidsstudier motsvarar 200 YH-poäng.

Ålder

Avser den ålder som personen hade sista december det år mätningen avser.

Tabell 1.1 Grupperade utbildningsområden efter områdesstorlek

Redovisningsgrupp	Utbildningsområden inom YH och KY	SUN-inriktning
Stora utbildningsområden (I genomsnitt minst 1 000 antagna per år som bedrivit studier på de utbildningsomgångar som avslutats 2015–2017).	Data/IT	48 Data
	Ekonomi, administration och försäljning	34 Företagsekonomi, handel och administration
	Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	72 Hälso- och sjukvård
		76 Socialt arbete och omsorg
	Samhällsbyggnad och byggt teknik	58 Samhällsbyggnad och byggnadsteknik
	Teknik och tillverkning	52 Teknik och teknisk industri
54 Material och tillverkning		
Mellanstora utbildningsområden (I genomsnitt 300-999 antagna per år som bedrivit studier på de utbildningsomgångar som avslutats 2015–2017).	Hotell, restaurang och turism	811 Hotell, restaurang och storhushåll
		812 Turism, resor och fritid
	Kultur, media och design	21 Konst och media
	Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	62 Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske
	Transporttjänster	84 Transporttjänster
	Små utbildningsområden (I genomsnitt färre än 300 antagna per år som bedrivit studier på de utbildningsomgångar som avslutats 2015–2017).	Friskvård och kroppsvård
815 Hår- och skönhetsvård		
Journalistik och information		32 Journalistik och information
Juridik		38 Juridik och rättsvetenskap
Miljövård och miljöskydd		85 Miljövård och miljöskydd
Pedagogik och undervisning		14 Pedagogik och lärarutbildning
Säkerhetstjänster		86 Säkerhetstjänster
		819 Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning
Övrigt		999 Okänd

konst & kultur utbildning

2 Konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn

Sammanfattning

De första konst- och kulturutbildningarna startade under andra halvåret 2015 men har tidigare bedrivits som så kallade kompletterande utbildningar. Konst- och kulturutbildningar får stöd genom statsbidrag och/eller studiestödsplatser.¹ Utöver konst- och kulturutbildningar ryms även utbildningar som endast står under statlig tillsyn inom regelverket. Dessa har myndigheten valt att benämna utbildningar med endast tillsyn. Översiktlig information om konst- och kulturutbildningar finns i den färgade högerspalten på nästa sida. För motsvarande information om utbildningar med endast tillsyn, se avsnitt 2.2.

Det har inte skett några stora förändringar sedan föregående år utan det mesta är oförändrat både inom konst- och kulturutbildningar och inom utbildningar med endast tillsyn. Något fler slutförde en konst- och kulturutbildning 2018 men slutförandegraden var densamma. Inom utbildningar med endast tillsyn var antalet antagna som påbörjat studier färre och slutförandegraden lägre.

Några av de viktigaste resultaten:

Konst- och kulturutbildningar

- Totalt pågick 119 utbildningar 2018, vilket var lika många som föregående år.
- Utbudet av konst- och kulturutbildningar är relativt konstant över tid. Av de utbildningar som pågick 2018 var det fyra som inte hade pågått föregående år.
- Närmare två tredjedelar av utbildningarna som pågick 2018 var högskoleförberedande, en fjärdedel var yrkesinriktade och en tiondel var inom kulturarvsområdet.
- Merparten av utbildningarna 2018 fanns i de tre storstads länen.

- Av de utbildningsomgångar som startade 2018 var flest högskoleförberedande men nästan lika många var inom kulturarvsområdet. Många utbildningar inom kulturarvsområdet är korta och startar till skillnad mot andra konst- och kulturutbildningar ofta flera omgångar per år.
- Totalt påbörjade 3 100 antagna studier 2018, vilket var i stort sett lika många som de två föregående åren. Tre av fyra var kvinnor och inom merparten av utbildningsinriktningarna var kvinnorna fler.
- Det var 2 600 studerande som slutförde en konst- och kulturutbildning under 2018. Det var 200 fler än föregående år, vilket delvis kan förklaras av att de treåriga utbildningarna avslutades för första gången sedan konst- och kulturutbildningarna startade.
- Flest slutförde korta utbildningar. Nästan hälften av de som slutförde sina studier 2018 hade gått en kort utbildning.
- Slutförandegraden 2018 var 81 procent vilket var oförändrat jämfört med föregående år.

Utbildningar med endast tillsyn

- Totalt pågick 27 utbildningar 2018, vilket var två fler utbildningar än 2017.
- Utbildningarna fanns inom 11 olika utbildningsinriktningar. Flest utbildningar fanns inom Luftfart, Musik och Djursjukvård.
- Närmare två tredjedelar av de som påbörjade studier 2018 var kvinnor men det är stor variation i fördelningen av kvinnor och män i utbildningsinriktningarna.
- Sammanlagt fanns omkring 650 studerande inom utbildningar med endast tillsyn under 2018.
- Slutförandegraden 2018 var 66 procent vilket var lägre än tidigare år. Delvis är det olika utbildningar som avslutas.

¹ Förordning (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar

2.1 Konst- och kulturutbildningar

Konst- och kulturutbildningarna är indelade i tre olika kategorier efter syftet med utbildningen:

- högskoleförberedande utbildningar (inom det konstnärliga området)
- yrkesinriktade utbildningar (inom det konstnärliga eller kulturella området)
- utbildningar inom kulturarvsområdet

En konst- och kulturutbildning kan uppfylla flera syften men kategoriseras efter dess huvudsakliga syfte. En stor del av statistiken om konst- och kulturutbildningarna redovisas i rapporten uppdelat efter dessa tre syften.

Konst- och kulturutbildningarna får stöd i form av statsbidrag och/eller studiestödsberättigande. Det är Myndigheten för yrkeshögskolan som beslutar om stödet. De flesta konst- och kulturutbildningarna har en omfattning i längd som varierar från 20 veckor upp till tre års heltidsstudier. Utbildningarna måste vara minst 20 veckor för att berättiga de studerande till studiestöd och minst 30 veckor för att berättiga utbildningen till statsbidrag. En utbildning inom kulturarvsområdet får vara kortare om det finns särskilda skäl.²

De så kallade korta utbildningarna inom kulturarvsområdet kan omfatta mellan en dag upp till 30 veckors heltidsstudier i utbildningslängd och är ofta inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område. De korta utbildningarna utgör en liten del av konst- och kulturutbildningarna men får stor påverkan på den statistik som redovisas i rapporten. Under 2018 utgjorde de korta utbildningarna mindre än en tiondel av antalet pågående utbildningar och endast två procent av de beslutade årsplatserna.³ Trots detta utgjorde de två femtedelar av alla som påbörjat en utbildning och hälften av alla som slutfört en utbildning. De korta utbildningarna kommenteras därför ofta specifikt inom de olika avsnitten.

Statistiken i rapporten redovisas för perioden 2015-2018. Eftersom de första konst- och kulturutbildningarna startade under andra halvåret 2015 avser det året endast ett halvt kalenderår. Hänsyn bör tas till detta när utvecklingen över tid analyseras.

² Korta utbildningar definieras enligt 8 § Förordningen (2013:871) om stöd för konst och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

³ Med årsplats avses en studerandeplats i en heltidsutbildning som omfattar 40 veckor.

Hösten 2015 startade de första utbildningarna enligt det nya regelverket som avser konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn. Utbildningarna är eftergymnasiala. Myndigheten har valt att separera redovisningen mellan *konst- och kulturutbildningar* och *utbildningar med endast tillsyn* utifrån de olika stödformer som omfattas av förordningen. Information om utbildningar med endast tillsyn finns under avsnitt 2.2.

Konst- och kulturutbildningar

Inom konst- och kulturutbildningar finns det flera olika inriktningar som bildkonst, musik, teater, dans, mode, skrivande, arkitektur, silversmide och keramik för att nämna några.

Utbildningarna är indelade i tre kategorier med olika syften:

- förbereda för högskoleutbildningar som kan leda fram till konstnärliga examina
- medverka till att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande inom det konstnärliga eller kulturella området, eller
- ha ett innehåll som syftar till att bevara eller utveckla kulturarvet.

Utbildningarna drivs av privata utbildningsanordnare. Utbildningarna kan få statligt stöd genom statsbidrag och/eller genom att de studerande får rätt till studiemedel från CSN. Utbildningsanordnarna tar ut studerandeavgifter som varierar mellan utbildningarna.

2.1.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och utbildningsanordnare

Konst- och kulturutbildningarna bedrevs av 42 utbildningsanordnare under 2018. Av dessa var 40 procent aktiebolag och 38 procent stiftelser eller fonder. Resterande var ideella- eller ekonomiska föreningar.

Hälften av utbildningsanordnarna bedrev mer än en utbildning 2018 och en femtedel bedrev minst fyra utbildningar vardera. Antalet studerande varierar mellan anordnarna. Det vanligaste var att anordnarna hade 25–49 studerande 2018. En femtedel av anordnarna hade 200 eller fler studerande.

Många högskoleförberedande utbildningar

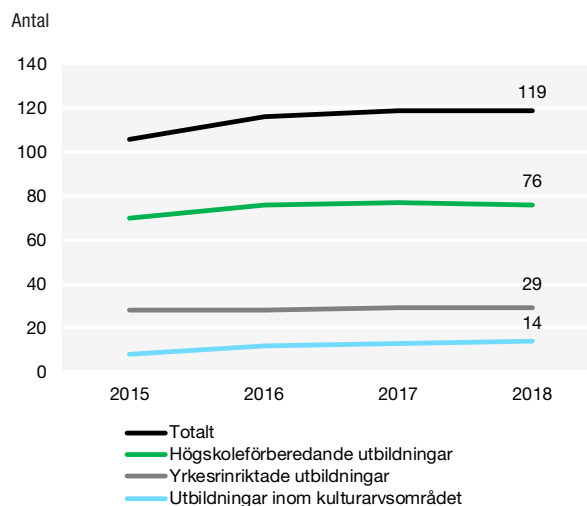
Det var 127 konst- och kulturutbildningar som var planerade att pågå 2018. Av dessa pågick 119 utbildningar under hela eller del av året medan övriga 8 ställde in alla sina omgångar. Antalet pågående utbildningar var lika många som 2017 men 3 fler än 2016.

Besluten om stöd för konst- och kulturutbildningar sträcker sig flera år framåt i tiden. Har utbildningen ett gällande beslut kan utbildningsanordnaren ansöka om förnyat stöd för att starta nya omgångar av utbildningen. Det här medför att utbildningsutbudet är relativt konstant över tid. Av de utbildningar som pågick 2018 var det fyra som inte pågick 2017.

Närmare två tredjedelar av konst- och kulturutbildningarna är högskoleförberedande och kan till exempel leda vidare till studier på konst-, musik- och teaterhögskolor. Konkurrensen om platserna på konstnärliga utbildningar inom högskolan är stor och de sökande behöver i många fall ha genomgått någon slags förberedande utbildning för att klara antagningsproven som ofta består av arbetsprover eller auditions.

Yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området står för en fjärdedel av utbildningarna och drygt en tiondel av utbildningarna finns inom kulturarvsområdet.

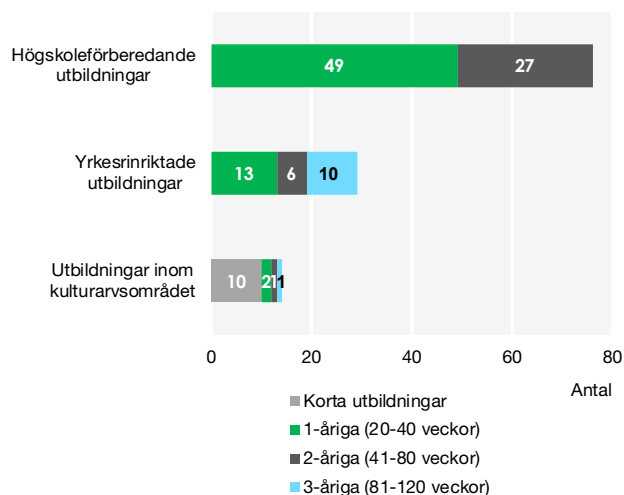
Diagram 2.1 Pågående utbildningar efter syfte, 2015–2018

Notera: Uppgifterna för 2015 avser endast andra halvåret.

De högskoleförberedande utbildningar som pågick 2018 omfattade upp till två års heltidsstudier. De yrkesinriktade utbildningarna omfattade i sin tur upp till tre års heltidsstudier. Även inom kulturarvsområdet omfattade utbildningarna upp till tre års heltidsstudier, men de flesta var så kallade korta utbildningar. De korta utbildningar som pågick 2018 omfattade mellan två dagar och 20 veckors heltidsstudier.

Diagram 2.2 Pågående utbildningar efter syfte och längd (omräknad till heltid), 2018

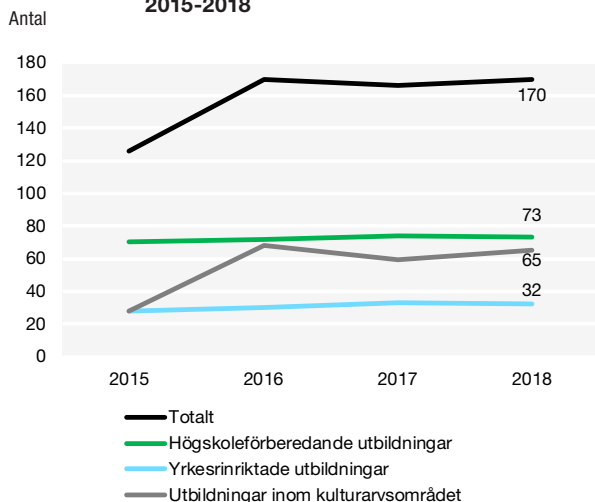

Antalet utbildningsomgångar varierar

Under 2018 startade 170 utbildningsomgångar och totalt pågick 351 omgångar under hela eller delar av året. Flest utbildningsomgångar startade inom högskoleförberedande utbildningar, 73 omgångar. Nästan lika många startade inom kulturarvsområdet, 65 omgångar. Inom yrkesinriktade utbildningar startade 32 omgångar.

Det var fyra fler utbildningsomgångar som startade 2018 jämfört med året innan och det var inom kulturarvsområdet som ökningen skedde. Det har främst varit inom kulturarvsområdet, där de korta utbildningarna finns, som antalet startade omgångar har varierat mellan åren. De korta utbildningarna inom kulturarvsområdet startar i många fall mer än en utbildningsomgång per år. Övriga konst- och kulturutbildningar startar i de flesta fall enbart en omgång per år. Av de 10 korta utbildningar som pågick 2018 var det 7 som startade flera omgångar under året. Eftersom 2015 endast omfattade ett halvt år hann inte så många utbildningsomgångar starta under detta år.

Diagram 2.3 Startade utbildningsomgångar efter syfte, 2015-2018

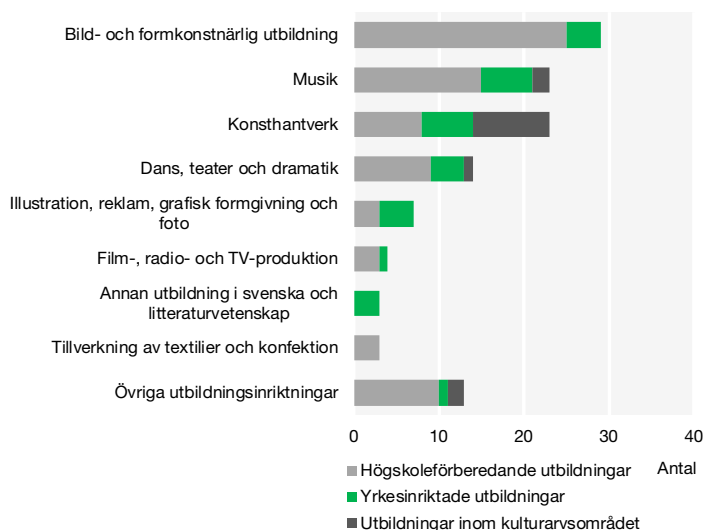

Flest utbildningar inom Bild- och formkonst

Under 2018 pågick konst- och kulturutbildningar inom 16 olika utbildningsinriktningar.⁴ Indelningen görs utifrån det huvudsakliga utbildningsinnehållet, men flera av utbildningarna är grundläggande konstutbildningar och berör egentligen flera ämnesinriktningar.

Bild- och formkonstnärlig utbildning, Musik samt Konsthantverk var de inriktningar som hade flest pågående utbildningar 2018. Inom alla de sex största inriktningarna fanns såväl högskoleförberedande som yrkesinriktade utbildningar. Inriktningarna Musik, Konsthantverk samt Dans, teater och dramatik hade även utbildningar inom kulturarvsområdet. De flesta utbildningarna inom kulturarvsområdet fanns inom inriktningen Konsthantverk.

Diagram 2.4 Pågående utbildningar efter utbildningsinriktning och syfte, 2018

Notera: Övriga utbildningsinriktningar utgörs av inriktningen Okänd och sju inriktningar med mindre än tre utbildningar per inriktning (Konst och media - allmän utbildning, Annan utbildning inom bild- och formkonst, Modedesign, Inredningsdesign, Industri- och produktdesign, Trätekniskt arbete samt Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur).

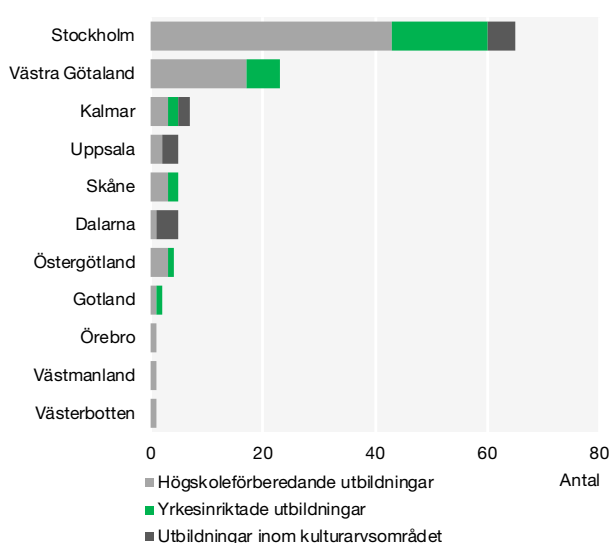
Konst- och kulturutbildningarna får stöd genom statsbidrag och/eller att de studerande berättigas till studiestöd. Av utbildningarna som pågick 2018 berättigade 61 procent till både studiestöd och statsbidrag, 31 procent till endast studiestöd och 8 procent till endast statsbidrag. De utbildningar som har stöd i form av enbart statsbidrag är nästan uteslutande korta utbildningar inom kulturarvsområdet.

⁴ Avser SUN4, för mer information se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Hälften av utbildningarna i Stockholms län

Konst- och kulturutbildningar fanns i elva län 2018, vilket var ett län färre jämfört med föregående år. Drygt hälften (55 procent) av utbildningarna som pågick 2018 fanns i Stockholms län följt av Västra Götalands län (19 procent). Förhållandet var detsamma för både högskoleförberedande och yrkesinriktade utbildningar. Detta skulle kunna förklaras av närheten till högskolor samt till arbetsgivare och institutioner inom det konstnärliga och kulturella området. Utbildningar inom kulturarvsområdet fanns i Dalarnas län, Kalmar län, Stockholms län och Uppsala län.

Diagram 2.5 Pågående utbildningar efter län och syfte, 2018

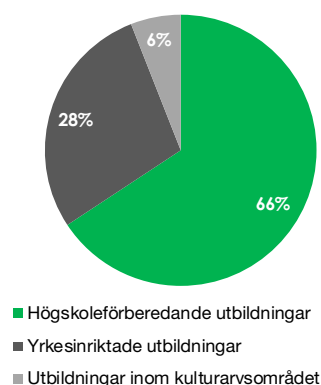

2.1.2 Platser

En konst- och kulturutbildning får stöd för ett visst antal årsplatser.⁵ Antalet beslutade årsplatser till konst- och kulturutbildningar har ökat från 2 810 till 3 138 årsplatser mellan 2015 och 2018. Av de 3 138 beslutade årsplatserna 2018 var 3 069 platser studiestödsberättigande och 1 903 platser berättigade till statsbidrag.

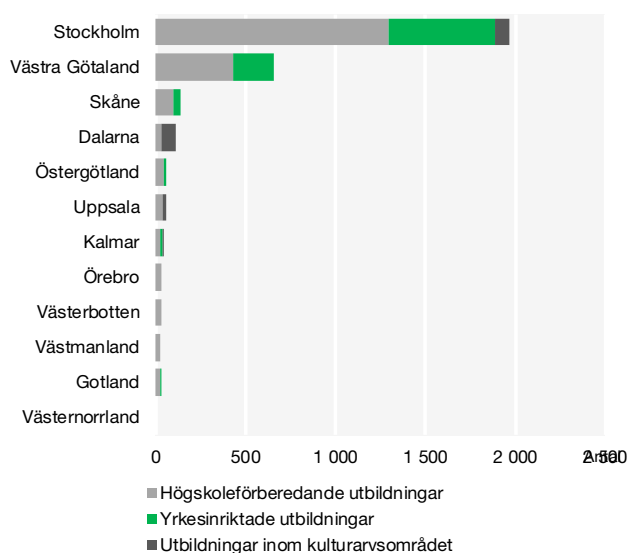
Två tredjedelar av de beslutade årsplatserna 2018 avsåg högskoleförberedande utbildningar och drygt en fjärdedel avsåg yrkesinriktade utbildningar. De korta utbildningarna inom kulturarvsområdet stod för två procent och resterande utbildningar inom kulturarvsområdet stod för fyra procent.

Diagram 2.6 Beslutade årsplatser efter syfte, 2018

Fördelningen av de beslutade årsplatserna per län följer i stort sett fördelningen av antalet pågående utbildningar per län. De tre storstadslänen stod för 88 procent av samtliga årsplatser 2018. Även för de högskoleförberedande utbildningarna stod storstadslänen för 88 procent av årsplatserna medan motsvarande andel för de yrkesinriktade utbildningarna var 96 procent. Inom kulturarvsområdet hade Dalarnas län lika stor andel av årsplatserna som Stockholms län, 44 procent vardera. Kulturarvsområdet står dock för en liten del av det totala antalet beslutade årsplatser.

Diagram 2.7 Beslutade årsplatser efter län och syfte, 2018

⁵ En årsplats är en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

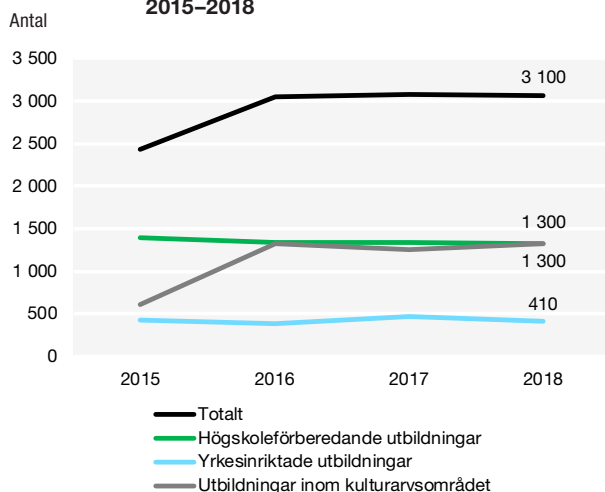
2.1.3 Antagna som påbörjat studier

Totalt var det 3 100 antagna som påbörjade studier⁶ 2018. Det var i stort sett lika många som de två föregående åren. Under 2015 var antalet som påbörjade studier lägre, vilket berodde på att konst- och kulturutbildningarna enbart bedrevs under det andra halvåret och lika många utbildningsomgångar hann därför inte starta. Detta gällde främst de korta utbildningarna inom kulturarvsområdet där utbildningsomgångar startar vid olika tillfällen under året medan de flesta övriga utbildningar startar sina omgångar under hösten. Det förklarar varför antalet antagna som påbörjade studier på utbildningar inom kulturarvsområdet ökade kraftigt mellan 2015 och 2016.

De flesta som påbörjade studier 2018 fanns på högskoleförberedande utbildningar och utbildningar inom kulturarvsområdet med drygt 1 300 vardera. Att så många påbörjade studier inom kulturarvsområdet beror på de korta utbildningar som finns här. Eftersom utbildningen är kort kan varje årsplats på utbildningen nyttjas av fler studerande än i en längre utbildning, antingen genom att utbildningen har flera omgångar som startar under ett år och/eller att många antas till varje omgång.

På yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området var det 410 antagna som påbörjade studier 2018.

Diagram 2.8 Antagna som påbörjat studier efter syfte, 2015–2018

Flest påbörjade studier inom utbildningsinriktningarna Konstantverk, Musik samt Bild- och formkonstnärlig utbildning 2018. Sammanlagt påbörjade 72 procent utbildningar inom dessa inriktningar. Dessa inriktningar har också varit störst under hela perioden 2016–2018.

De flesta påbörjade en utbildning som hade statsbidrag. Det var 40 procent som påbörjade en utbildning med både studiestöd och statsbidrag och lika stor andel påbörjade en utbildning med endast statsbidrag. Det var 19 procent som påbörjade en utbildning med endast studiestöd. Det är nästan bara korta utbildningar inom kulturarvsområdet som har stöd i form av enbart statsbidrag.

Närmare hälften av de som påbörjade studier 2018 påbörjade utbildningar som bedrevs i Stockholms län. Därefter följde Dalarnas län, Västra Götalands län och Uppsala län som vardera hade mellan 13–17 procent av de antagna som påbörjade studier. Att så stor andel påbörjade utbildningar i Dalarnas län och Uppsala län beror på att det där finns många korta utbildningar.

Merparten av de som påbörjade utbildningar 2018 påbörjade utbildningar som omfattade upp till ett års heltidsstudier. Det var 41 procent som påbörjade så kallade korta utbildningar, 29 procent påbörjade andra utbildningar på upp till ett års heltidsstudier medan 30 procent påbörjade utbildningar som omfattar mer än ett års heltidsstudier. De flesta påbörjade utbildningar som var bundna och på heltid. Endast en liten del påbörjade distansutbildningar (4 procent) eller hade deltid som studietakt (10 procent).

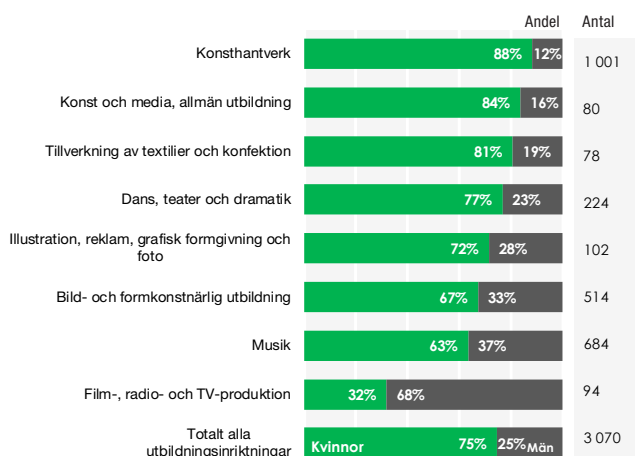
⁶ Avser alla som påbörjat studier på de utbildningsomgångar som startade under året. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Ojämn könsfördelning

Fördelningen mellan kvinnor och män är ojämn⁷ på konst- och kulturutbildningarna totalt sett. Bland de antagna som påbörjade studier 2018 var 75 procent kvinnor och 25 procent män. Fördelningen mellan kvinnor och män har i princip sett likadan ut även de två föregående åren.

Ingen av de åtta utbildningsinriktningar som är tillräckligt stora för att särredovisas, hade en jämn könsfördelning 2018. Föregående år hade Musik en jämn könsfördelning med 57 procent kvinnor och 43 procent män men andelen kvinnor på inriktningen har ökat något 2018. Med undantag av Film-, radio- och TV-produktion, där 68 procent var män, hade alla dessa inriktningar fler kvinnor än män. Högst andel kvinnor hade Konsthantverk med 88 procent.

Diagram 2.9 Antagna som påbörjat studier efter utbildningsinriktning och kön, 2018

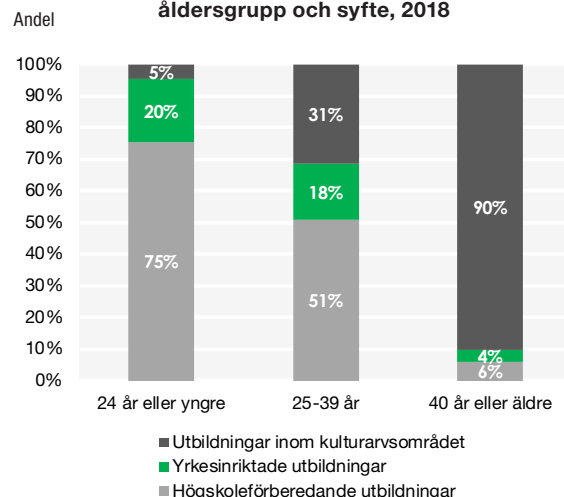
Notera: Utbildningsinriktningar med färre än 50 antagna som påbörjat studier och inriktningen Okänd särredovisas inte i diagrammet.

Medelåldern varierar kraftigt

Av de som påbörjade studier 2018 var 36 procent 24 år eller yngre, 28 procent var 25–39 år och 36 procent var 40 år eller äldre.

Det finns skillnader mellan vilka utbildningar de olika åldersgrupperna påbörjar. Bland åldersgruppen 24 år eller yngre påbörjade merparten en högskoleförberedande utbildning 2018. Även för åldersgruppen 25–39 år var högskoleförberedande utbildningar vanligast. Bland åldersgruppen 40 år eller äldre påbörjade däremot de flesta korta utbildningar inom kulturarvsområdet. Detta mönster gäller för hela perioden 2015–2018.

Diagram 2.10 Antagna som påbörjat studier efter åldersgrupp och syfte, 2018

Eftersom det finns skillnader i vilka utbildningar olika åldersgrupper påbörjar varierar även medelåldern kraftigt mellan syftena. För högskoleförberedande utbildningar var medelåldern bland de antagna som påbörjade studier 25,0 år och för yrkesinriktade utbildningar 26,8 år. Inom kulturarvsområdet var medelåldern avsevärt högre, 52,8 år. Det är de korta utbildningarna som kraftigt drar upp medelåldern inom kulturarvsområdet.

Liksom tidigare år var medelåldern för de som påbörjade studier 2018 högre bland kvinnor än män, 38,3 år jämfört med 34,2 år. Att medelåldern är högre bland kvinnorna förklaras av att en större andel av kvinnorna påbörjat en utbildning inom kulturarvsområdet där medelåldern generellt är högre. Inom respektive syfte är medelåldern mellan könen jämnare. Bland de som påbörjat yrkesinriktade utbildningar är medelåldern i princip densamma för kvinnor och män (26,8 år och 27,0 år), för högskoleförberedande utbildningar är kvinnorna knappt ett år äldre än männen (25,3 år och 24,4 år) och för kulturarvsområdet är kvinnorna drygt två år yngre än männen (52,4 år och 54,5 år).

Andelen utrikes födda varierar mellan syften och utbildningsinriktningar

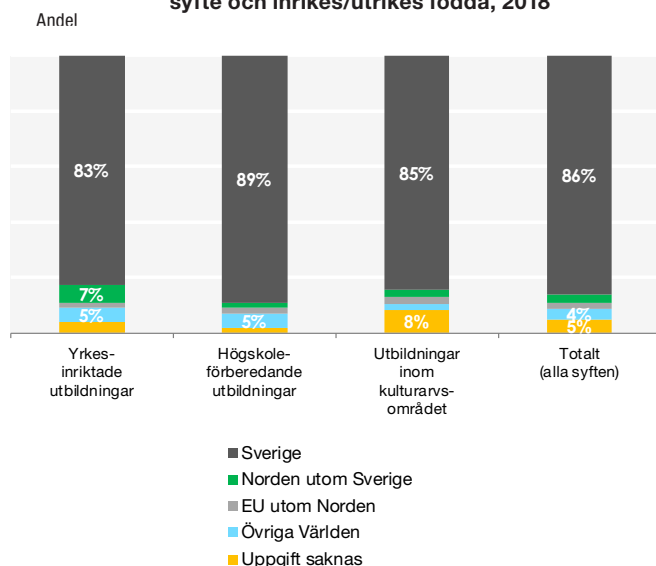
Totalt sett var andelen utrikes födda 9–14 procent av de antagna som påbörjade studier under 2018. Andelen utrikes födda varierar mellan de tre syftena. För yrkesinriktade utbildningar var andelen 13–17 procent, för högskoleförberedande utbildningar 9–11 procent och för utbildningar inom kulturarvsområdet 7–15 procent.

⁷ En jämn könsfördelning anses råda då både andelen kvinnor och män är minst 40 procent. Källa: www.jamstall.nu

Att andelarna redovisas som intervall beror på att 5 procent av alla som påbörjade studier 2018 saknar fullständiga personnummer och det har då inte varit möjligt att ta fram uppgifter om födelseland. Dessa redovisas som "Uppgift saknas" i diagrammet. Detta förekommer främst på utbildningar som har ett internationellt perspektiv eller där vi vet att det är vanligt att studerande kommer från andra länder. Vi bedömer därför att majoriteten av de studerande som hamnar i denna kategori sannolikt är utrikes födda.

Av de utrikes födda på högskoleförberedande utbildningar är minst hälften födda utanför Norden och EU. För yrkesinriktade utbildningar och utbildningar inom kulturarvsområdet är andelen med uppgift saknas för stor för att det ska vara möjligt att dra några slutsatser om födelseland för utrikesfödda.

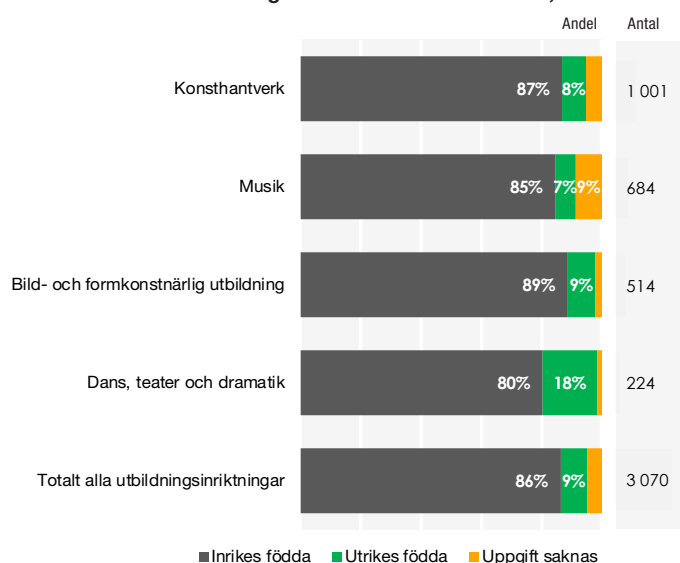
Diagram 2.11 Antagna som påbörjat studier efter syfte och inrikes/utrikes födda, 2018

För de fyra största utbildningsinriktningarna var det vardera minst 200 antagna som påbörjade studier under 2018. Tillsammans hade dessa inriktningar fyra femtedelar av samtliga antagna som påbörjade studier inom konst- och kulturutbildningar.

Andelen utrikes födda skilde sig mycket åt mellan de fyra största utbildningsinriktningarna. Dans, teater och dramatik hade högst andel utrikes födda med 18–20 procent följt av Bild och formkonstnärlig utbildning där andelen var 9–11 procent. Konsthantverk hade 8–13 procent utrikes födda och Musik 7–15 procent.

Diagram 2.12 Antagna som påbörjat studier efter utbildningsinriktning och inrikes/utrikes födda, 2018

Notera: Det är endast utbildningsinriktningar med minst 200 antagna som påbörjat studier som visas i diagrammet.

Utbildningsnivån bland de som påbörjat studier är hög inom kulturarvsområdet

Utbildningsnivån bland antagna som påbörjat studier inom kulturarvsområdet skilde sig mycket mot utbildningsnivån inom yrkesinriktade utbildningar och högskoleförberedande utbildningar.⁸ Trots att det totalt sett saknas uppgift om högsta avklarade utbildningsnivå före påbörjad konst- och kulturutbildning för 8 procent av de antagna som påbörjade studier under 2017 så går det att se en klar skillnad mellan kulturarvsområdet och de två övriga syftena.

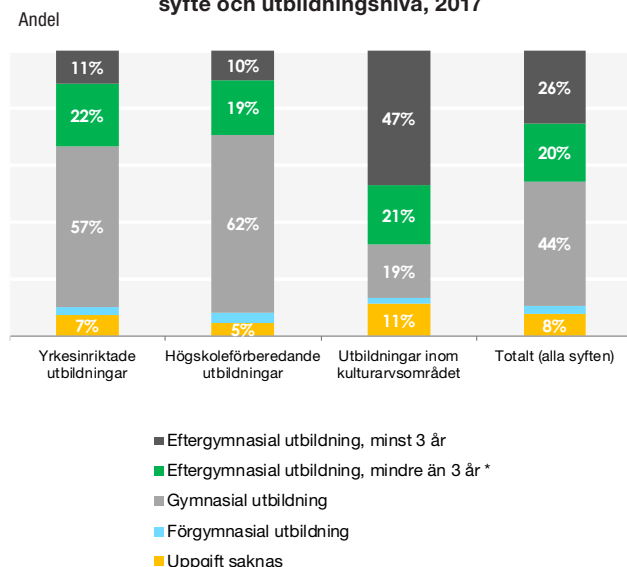
Inom kulturarvsområdet var det minst 47 procent som hade en eftergymnasial utbildning på minst 3 år före påbörjad konst- och kulturutbildning. På grund av att uppgift saknas för 11 procent så kan den verkliga andelen vara 47–58 procent. Inom yrkesinriktade utbildningar var motsvarande andel 11–19 procent och inom högskoleförberedande utbildningar 10–15 procent.

Det är värt att notera att korta utbildningar endast finns inom kulturarvsområdet. Av de som påbörjade studier inom kulturarvsområdet under 2017 var det 94 procent som påbörjade en så kallad kort utbildning. Det innebär att den höga utbildningsnivån inom kulturarvsområdet nästan enbart beror på utbildningsnivån bland de som påbörjade korta utbildningar.

⁸ Utbildningsnivån redovisas för antagna som påbörjat studier 2017. Information om utbildningsnivå 2018 fanns inte tillgängligt vid tidpunkten för sammanställningen av Statistisk årsrapport 2019.

Eftersom de korta utbildningarna ofta är inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område och dessutom kan vara så korta som bara någon dag vänder de sig till en delvis annan målgrupp. Det påverkar utbildningsnivån bland de som påbörjar korta utbildningar, vilka också i genomsnitt är betydligt äldre än de som påbörjar övriga konst- och kulturbildningar.

Diagram 2.13 Antagna som påbörjat studier efter syfte och utbildningsnivå, 2017

* Motsvarar minst en termin.

Eftergymnasial utbildning omfattar även utländska utbildningar och utbildningar utanför högskolan.

Minst hälften hade genomgått ett studieförberedande gymnasieprogram på 3–4 år

Av samtliga antagna som påbörjade studier 2017 var det två av tio som saknade uppgift om typ av avslutad gymnasieutbildning.⁹ På grund av att detta går det inte att göra några säkra jämförelser av gymnasiebakgrund mellan de olika syften. Oberoende av andelen som saknar uppgift så var det totalt sett minst hälften som hade genomgått ett studieförberedande gymnasieprogram på 3–4 år eller motsvarande.

Räknat på enbart de som hade uppgift om gymnasiebakgrund så var det 64 procent som hade genomgått ett studieförberedande gymnasieprogram på 3–4 år eller motsvarande och 30 procent som hade genomgått ett yrkesförberedande gymnasieprogram på 2–3 år eller motsvarande.

⁹ Utbildningsnivån för antagna som påbörjat studier redovisas för 2017. Information om utbildningsnivå 2018 fanns inte tillgängligt vid tidpunkten för sammanställningen av Statistisk årsrapport 2019.

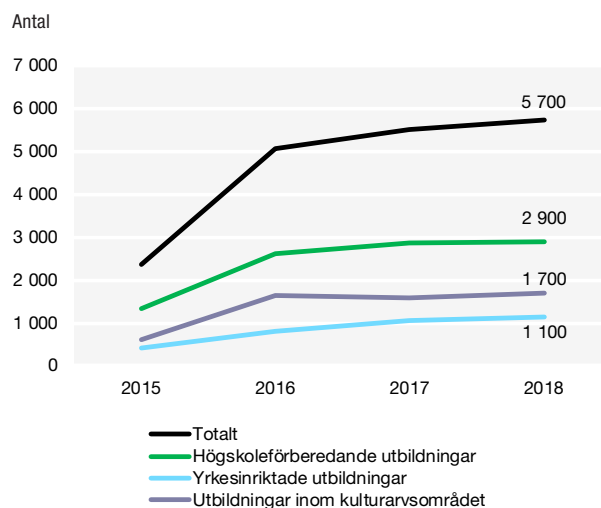
2.1.4 Studerande

Föregående avsnitt beskriver de som påbörjade studier på utbildningsomgångar som startade 2018. Detta avsnitt beskriver alla studerande som bedrivit studier under 2018, både de som påbörjat en omgång under året och de som bedrivit studier på en redan pågående omgång.¹⁰

Det totala antalet studerande på konst- och kulturutbildningar har ökat årligen under perioden 2015–2018 allt eftersom fler utbildningar har startat. Det beror till stor del på att för varje år som gått har de längre utbildningarna haft fler studieår igång samtidigt. De längsta konst- och kulturutbildningarna är tre år långa. Det är därför först 2018 som de treåriga utbildningarna haft alla studieår igång under ett och samma kalenderår. Totalt var det 5 700 studerande på de utbildningar som pågick under 2018, vilket var drygt 200 fler än året innan.

Under 2018 var det 2 900 studerande på högskoleförberedande utbildningar, 1 700 på utbildningar inom kulturarvsområdet och 1 100 inom yrkesinriktade utbildningar. Liksom tidigare under perioden 2015–2018 var tre fjärdedelar av de studerande kvinnor och en fjärdedel män.

Diagram 2.14 Studerande efter syfte, 2015–2018

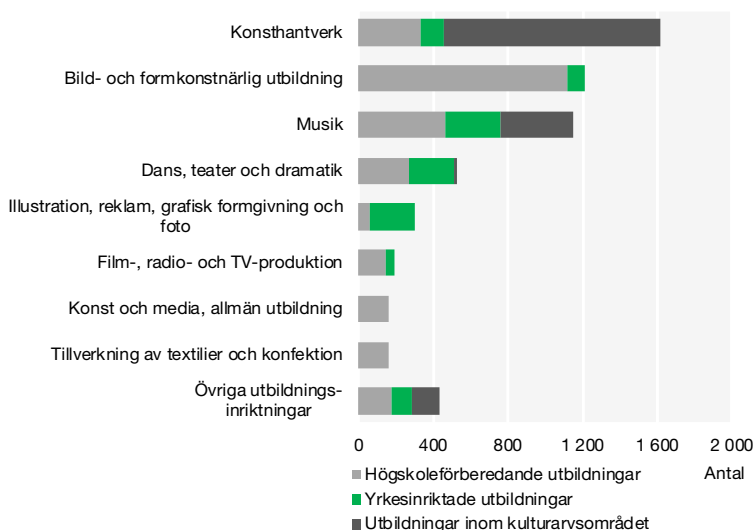

Notera: Uppgifterna för 2015 avser endast andra halvåret.

¹⁰ För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Merparten studerar på utbildningar inom tre utbildningsinriktningar; Konsthantverk, Bild- och formkonstnärlig utbildning och Musik. Drygt två tredjedelar av det totala antalet studerande på konst- och kulturutbildningar 2018 fanns inom dessa inriktningar. Att Konsthantverk är den största inriktningen, sett till antal studerande, beror på att en stor del av de korta utbildningarna inom kulturarvsområdet finns inom denna inriktning. Som tidigare nämnts startar dessa utbildningar ofta flera omgångar per år och/eller har många studerande per omgång.

Diagram 2.15 Studerande efter utbildningsinriktning och syfte, 2018

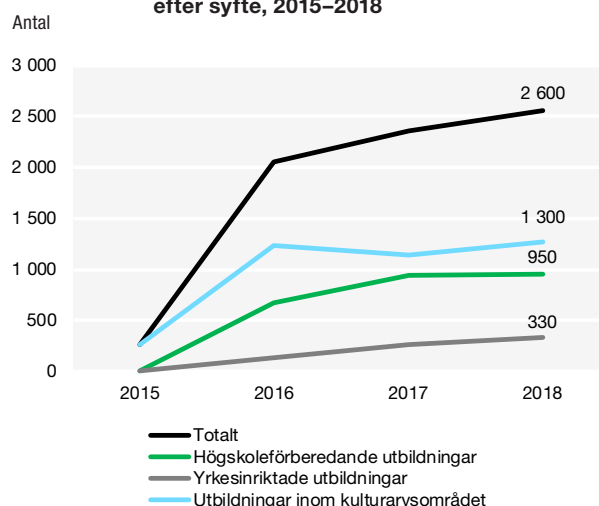

Notera: Övriga utbildningsinriktningar utgörs av åtta mindre utbildningsinriktningar med vardera färre än 150 studerande.

2.1.5 Studerande som slutfört utbildningen

Under 2018 slutförde¹¹ 2 600 studerande en konst- och kulturutbildning. Det är ungefär 200 fler än föregående år. Antalet som slutfört en utbildning har ökat årligen under perioden 2015-2018. Eftersom konst- och kulturutbildningarna startade första gången under andra halvan av 2015 hann bara korta utbildningar avslutas under det året. För varje år som gått har sedan fler och längre utbildningar hunnit avslutas. De första treåriga utbildningarna avslutades 2018, vilket kan förklara en del av ökningen av antalet slutförda jämfört med 2017. De längsta konst- och kulturutbildningarna är treåriga. Alla utbildningar som funnits med sedan starten 2015 har därför kunnat avsluta åtminstone en omgång under perioden 2015-2018.

Diagram 2.16 Studerande som slutfört utbildningen efter syfte, 2015-2018

Notera: Beräkningen av slutfört har ändrats och alla år bakåt i tiden har uppdaterats enligt det nya beräkningssättet. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Flest studerande slutför korta utbildningar inom kulturarvsområdet. Närmare hälften av de som slutförde en konst- och kulturutbildning under 2018 hade gått en sådan utbildning. Att så många slutförde korta utbildningar förklaras av att dessa vanligen är mellan någon dag till några veckor långa och har många utbildningsomgångar som hinner avslutas under ett år. Dessutom är det få studerande som avbryter korta utbildningar. Under 2018 var det 950 studerande som slutförde en högskoleförberedande utbildning, 330 en yrkesinriktad utbildning och 1 300 en utbildning inom kulturarvsområdet.

Av de som slutförde en konst- och kulturutbildning 2018 var 77 procent kvinnor och 23 procent män. Könsfördelningen har varit i princip densamma sedan 2016.

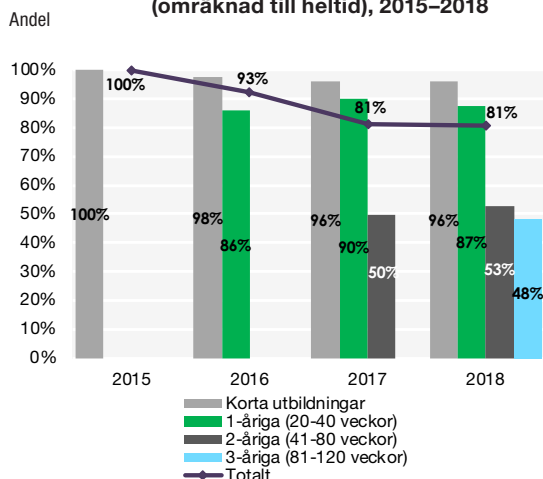
2.1.6 Slutförandegrad

I den här delen redovisas andelen som slutfört en utbildning, vilken benämns slutförandegrad. Slutförandegraden för de utbildningsomgångar som avslutades 2018 var 81 procent. Slutförandegraden var oförändrad jämfört med 2017 men har minskat med 12 procentenheter sedan 2016.¹² Under 2015 avslutades endast ett mindre antal korta utbildningar där samtliga studerande slutförde sina utbildningar.

¹¹ Med slutfört avses att den studerande har nått kursens mål i utbildningens alla delar. Beräkningen av slutfört har ändrats och alla år bakåt i tiden har uppdaterats enligt det nya beräkningssättet. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

¹² Beräkningen av slutfört har ändrats och alla år bakåt i tiden har uppdaterats enligt det nya beräkningssättet. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Diagram 2.17 Slutförandegrad efter utbildningens längd (omräknad till heltid), 2015–2018

Notera: Beräkningen av slutfört har ändrats och alla år bakåt i tiden har uppdaterats enligt det nya beräkningssättet. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Slutförandegraden sjunker med utbildningens längd (omräknad till heltid) och det är stor skillnad i slutförandegrad mellan ettåriga och fleråriga utbildningar. Minskningen mellan 2016 och 2017 förklaras nästan helt av de tvååriga utbildningarna, vilka 2017 avslutades för första gången sedan konst- och kulturutbildningarna startade 2015. De treåriga utbildningarna som avslutades första gången 2018 hade något lägre slutförandegrad än de tvååriga men skillnaden var endast några procentenheter. En relativt liten andel av de studerande har gått en treårig konst- och kulturutbildning. Av de antagna som bedrivit studier på utbildningsomgångar som avslutades 2018 hade 30 procent gått en ettårig utbildning (20-40 veckor), 23 procent en tvåårig utbildning (41-80 veckor) och 6 procent hade gått en treårig utbildning (81-120 veckor). Övriga 41 procent hade gått en så kallad kort utbildning.

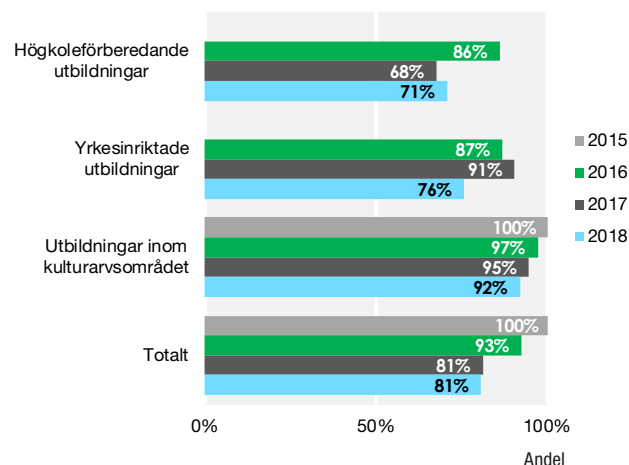
Slutförandegraden varierar mellan utbildningarnas syften. En bidragande orsak till det är att längden på utbildningarna skiljer sig åt. De korta utbildningarna finns enbart inom kulturarvsområdet medan de flesta tvååriga är högskoleförberedande och de flesta treåriga är yrkesinriktade.

Högst slutförandegrad 2018 hade utbildningarna inom kulturarvsområdet som domineras av de korta utbildningarna. Slutförandegraden för utbildningarna inom kulturarvsområdet har minskat något för varje år som gått men var trots det 92 procent 2018. Minskningen över tid beror delvis på att allt längre utbildningar hunnit avslutats där slutförandegraden är lägre.

Störst förändring i slutförandegrad jämfört med föregående år hade de yrkesinriktade utbildningarna där slutförandegraden minskade till 76 procent 2018 från att tidigare varit runt 90 procent. Nästan alla treåriga utbildningar är yrkesinriktade. Minskningen förklaras därför delvis av att de treåriga utbildningarna avslutades för första gången 2018 och att slutförandegraden för dessa är lägre än för de ettåriga och tvååriga utbildningarna. Även för de ettåriga och tvååriga yrkesinriktade utbildningarna minskade slutförandegraden något 2018 jämfört med föregående år.

För de högskoleförberedande utbildningarna ökade slutförandegraden marginellt mellan 2017 och 2018, från 68 till 71 procent. Den stora förändringen skedde däremot mellan 2016 och 2017 då slutförandegraden sjönk rejält från 86 procent 2016. Minskningen mellan dessa år berodde helt på de tvååriga utbildningarna som avslutades för första gången 2017 och där slutförandegraden är ungefär hälften så stor som de ettårigas. Slutförandegraden för de ettåriga högskoleförberedande utbildningarna har legat runt 85-90 procent under hela perioden 2016-2018.

Diagram 2.18 Slutförandegrad efter syfte, 2015–2018

Notera: Beräkningen av slutfört har ändrats och alla år bakåt i tiden har uppdaterats enligt det nya beräkningssättet. För mer information, se avsnitt 2.3 Definitioner och förklaringar.

Det finns sannolikt flera orsaker till att studerande inte slutför sina studier. Konst- och kulturutbildningar leder inte till en examen och ger därmed inte något incitament för slutförande i sig. Vad gäller de högskoleförberedande utbildningarna så avser de att förbereda för fortsatta studier vid konstnärlig högskola. Det förekommer att studerande antas till högre konstnärlig utbildning redan innan de slutfört sina studier, till exempel efter första året på en tvåårig utbildning.

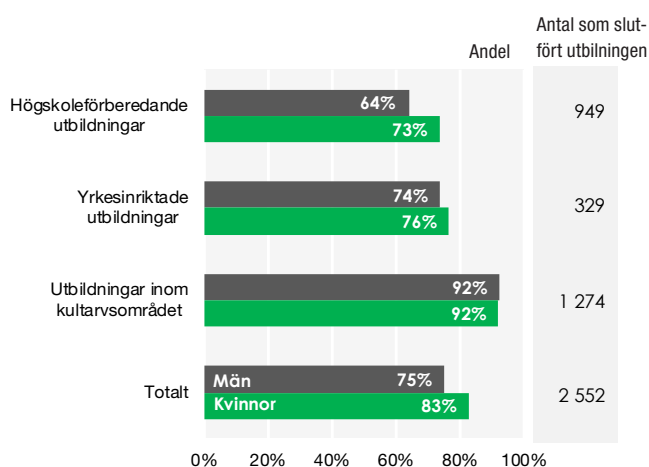
Målet för studerande på högskoleförberedande utbildningar kan antas vara att tillgodogöra sig så pass mycket kunskaper att de är förberedda för konstnärliga högskolestudier. Ett sådant mål kan vara uppnått efter olika lång tid, till exempel beroende på studerandes tidigare erfarenheter. Studerande kan också välja att gå första året på en tvåårig utbildning för att sedan gå vidare till någon annan konst- och kulturutbildning eller till utbildning inom folkhögskolan.

Hur utbildningen lagts upp kan också påverka slutförandegraden. Utbildningarna kan ha ett sådant upplägg där det är tydligt att den studerande själv kan välja om den vill gå ett-, två- eller tre år av en flerårig utbildning. Andra utbildningar kan ha ett upplägg där varje utbildning omfattar ett år men att utbildningarna bygger på varandra, till exempel genom ett grund- och ett påbyggnadsår. Eftersom hela utbildningen ska slutföras för att det ska räknas som att den studerande slutfört utbildningen påverkar detta slutförandegraden. Av de studerande som inte slutfört sina studier på de tvååriga utbildningar som avslutades 2018 avbröt drygt två tredjedelar studierna i anslutning till det första årets slut.¹⁴ Det skulle kunna innebära att de studerande gått hela det första året på utbildningen och därefter valt att inte fortsätta.

Skillnad i slutförandegrad mellan könen

Under 2018 var slutförandegraden 83 procent för kvinnor och 75 procent för män. För både män och kvinnor var den oförändrad jämfört med föregående år. Inom både högskoleförberedande utbildningar och yrkesinriktade utbildningar var slutförandegraden totalt sett högre för kvinnor än för män även om skillnaden mellan könen var större inom högskoleförberedande utbildningar. För utbildningar inom kulturarvsområdet var slutförandegraden densamma för båda könen.

Diagram 2.19 Slutförandegrad efter syfte och kön, 2018

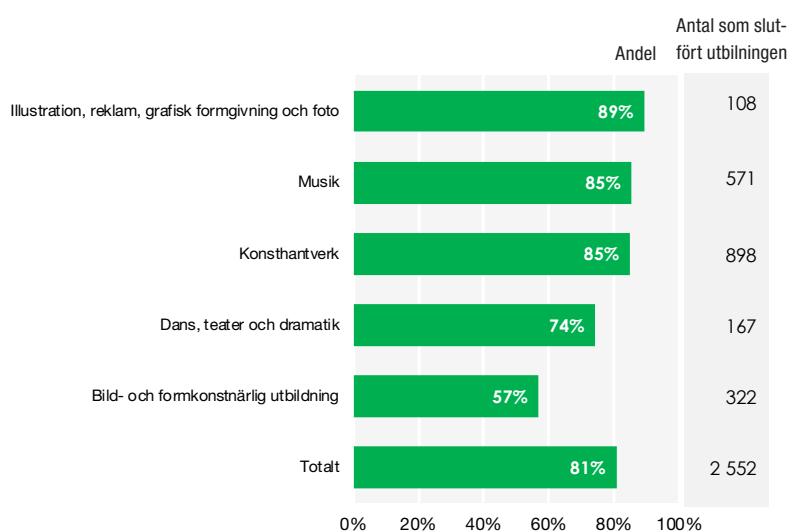
¹⁴ Avses att utbildningen avbröts ett år före utbildningens slut +/- 7 dagar.

För högskoleförberedande utbildningar, där skillnaden i slutförandegrad mellan könen är som störst, har kvinnor och män nästan samma slutförandegrad sett till utbildningens längd i heltid. En större andel av männen går tvååriga utbildningar där slutförandegraden är betydligt lägre än för utbildningar med kortare längd. Det förklarar en stor del av skillnaden mellan kvinnors och mäns slutförandegrad inom de högskoleförberedande utbildningarna.

Slutförandegrad varierar mellan utbildningsinriktningarna

Slutförandegraden 2018 var över 80 procent inom merparten av utbildningsinriktningarna. De variationer som finns förklaras till stor del av att utbildningslängd och syfte varierar mellan inriktningarna. Nedan redovisas slutförandegraden för de fem största inriktningarna. Bild- och formkonstnärlig utbildning som har lägst slutförandegrad har en relativt stor andel studerande som har gått tvååriga högskoleförberedande utbildningar, där slutförandegraden generellt sett var betydligt lägre.

Diagram 2.20 Slutförandegrad efter utbildningsinriktning, 2018

Notera: Utbildningsinriktningar med färre än 100 studerande och inriktningen Okänd redovisas inte i diagrammet.

2.2 Utbildningar med endast tillsyn

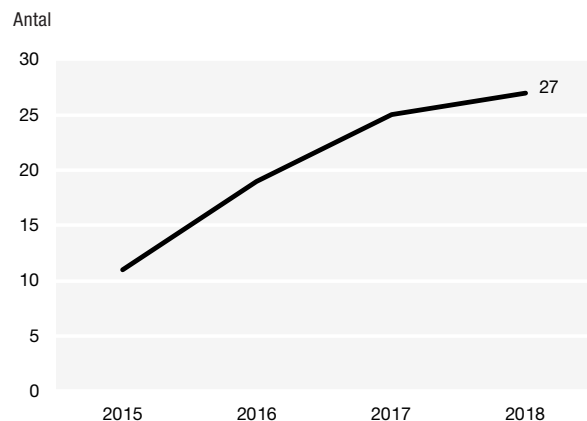
Förordningen om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar ger möjlighet till stöd i form av att fristående eftergymnasiala utbildningar inom olika områden ställs under statlig tillsyn. Dessa utbildningar kan även bedrivas inom andra områden än de konstnärliga eller kulturella. Utbildningarna får inte något ekonomiskt stöd i form av statsbidrag och de berättigar inte heller de studerande till studiestöd. Myndigheten har valt att benämna dessa utbildningar som utbildningar med endast tillsyn eftersom stödet endast omfattas av att de står under statlig tillsyn.

Längden på utbildningarna kan variera men de ska omfatta minst 200 timmar lärar- eller handledarledd tid. Utbildningsanordnarna får ta ut studerandeavgifter för en utbildning.

2.2.1 Utbildningar, utbildningsomgångar och utbildningsanordnare

Det var 35 utbildningar med endast tillsyn som var planerade att pågå 2018. Av dessa var det 27 utbildningar som pågick¹⁴ under hela eller del av året medan övriga 8 ställde in alla sina omgångar. Antalet pågående utbildningar var två fler än 2017.

Diagram 2.21 Påbörjade utbildningar, 2015-2018

Notera: Uppgifterna för 2015 avser endast andra halvåret.

Utbildningarna som pågick 2018 fanns inom 11 olika inriktningar. Flest fanns inom Luftfart, Musik och Djursjukvård. Drygt hälften hade en omfattning på upp till ett års heltidsstudier. Utbildningarna bedrevs i sju län, vilket är ett mer län än föregående år. Drygt hälften av utbildningarna bedrevs i Stockholms län. Även Hallands län, Skåne län och Östergötlands län hade mer än en utbildning som pågick under året.

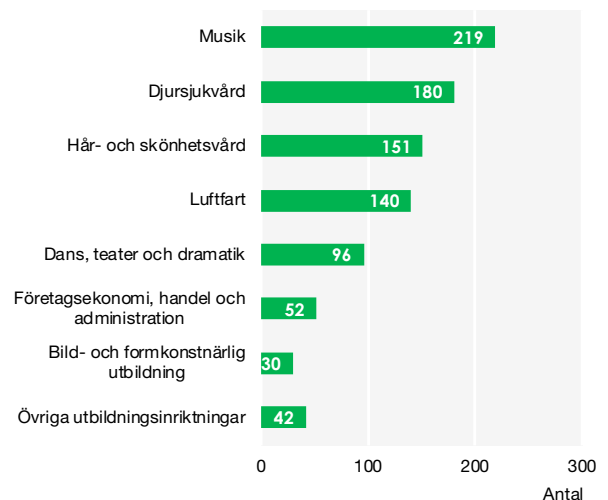
Sammanlagt startade 32 utbildningsomgångar 2018 jämfört med 33 föregående år. Totalt pågick 61 utbildningsomgångar under 2018.

Utbildningarna bedrevs av 14 utbildningsanordnare 2018, vilket var en mer än året innan. Fyra anordnare bedrev tre eller fler utbildningar vardera medan nio anordnare bedrev en utbildning var.

2.2.2 Platser

Antalet beslutade årsplatser för utbildningar med endast tillsyn har ökat för varje år under perioden 2015-2018. Det var 910 beslutade årsplatser 2018, jämfört med 822 föregående år.

Diagram 2.22 Beslutade årsplatser efter utbildningsinriktning, 2018

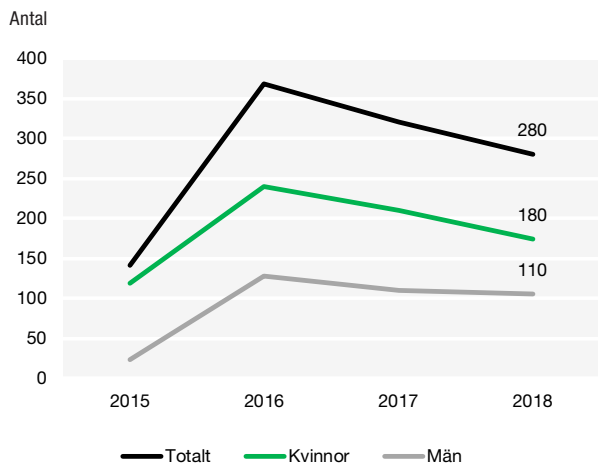
Notera: Övriga utbildningsinriktningar utgörs av fem inriktningar med färre än 30 beslutade årsplatser.

¹⁴ Med pågick avses att utbildningen hade minst en utbildningsomgång som var pågående under hela eller del av året.

2.2.3 Antagna som påbörjat studier

Totalt fanns 280 antagna som påbörjade studier på de utbildningsomgångar som startade under 2018.

Diagram 2.23 Antagna som påbörjat studier efter kön, 2018

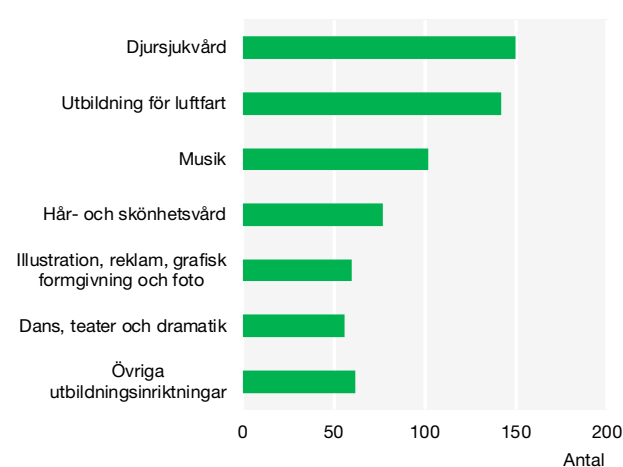
Notera: Uppgifterna för 2015 avser endast andra halvåret.

Närmare två tredjedelar av de som påbörjade studier 2018 var kvinnor, men det är en stor variation mellan de olika utbildningsinriktningarna. Inom inriktningarna Musik samt Utbildning för luftfart var det till största delen män medan det motsatta gällde för utbildningar inom till exempel Hår- och skönhetsvård och Djursjukvård. Flest påbörjade studier inom Djursjukvård och Utbildning för luftfart. Medelåldern för de som påbörjade studier 2018 var 29,7 år. En tredjedel var under 25 år. Mer än en tredjedel påbörjade utbildningar som bedrevs i Stockholms län.

2.2.4 Studerande

Sammanlagt fanns 650 studerande på de utbildningsomgångar som pågick under 2018.

Diagram 2.24 Studerande efter utbildningsinriktning, 2018

Notera: Övriga utbildningsinriktningar utgörs av fyra inriktningar med färre än 30 studerande.

2.2.5 Studerande som slutfört utbildningen

Under 2018 slutförde 240 studerande utbildningar med endast tillsyn, vilket är fler än tidigare år. Slutförandegraden, det vill säga andelen som slutfört en utbildning, var 66 procent 2018. Det är en minskning sedan 2016 och 2017 då slutförandegraden var 82 procent respektive 80 procent. Det är delvis olika utbildningar som avslutats. Av utbildningarna med avslutade omgångar 2018 var det en tredjedel som avslutades för första gången. Dessa omgångar var i genomsnitt längre än de som avslutats tidigare och hade sammantaget också en lägre slutförandegrad. Samtidigt var det några omgångar med hög slutförandegrad 2017 som inte hade några avslutade omgångar 2018.

Slutförandegraden 2018 var 70 procent för kvinnor och 60 procent för män.

2.3 Definitioner och förklaringar

All statistik om konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn förutom studerandes födelse-land, tidigare utbildningsnivå och gymnasiebakgrund är hämtade från myndighetens administrativa system. De uppgifterna kommer från Statistiska centralbyrån (SCB).

Antagna

Avser alla som är studerande eller har varit studerande på en utbildningsomgång, inklusive de som har tillkommit under utbildningens gång och de som hoppat av utbildningen. Detta inkluderar alla som varit med på en studerandelista vid någon av avstämningstidpunkterna för en utbildningsomgång. Avstämningstidpunkterna är 15 februari och 15 september varje år.

Om personen är eller har varit studerande på flera utbildningsomgångar räknas den en gång för varje utbildningsomgång. Antal antagna är därmed inte lika med antal personer.

Antagna som påbörjat studier används som benämning när statistiken avser de utbildningsomgångar som startat under ett år.

Födelseland

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) hos SCB. Myndigheten för yrkeshögskolan har valt att gruppera födelseland i fem grupper:

- Sverige
- Norden utom Sverige
- EU28 utom Norden
- Övriga världen
- Uppgift saknas

Gymnasiebakgrund

Avser personens senaste avslutade gymnasieutbildning den sista juni det år mätningen avser. Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) på SCB.

Inrikes/utrikes födda

Uppgifterna är hämtade från Registret över totalbefolkningen (RTB) hos SCB och avser om de studerande är födda i Sverige (inrikes födda) eller i annat land (utrikes födda).

En del studerande har ofullständiga personnummer och då har uppgifter om födelseland inte varit möjliga att ta fram. De studerande har då fått värdet "Uppgift saknas". Det här förekommer främst på utbildningar som vi vet har ett internationellt perspektiv eller där vi vet att det är vanligt att studerande kommer från andra länder.

Vi bedömer därför att majoriteten av de studerande som hamnar i denna kategori sannolikt är utrikes födda.

Korta utbildningar

En konst- och kulturutbildning ska vara minst 20 veckor för att berättiga de studerande till studiestöd och minst 30 veckor för att berättiga utbildningen till statsbidrag. Om det finns särskilda skäl kan utbildningar inom kulturarvsområdet som är kortare än så få stöd. Dessa utbildningar är ofta inriktade på att ge fördjupning inom ett specifikt område och kan omfatta allt från någon dag till 30 veckors heltidsstudier i utbildningslängd. Dessa utbildningar definieras som korta utbildningar enligt 8 § förordningen (2013:871) om stöd för konst och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

Län

Län avser det län där utbildningen bedrivs.

Platser (årsplatser)

En utbildning beviljas stöd för ett antal årsplatser. En årsplats är en studerandeplats i heltidsutbildning som omfattar 40 veckor. Utbildningsanordnaren får under ett kalenderår fördela de beviljade årsplatserna mellan olika utbildningsomgångar inom samma utbildning.

Studerande (aktiva)

Avser aktiva studerande på utbildningsomgångar som pågått minst en dag under avsedd period (startade, avslutade samt under hela perioden pågående omgångar). För att räknas som aktiv studerande ska den studerande ha bedrivit studier på utbildningsomgången under den avsedda perioden. Den studerande ska därmed ha börjat på utbildningsomgången innan utgången av avsedd period och inte slutat före avsedd period. Den studerande ska heller inte ha avbrutit studierna innan avsedd period eller haft studieuppehåll hela den avsedda perioden.

Om en person studerar på flera utbildningsomgångar räknas den en gång för varje utbildningsomgång. Antal studerande är därmed inte lika med antal personer. Antal aktiva personer på konst- och kulturutbildningar 2018 var 5 200, vilket var cirka 10 procent färre än antal aktiva studerande som var 5 700.

Studerande som slutfört utbildningen

Med slutfört utbildning menas att en studerande nått kursernas mål i utbildningens alla delar. För de kurser som ger betyg innebär det att den studerande som lägst har betyget Godkänt i alla kurser.

För de kurser som inte ger betyg innebär det att den studerande nått kursens mål i utbildningens alla kurser.

Studerande som avbrutit studierna innan utbildningsomgångens slut räknas inte som slutförda oavsett om anordnaren har rapporterat in dem som detta. Detta skiljer sig mot tidigare publicerad statistik där alla studerande som anordnarna rapporterat in som slutförda också räknades som slutförda i statistiken. Antalet som slutfört konst- och kulturutbildningar är lägre enligt det nya beräkningssättet. För 2015 innebär det nya beräkningssättet inga förändringar i antal medan det innebär en minskning om cirka 10 studerande 2016 och cirka 50 studerande 2017 jämfört med tidigare redovisad statistik. För utbildningar med endast tillsyn innebär det nya beräkningssättet inga förändringar i statistiken. I den här rapporten samt i de tabeller som finns publicerade på myh.se/statistik har all statistik om slutfört, även bakåt i tiden, uppdaterats utifrån det nya beräkningssättet.

Slutförandegrad

Används här för att benämna andelen studerande som slutfört sin utbildning. Avser andel studerande som slutfört utbildningen i procent av samtliga som bedrivit studier på de utbildningsomgångar som avslutats under ett år. För definition av Studerande som slutfört utbildningen, se ovan.

Ett nytt beräkningssätt av slutfört medför en lägre slutförandegrad för konst- och kulturutbildningarna jämfört med tidigare redovisad statistik. Enligt det nya beräkningssättet var slutförandegraden för konst- och kulturutbildningarna 81 procent 2017. Det kan jämföras med 83 procent i tidigare redovisad statistik avseende 2017. För utbildningar med endast tillsyn innebär det nya beräkningssättet inga förändringar av siffrorna jämfört med tidigare redovisad statistik. I den här rapporten samt i de tabeller som finns publicerade på myh.se/statistik har all statistik om slutförandegraden, även bakåt i tiden, uppdaterats enligt det nya beräkningssättet.

Stödform

Avser den form av stöd som utbildningen har. Alla utbildningar får stöd genom att de ställs under statlig tillsyn av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Konst- och kulturutbildningar får dessutom stöd genom att de studerande berättigas till studiestöd och utbildningarna till statsbidrag. Dessa utbildningar kan ha stöd i form av att de berättigar till enbart studiestöd, enbart statsbidrag eller både studiestöd och statsbidrag. Utbildningar med endast tillsyn har enbart stöd i form av att de står under statlig tillsyn.

Syfte

Konst- och kulturutbildningar kan ha tre olika syften:

- Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området, det vill säga utbildningar som syftar till att förbereda för högskoleutbildningar som kan leda fram till konstnärliga examina.
- Yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området, det vill säga utbildningar som medverkar till att utveckla ett kvalificerat yrkeskunnande inom det konstnärliga eller kulturella området.
- Utbildningar inom kulturarvsområdet, det vill säga utbildningar som har ett innehåll som syftar till att bevara eller utveckla kulturarvet.

Utbildningar med endast tillsyn behöver inte uppfylla något av de syften som gäller för konst- och kulturutbildningar.

Utbildningar och utbildningsomgångar

En utbildning definieras som ett unikt utbildningsnummer. En utbildning har en eller flera utbildningsomgångar, det vill säga utbildningsstarter för en viss tidsperiod.

Pågående utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som pågått under hela eller delar av en avsedd period (startade, avslutade och under hela perioden pågående omgångar).

Startade utbildningsomgångar avser alla utbildningsomgångar som startat under en avsedd period.

Pågående utbildningar avser alla utbildningsnummer som haft minst en pågående utbildningsomgång under en avsedd period. Om en utbildning har flera pågående omgångar under ett och samma år som har olika uppgifter när det gäller till exempel studieform eller län används uppgiften från den senast startade omgången för att beskriva utbildningen. Om en utbildning har omgångar med olika stödform under en och samma period kategoriseras stödformen utifrån kombinationen av de stödformer som gällt under perioden.

Utbildningsanordnare

En enskild fysisk eller juridisk person som anordnar en utbildning kallas för utbildningsanordnare. En utbildningsanordnare består av en organisation (motsvaras av ett organisationsnummer) med en eller flera administrativa enheter (skolor). För varje utbildning ska det finnas en ansvarig utbildningsanordnare som ansvarar för att utbildningen genomförs enligt förordningen om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

Utbildningsinriktning

Svensk utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN inriktning. Den minst detaljerade nivån är SUN1 (en siffra). Den mest detaljerade nivån är SUN4 (tre siffror och en bokstav).

För konst- och kulturutbildningar och utbildningar med endast tillsyn används i denna rapport SUN4 vid redovisning efter utbildningsinriktning.

Utbildningslängd i heltid

Utbildningens längd anges i veckor omräknat till heltid, där 40 veckor motsvarar ett års heltidsstudier.

Utbildningarna har i rapporten grupperats och benämns som:

- 1-åriga utbildningar (20–40 veckor)
- 2-åriga utbildningar (41–80 veckor)
- 3-åriga utbildningar (81–120 veckor)

De så kallade korta utbildningarna redovisas separat och har inte grupperats enligt denna indelning. (För definition av korta utbildningar, se definition på sid 56).

Utbildningsnivå

Avser personens högsta utbildning den sista juni det år mätningen avser. Högsta utbildning definieras enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN), nivå SUN1. Uppgifterna är hämtade från Utbildningsregistret (UREG) hos SCB. Om personen saknar uppgift ifrån SUN-registret det år utbildningen startat sätts den högsta utbildningsnivån till "Uppgift saknas".

Ålder

Avser den ålder som personen hade den sista december det år mätningen avser.

BLITOLK

3 Tolkutbildningar inom folkbildningen

Sammanfattning

Tolkutbildningarna bedrivs av folkhögskolor och studieförbund och omfattar tre olika inriktningar; kontakttolk, skrivtolk samt teckenspråks- och dövblindtolk. Översiktlig information om de tre tolkinriktningarna finns i den färgade högerspalten på nästa sida.

Den största förändringen jämfört med föregående år är att färre deltagare slutfört kontakttolkutbildningen och att slutförandegraden minskat. Inom utbildningar till teckenspråkstolk- och dövblindtolk har både antalet deltagare som påbörjat samt antalet deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat minskat.

Några av de viktigaste resultaten:

Kontakttolkutbildning

- Under 2018 var det 13 utbildningsstarter av kontakttolkutbildning, vilket var samma antal som 2017.
- Både antalet platser och ansökningar minskade något 2018. Det har varit runt 3–4 ansökningar per plats de senaste tre åren.
- Drygt 430 deltagare påbörjade kontakttolkutbildningen 2018. Färre beviljade platser 2017 och 2018 jämfört med 2016 medförde att även färre påbörjade utbildningen, men det var fortfarande fler som påbörjade utbildningen jämfört med innan utökningen 2016.
- Andelen kvinnor och män var i stort sett lika bland de som påbörjade utbildningen 2018.
- Antalet deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat minskade något 2018 men låg fortfarande på en högre nivå än innan utökningen 2016. Cirka 230 deltagare slutförde utbildningen med godkänt resultat 2018. Ytterligare drygt 100 fick utbildningsbevis genom validering.
- Andelen deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat sjönk från 52 procent till 36 procent mellan 2017 och 2018.

Skrivtolkutbildning

- Till de två skrivtolkutbildningarna som startade 2018 sökte 40 respektive 60 personer, vilket var det lägsta antalet under perioden 2012–2018, bortsett från utbildningsstarten 2017 som sköts fram på grund av för få behöriga sökande.
- Under perioden 2016–2018 påbörjade 39 deltagare utbildningen, varav tre av fyra var kvinnor.
- Totalt slutförde 24 deltagare utbildningen med godkänt resultat under perioden 2016–2018, vilket innebär att 73 procent av de som påbörjade utbildningen också slutförde den.

Teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildning

- Antalet startade teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningar har minskat över tid. Det beror både på färre beviljade starter samt inställda starter. Under 2018 startade alla tre utbildningar som beviljats start.
- Färre starter har lett till att antalet platser att söka till har minskat årligen sedan 2013. Antalet ansökningar från sökande har minskat under samma period. Även antalet ansökningar per plats har minskat, från 1,9 ansökningar per plats till 1,4 ansökningar per plats mellan 2016 och 2018.
- Antalet som påbörjat utbildningen har också minskat årligen sedan 2013. Det beror inte bara på en minskning av antalet beviljade platser på utbildningen utan även på att en lägre andel av platserna har nyttjats. Det var 24 deltagare som påbörjade utbildningen 2018.
- Könsfördelningen bland deltagarna som påbörjade utbildningen var skev, nio av tio var kvinnor.
- Det var 28 deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat 2018, vilket motsvarade 27 procent av de som påbörjade utbildningen. Under 2013–2018 har sammanlagt mindre än en tredjedel av det antal som påbörjat utbildningen slutfört den.

3.1 Kontakttolkutbildning

3.1.1 Utbildningar och utbildningsanordnare

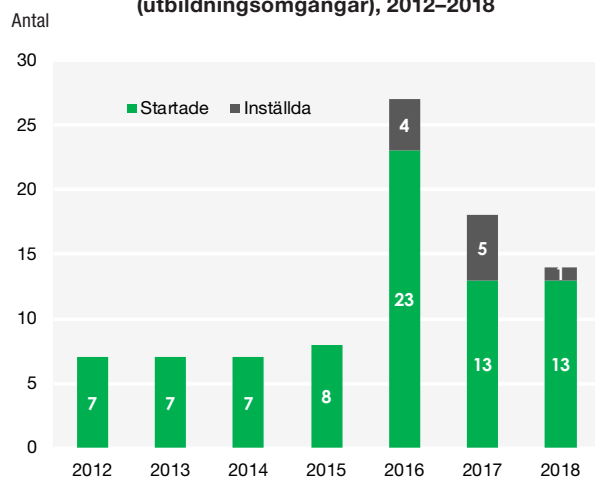
Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk¹ ska ha samma innehåll och följa en gemensam utbildningsplan oavsett vem som bedriver den. Däremot kan den läggas upp olika beroende på studietakt, studieform och om utbildningen sker på folkhögskola eller studieförbund.

Under 2018 bedrevs den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk av 11 utbildningsanordnare varav fyra folkhögskolor och sju studieförbund. Tre anordnare hade mer än en utbildningsstart och en anordnare hade inte någon ny start utan enbart en pågående utbildning.

På grund av brist på professionella tolkar i Sverige fick myndigheten ökade medel att fördela till kontakttolkutbildning från 2016 vilket medförde att myndigheten har kunnat bevilja fler utbildningar än tidigare. Det ökade beviljandet syns särskilt tydligt 2016 då extra många utbildningar beviljades start för att snabbt få igång tillräckligt många utbildningar. De senaste två åren har dock antalet beviljade utbildningsstarter minskat något.

Totalt var det 14 beviljade utbildningsstarter (utbildningsomgångar) för 2018. Det kan jämföras med 27 beviljade starter för 2016 och 18 beviljade starter för 2017. Av de beviljade starterna för 2018 ställdes en in.

Diagram 3.1 Startade och inställda utbildningsstarter (utbildningsomgångar), 2012–2018

¹ I rapporten redovisas endast statistik för den sammanhållna grundutbildningen. Utöver den genomförs även preparandkurser inför Kammarkollegiets auktorisationsprov samt fördjupnings- och fortbildningskurser för verksamma tolkar och kurser för undervisande personal.

Tolkutbildningar är eftergymnasiala utbildningar som drivs av folkhögskolor och studieförbund.

Tolkutbildningarna förbereder för tre olika yrkesroller:

- Kontakttolk som tolkar mellan enskilda personer som inte behärskar svenska och representanter för svenska myndigheter
- Skrivtolk som tolkar för personer som blivit döva eller hörselskadade i vuxen ålder, främst genom att överföra talad svenska till skrift
- Teckenspråkstolk- och dövblindtolk som tolkar, oftast simultant, mellan talad svenska och svenskt teckenspråk. Vid tolkning för en person med dövblindhet används ofta teckenspråket taktilt

Utbildningslängden kan variera mellan ett till fyra år. Det finns också kortare kurser för vidareutbildning inom olika specialområden.

Utbildningar som bedrivs av folkhögskolor är avgiftsfria, medan studieförbund får ta ut studerandeavgifter. Vissa utbildningar ger rätt till studiemedel från CSN.

Utbildningsbevis och auktorisation

Deltagare som klarar utbildningen med godkänt resultat får ett utbildningsbevis.

Yrkesverksamma tolkar kan ansöka om auktorisation hos Kammarkollegiet. Mer om tolkutbildning finns på blitolk.nu och myh.se.

Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk startade i totalt åtta län 2018, vilket var ett färre län än 2017. Av de 13 utbildningsstarterna var 7 på distans och 6 i bunden studieform. Samtliga utbildningar som startade 2018 hade en studietakt på halvfart.

Under 2018 påbörjades sammanhållna grundutbildning till kontakttolk i 15 språk. Det var arabiska, serbokroatiska, bulgariska, dari/pashtu, engelska, litauiska, persiska, polska, ryska, somaliska, sydkurdiska, spanska, thailändska, tigrinja och turkiska.

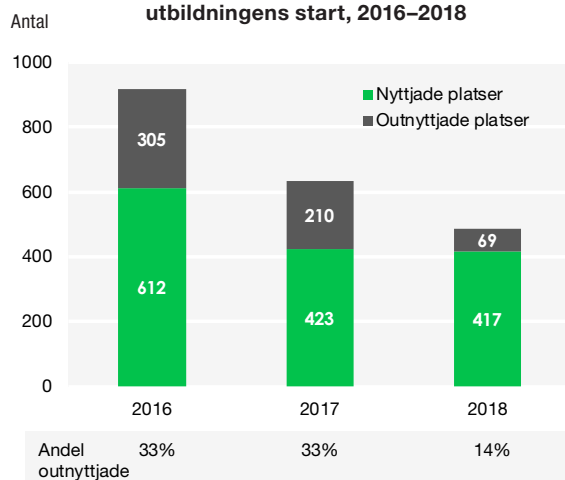
Förutom den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk startades även drygt 30 kurser under 2018. Kurserna hade olika syfte, bland annat startades preparandkurs inför auktorisation, kompletteringskurs, samt kompetenshöjande/fördjupningskurs.

Cirka två tredjedelar av kurserna var kompetenshöjande eller fördjupningskurser. De innefattade bland annat sjukvårdstolkning, psykisk ohälsa, rättspsykiatri, domstolstolkning, migrationstolkning, viskningstolkning, HBTQ, ordspråk, idiom, talesätt. Kursernas omfattning varierade mellan en dag till sex månader.

3.1.2 Platser och ansökningar från sökande

Antalet beviljade platser på den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk ökade mellan 2015 och 2016. Orsaken var att myndigheten fick mer medel att fördela till kontakttolkutbildning eftersom det fanns ett ökat behov av fler kontakttolkar. Under 2017 och 2018 minskade antalet beviljade platser, men antalet var fortfarande högre än 2015.² Totalt beviljades 486 platser på utbildningar med start 2018.

Diagram 3.2 Nyttjade och outnyttjade platser vid utbildningens start, 2016–2018

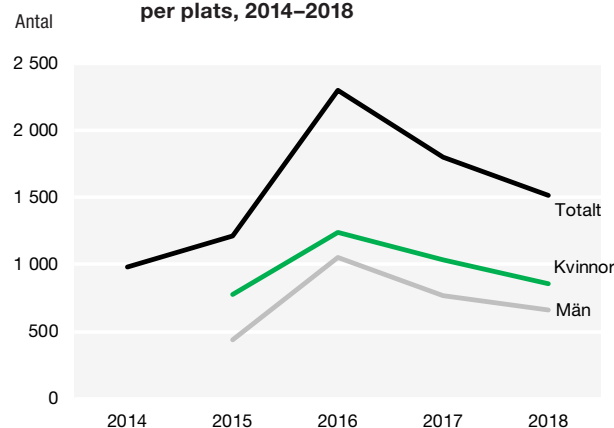

² För utbildningar med start 2014 eller tidigare beslutades inte om antalet deltagarplatser, utan anordnaren fick istället ett visst belopp beviljat. Därför finns inga uppgifter om beviljade utbildningsplatser för 2014 eller tidigare.

Av de beviljade platserna på utbildningar med start 2018 nyttjades 417 platser. Att 69 platser inte nyttjades vid start berodde dels på att en utbildningsstart blev inställd, dels på att platserna inte nyttjades fullt ut (ungefär hälften vardera). Andelen outnyttjade platser vid utbildningens start har minskat från 33 procent till 14 procent mellan 2017 och 2018.

Totalt inkom 1 513 ansökningar till de utbildningar som startade 2018. Det innebär 3,4 ansökningar per plats, vilket var något lägre än 2017. Det har varit mellan 3–4 ansökningar per plats de senaste tre åren. Av ansökningarna 2018 var 56 procent från kvinnor och 44 procent från män.

Diagram 3.3 Ansökningar efter kön samt ansökningar per plats, 2014–2018

Ansökningar per plats	..	4,5	2,9	3,9	3,4
-----------------------	----	-----	-----	-----	-----

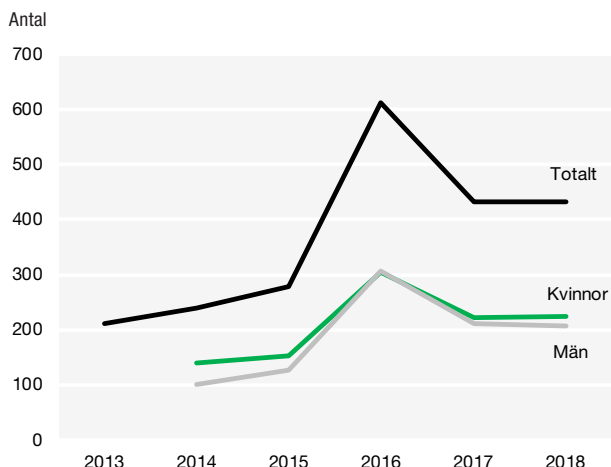
Notera: Diagrammet avser ansökningar och platser på de utbildningar som startats. Inställda starter ingår inte. Punkt (..) innebär att uppgift inte kan beräknas.

3.1.3 Deltagare

Efter att ha ökat något mellan 2013 och 2015 mer än fördubblades antalet som påbörjade den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk 2016 på grund av de extra medel myndigheten fått för att öka antalet platser till kontakttolkutbildningarna. Efter det har antalet platser och deltagare minskat igen, men antalet är fortfarande högre än 2015.

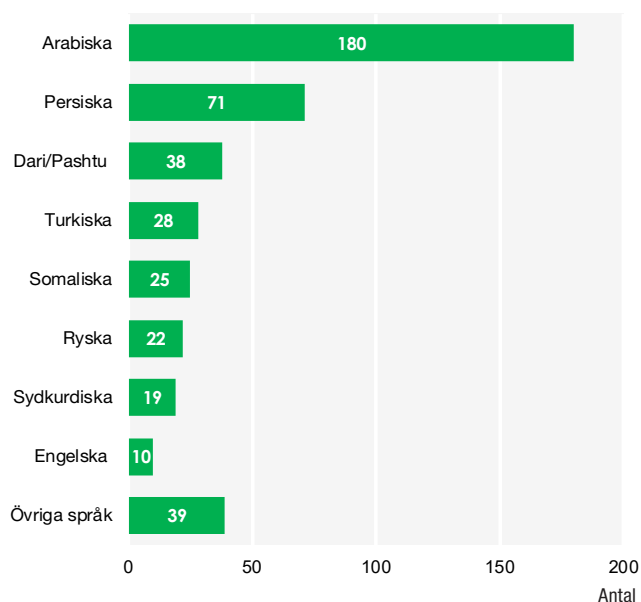
Totalt påbörjade drygt 430 deltagare den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk 2018 vilket var i samma nivå som 2017. Könsfördelningen bland de som påbörjat utbildningen har varit jämn, och 2018 var 52 procent kvinnor och 48 procent män.

Diagram 3.4 Deltagare som påbörjat utbildningen, 2013–2018

Under 2018 åbjörjades utbildningar i 15 olika språk. Det vanligaste språket var arabiska följt av persiska och dari/pashtu.

Diagram 3.5 Deltagare som påbörjat grundutbildningen inom kontakttolk efter tolkspråk, 2018

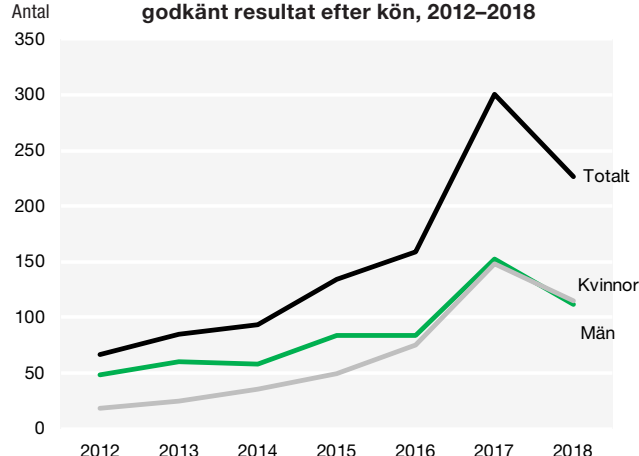

3.1.4 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Antal deltagare som slutfört den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk med godkänt resultat och därmed fått utbildningsbevis har ökat mellan 2012–2017, framförallt 2017, för att sedan minska 2018. Totalt slutförde 227 deltagare utbildningen med godkänt resultat 2018.

Könsfördelningen hos de som slutfört utbildningen med godkänt resultat har jämnats ut de senaste tre åren. Av de som slutförde utbildningen 2018 var 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Diagram 3.6 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat efter kön, 2012–2018

Notera: Uppgifterna avser samtliga som slutfört utbildningen med godkänt resultat under respektive år oavsett när deltagaren påbörjade utbildningen. Antalet personer som fått utbildningsbevis genom validering ingår inte i diagrammet utan redovisas i separat diagram.

Antalet som slutfört utbildningen med godkänt resultat kan relateras till antalet som påbörjade utbildningarna som avslutats under ett år. Av det antal som påbörjade utbildningar som avslutades 2018 var det 36 procent som slutförde utbildningen med godkänt resultat senast två månader efter utbildningens slut.³ Det är en minskning med 16 procentenheter jämfört med 2017 och även något lägre än 2016 då motsvarande andel var 41 procent. Någon exakt jämförelse med åren 2015 och tidigare kan inte göras på grund av att förutsättningarna förändrades 2016 vilket innebär att beräkningarna inte är helt jämförbara. Men andelen som slutfört utbildningen med godkänt resultat bedöms vara ungefär lika stor 2015 som 2016.

Det var i princip ingen skillnad mellan kvinnor och män vad gäller andelen som slutfört utbildningen med godkänt resultat 2018. Andelen var 35 procent för kvinnor och 38 procent för män.

Det finns ingen tydlig förklaring till varför andelen deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat minskade 2018. Det kan ha varit flera saker som påverkat. Det skulle också kunna vara så att det var 2017 som var ett extremår med betydligt högre genomströmning än övriga år då årets nivå är mer lik tidigare år.

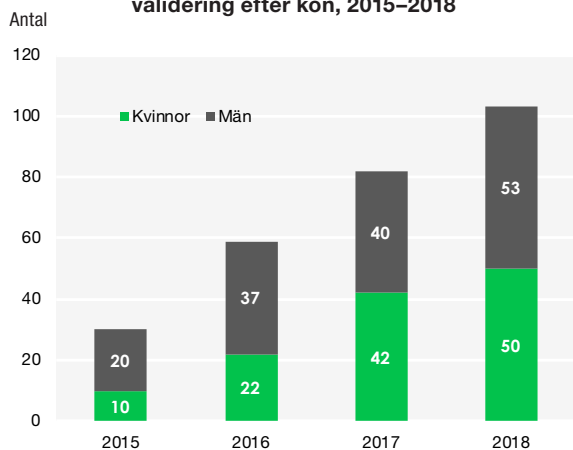
Myndigheten har i dialog med anordnare försökt ta reda på både vad som gjorde att genomströmningen var högre 2017 och varför den var lägre 2018. Att den var högre 2017 kan bland annat vara en följd av händelser i omvärlden och att efterfrågan därmed var stor.

³ Andelen godkända deltagare avser inte den faktiska andelen av de som påbörjat utbildningen eftersom deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden, för mer information se avsnitt 3.4 Definitioner och förklaringar.

Att efterfrågan var stor kan ha motiverat fler att söka sig till tolkutbildningen men även motiverat deltagarna i större utsträckning att slutföra utbildningen. Det var också tydligare krav från myndigheter och andra instanser som använde sig av tolkar att kontakttolkarna skulle vara utbildade.

Vad som skulle kunna varit bidragande orsaker till att genomströmningen sjönk mellan 2017 och 2018 är svårt att få ett entydigt svar på, det kan vara många orsaker och det kan handla om fler orsaker samtidigt. Det kan bland annat bero på att det var färre sökande till tolkutbildningarna och att det delvis var en annan sammansättning av deltagargruppen. De som blivit antagna senaste året har inte haft yrkeserfarenhet som tolk i samma utsträckning som deltagarna hade tidigare år, och därmed kanske inte heller haft en tydlig bild av vad yrket innebär. Det i sin tur skulle ha kunnat bidragit till att fler hoppade av utbildningen när de insåg vad som krävdes och vilka förhållanden en tolk arbetar under osv. Fler deltagare med kortare vistelsetid i Sverige kan också ha gjort det svårare att klara utbildningen på grund av svårigheter med svenska språket. Nationella likvärdiga prov har implementerats inom grundutbildningen till kontakttolk. Speciellt de muntliga proven har blivit svårare att klara vilket också kan ha bidragit till att fler inte slutförde utbildningen med godkänt resultat.

Diagram 3.7 Antal som fått utbildningsbevis genom validering efter kön, 2015–2018

Hösten 2013 påbörjade myndigheten ett projekt för att främja validering av reell kompetens bland redan verkssamma kontakttolkar. De första valideringarna genomfördes under 2015. Därefter har arbetet med validering intensifierats och antalet som fått utbildningsbevis genom validering har ökat för varje år. Under 2018 var det 103 personer som fick utbildningsbevis genom validering. Av dessa var 50 kvinnor och 53 män.

Sammantaget fick 330 personer utbildningsbevis inom den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk 2018 (inklusive både grundutbildningen till kontakttolk samt validering) jämfört med 383 respektive 218 personer 2017 och 2016.

3.2 Skrivtolkutbildning

3.2.1 Utbildning och utbildningsanordnare

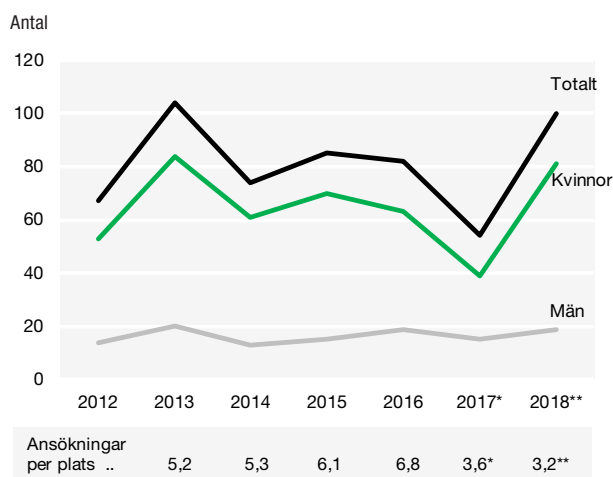
Skrivtolkutbildningen omfattar ett års heltidsstudier. Det var en folkhögskola som bedrev skrivtolkutbildningen 2012–2018 och det har varit samma utbildningsanordnare alla dessa år.

3.2.2 Platser och sökande

På grund av för få sökande med rätt förkunskaper sköts den enda planerade utbildningsstarten under 2017 fram till början av 2018. Eftersom skrivtolkutbildningen haft en utbildningsstart per år var det därmed ingen skrivtolkutbildning som startade 2017. Det medförde i sin tur att det istället var 31 platser på skrivtolkutbildningen som startade 2018 uppdelat på två utbildningsstarter, vilket är fler än tidigare år. Under 2013–2016 har antal platser varierat mellan 12 och 16 platser per år.

Till de två skrivtolkutbildningarna som startade 2018 inkom 40 respektive 60 ansökningar. Det motsvarar 3,2 ansökningar per plats 2018, jämfört med cirka 4–7 ansökningar per plats under perioden 2013–2017.

Diagram 3.8 Ansökningar efter kön, 2012–2018

Notera: Punkt (..) innebär att uppgift inte kan beräknas.

* Avser utbildningsstarten hösten 2017 som på grund av få sökande flyttades fram till 2018.

** Avser två utbildningsstarter.

Under 2013 vad det visserligen något fler sökande men också fler beviljade platser, vilket medförde att ansökningar per plats inte avvek nämnvärt.

Det har varit fler kvinnor än män som söker till skrivtolkutbildningen. Sedan 2012 har omkring 70–90 procent av ansökningarna kommit från kvinnor.

3.2.3 Deltagare och deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Under 2018 var det 31 deltagare som påbörjade skrivtolkutbildningen. Det var fler än tidigare år, vilket berodde på att den planerade utbildningsstarten under hösten 2017 sköts fram till början av 2018.

För åren (2016–2018)⁴ påbörjade i snitt 12 deltagare per år skrivtolkutbildningen. År 2017 påbörjades ingen utbildning utan den flyttades istället fram till 2018. Könsfördelningen bland de som påbörjade utbildningen har varit ojämn, drygt 75 procent kvinnor under perioden 2016–2018.

Totalt har 24 deltagare slutfört utbildningen med godkänt resultat och fått ett utbildningsbevis under perioden 2016–2018. Det innebär i genomsnitt åtta deltagare per år. Det var något färre än åren 2013–2015 då det i genomsnitt var 10 deltagare per år som slutförde utbildningen med godkänt resultat. Skillnaden beror till viss del på att utbildningen som startade 2013 hade fler platser, och i sin tur fler deltagare som slutförde utbildningen med godkänt resultat.

Andelen som slutförde skrivtolkutbildningen med godkänt resultat under 2016–2018 var 73 procent. Detta kan jämföras med 83 procent för perioden 2013–2015.

Utöver de 24 deltagarna som slutförde utbildningen med godkänt resultat, hade fem personer fått utbildningsbevis genom validering under perioden 2016–2018. Trots att uppgifterna om deltagare redovisas sammanlagt för tre år baseras uppgifterna på få individer. Variationerna mellan de olika perioderna kan därför bli stora.

⁴ Uppgifterna om deltagare och deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas summerat för treårsperioder eftersom antalet individer är få för varje enskilt år.

3.3 Teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildning

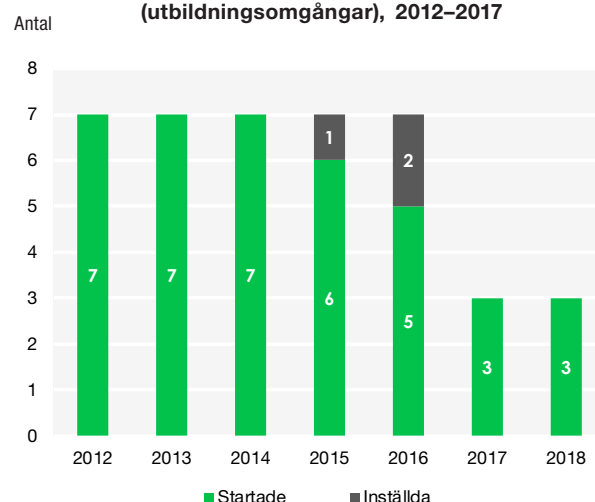
3.3.1 Utbildningar och utbildningsanordnare

Teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningen är en fyraårig utbildning på heltid som startar årligen i augusti. Samma folkhögskolor (7 stycken) har bedrivit utbildningen under hela perioden 2012–2018.

Eftersom samhällets framtida behov av teckenspråks- och dövblindtolk bedömts minska på sikt⁵ beslutade myndigheten i januari 2017 att minska antalet utbildningsanordnare från sju till tre.⁶ Därför beviljades enbart tre folkhögskolor nya utbildningsstarter hösten 2017.

Som en följd av signaler om behov av förändrad dimensionering valde en folkhögskola att ställa in sin utbildningsstart 2016. Ytterligare en folkhögskola ställde in sin utbildningsstart 2016 på grund av för få sökande. Alla tre utbildningsstarterna hos de anordnare som efter nerdragningen fortfarande var beviljade under hösten 2018, startade sina omgångar.

Diagram 3.9 Startade och inställda utbildningsstarter (utbildningsomgångar), 2012–2017

Under 2018 startade även tre kurser inom teckenspråk- och dövblindtolk. Det var kurser inom handledarutbildning samt tolkning inom psykiatri. Kursernas omfattning varierade mellan två dagar och två månader.

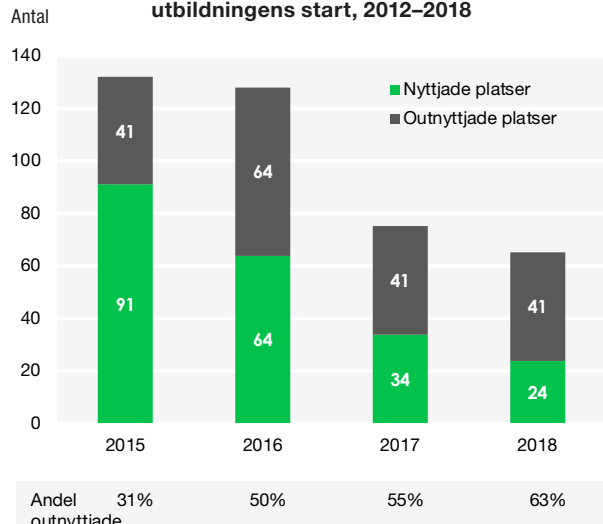
⁵ Det framtida behovet av teckenspråks och skrivtolkar, en översyn av tolkutbildningar vid folkhögskolorna. Statskontorets rapport 2015:25.

⁶ Dnr MYH 2016/790, Dimensioneringen av utbildningsplatser för teckenspråkstolk- och skrivtolkutbildningen.

3.3.2 Platser och ansökningar från sökande

Mellan 2013 och 2018 minskade antalet platser på teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningen successivt, dels på grund av att myndigheten har beviljat färre platser till nya utbildningsstarter, dels på grund av att folkhögskolor ställde in utbildningsstarter år 2015 och 2016.

Diagram 3.10 Nyttjade och outnyttjade platser vid utbildningens start, 2012–2018

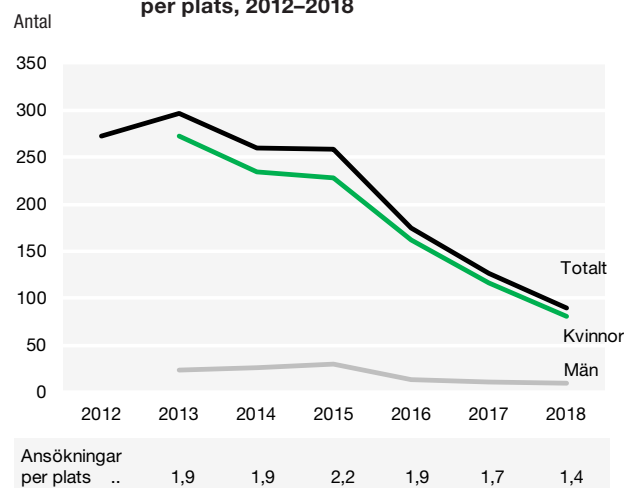
Antalet platser på teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningar har minskat mellan 2015 och 2018, från 132 platser till 65 platser. Samtidigt var andelen outnyttjade platser stor. Andelen outnyttjade platser vid utbildningens start har ökat sedan 2015 och var drygt 60 procent 2018. Att andelen ökade beror på att tre av utbildningsanordnarna fick ett större antal platser beviljat 2017–2018 än tidigare år samtidigt som antalet ansökningar till utbildningarna var lågt.

Antalet ansökningar till utbildningen har minskat över tid. Totalt inkom 90 ansökningar från sökande till de tre utbildningar som startades 2018. Det motsvarar endast en tredjedel av ansökningarna jämfört med åren 2012–2013. Att antalet ansökningar har minskat beror inte bara på att det finns färre utbildningar att söka till, utan även på att de tre skolor som startade en ny omgång 2018 fick minskat antal ansökningar sammantaget jämfört med tidigare. Antalet ansökningar per plats har minskat, från 2,2 ansökningar per plats till 1,4 ansökningar per plats mellan 2015 och 2018.

En majoritet av ansökningarna var från kvinnor. Under perioden 2013–2018 har mer än 9 av 10 ansökningar kommit från kvinnor.⁷

⁷ För 2012 finns inga uppgifter om antal ansökningar efter kön.

Diagram 3.11 Ansökningar efter kön samt ansökningar per plats, 2012–2018

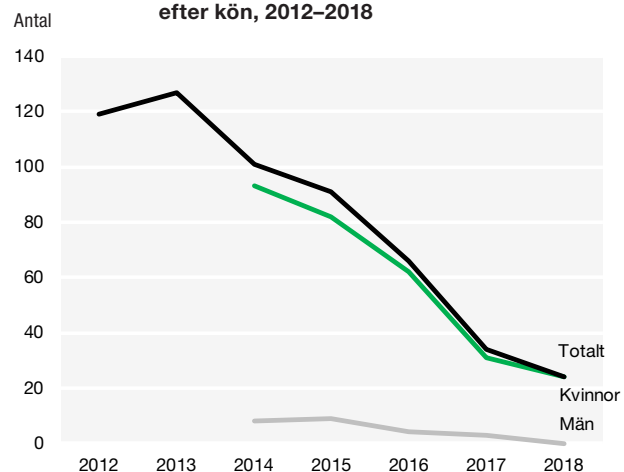

Notera: Diagrammet avser utbildningar som startats. Inställda starter har exkluderats från både ansökningar och platser.

3.3.3 Deltagare

Antal deltagare som påbörjat en teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildning har minskat efter 2013 från att ha varit på en relativt konstant nivå med omkring 120 deltagare per år 2010–2013. Det beror både på minskat antal beviljade platser men även på att en minskad andel av de beviljade platserna har nyttjats. Den minskade andelen nyttjade platser beror i sin tur på både inställda utbildningsstarter 2015 och 2016 samt på färre ansökningar. Hösten 2018 var det 24 deltagare som påbörjade utbildningen.⁸ Liksom tidigare år var de allra flesta kvinnor.

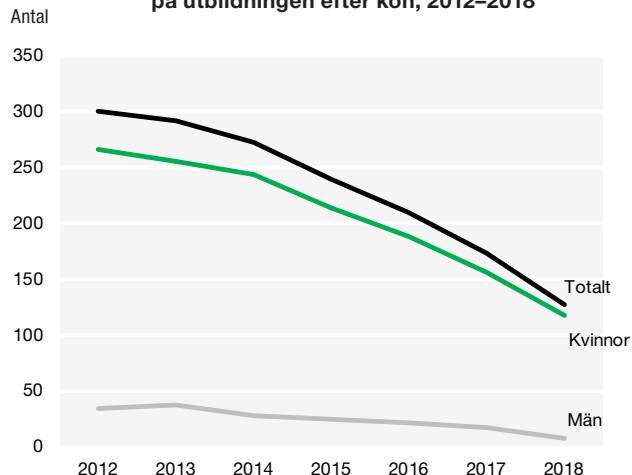
Diagram 3.12 Deltagare som påbörjat utbildningen efter kön, 2012–2018

⁸ Med påbörjade avses deltagare som börjat första terminen i årskurs ett på utbildningen. Nya deltagare som påbörjat utbildningen i högre årskurser ingår inte i detta antal.

Under 2018 var det i genomsnitt 127 deltagare per termin. Antalet har minskat årligen sedan 2013, vilket främst beror på att färre påbörjat utbildningen. Nio av tio deltagare var kvinnor (93 procent).

Diagram 3.13 Genomsnittligt antal deltagare per termin på utbildningen efter kön, 2012–2018

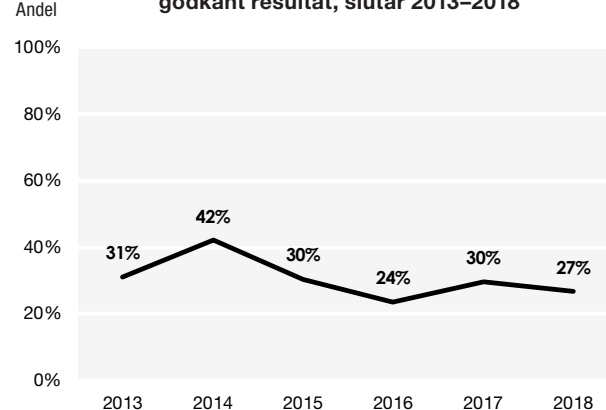
3.3.4 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Under 2018 slutförde 28 deltagare teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningen med godkänt resultat och fick ett utbildningsbevis. Antalet har varierat mellan 2013–2017 och har varit cirka 25–50 deltagare per år. Eftersom de utbildningar som slutade 2018 startade 2014 eller 2015 har det minskade antalet som påbörjade en utbildning sedan 2016 och framåt ännu inte påverkat antalet deltagare som slutfört utbildningen.

De två första åren på utbildningen fokuserar undervisningen på teckenspråk medan de två sista åren fokuserar på själva tolkningen. De flesta avhopp sker mellan det andra och tredje året på utbildningen. Cirka en fjärdedel av de som påbörjar utbildningen har, under de senaste åren, hoppat av mellan andra och tredje året. Sammanlagt har nästan 6 av 10 deltagare hoppat av innan tredje året börjar. Av de deltagare som påbörjar år tre fullföljer majoriteten utbildningen.

Skälen till att deltagare inte går en hel utbildning kan vara olika. Det skulle kunna bero på att det är en lång utbildning och att vissa deltagare inte heller har för avsikt att fullfölja utbildningen och arbeta som tolk utan vill enbart lära sig teckenspråk. Dessa deltagare hoppar då av utbildningen efter den inledande språkutbildningen i teckenspråk.⁹ Arbetsmarknadens osäkerhet skulle också kunna vara en faktor som påverkar.

Diagram 3.14 Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat, slutår 2013–2018

Av det antal deltagare som påbörjade utbildningen tre respektive fyra år tidigare slutförde 27 procent utbildningen med godkänt resultat 2018¹⁰ vilket innebar att det var en liten andel av det antal som påbörjade utbildningen som slutförde den.

Eftersom det är relativt få som går utbildningen påverkar varje enskild deltagare andelen i stor utsträckning och förändringar mellan åren bör därför tolkas med viss försiktighet. Sammanlagt var det mindre än en tredjedel av det antal som påbörjade utbildningen som också slutförde den sett över hela perioden 2013–2018.

Avhoppet på de utbildningar som pågår och kommer att avslutas under 2019 följer samma mönster och omfattning som tidigare. Antalet deltagare på sista terminen tyder på att andelen med godkänt resultat kommer att hamna ungefär på samma nivå som tidigare år.

⁹ Dnr MYH 2014/3711, Myndigheten för yrkeshögskolan "Syn på måluppfyllelse och kvalitetsarbete hos anordnare av teckenspråkstolk- och dövblindtolkutbildningar".

¹⁰ Andelen godkända deltagare avser inte den faktiska andelen av de som påbörjat utbildningen eftersom beräkningen inte tar häsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. För mer information, se avsnitt 3.4 Definitioner och förklaringar.

3.4 Definitioner och förklaringar

Tolkutbildningarna inom folkbildningen har funnits inom Myndigheten för yrkeshögskolans ansvarsområde sedan den 1 juli 2012. Den statistik om tolkutbildningar som redovisas i den här rapporten avser därför inga år före 2012.

Myndigheten samlar inte in personuppgifter om deltagarna vid tolkutbildningarna med undantag för vilka deltagare som slutfört den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk med godkänt resultat eller fått sina kunskaper prövade eller validerade med godkänt resultat. Detta är uppgifter som utbildningsanordnarna rapporterar in till myndigheten för studiedokumentation. Övriga uppgifter som används för att framställa statistik om deltagarna på tolkutbildningarna samlas in från anordnarna som antalsuppgifter på gruppnivå. Myndigheten har därför inga uppgifter på individnivå för deltagarna på tolkutbildningarna.

Kontakttolkutbildning

Ansökningar

Avser ansökningar från sökande. Uppgifter om antal sökande till de utbildningar som startat under året har samlats in direkt från respektive anordnare. (Uppgifter avseende tidigare år har även hämtats från samordnarfunktionen för den sammanhållna grundutbildningen). Det är endast antalsuppgifter som rapporteras in vilket innebär att en person som sökt till flera utbildningsstarter räknas flera gånger. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal unika sökande personer.

Uppgifterna redovisas för 2014–2018. Motsvarande uppgifter har även samlats in för 2012–2013 men redovisas inte eftersom de inte är helt jämförbara med 2014 och framåt.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser deltagare som påbörjat termin 1 och finns på utbildningen vid första rekvisitionen av statsbidrag. I de fall anordnaren uppgett att de har tagit in fler deltagare än det finns platser (överintag) så är även dessa deltagare medräknade.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har slutfört utbildningen med godkänt resultat på samtliga delkurser och därmed fått ett utbildningsbevis.

Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas utifrån utbildningens avslutsår. Alla deltagare som rapporterats ha slutfört utbildningen med godkänt resultat och fått utbildningsbevis utfärdat senast sista februari året efter utbildningens avslutsår ingår i antalet. Deltagare som slutför utbildningen med godkänt resultat och får utbildningsbevis utfärdat efter detta räknas till senare år. Deltagare som slutför sin utbildning med godkänt resultat genom komplettering av tidigare påbörjad utbildning räknas till avslutsåret för den utbildning där komplettering och inrapportering skett (enligt förfarandet ovan). Personer som fått utbildningsbevis genom validering (se definition nedan) ingår inte i detta antal utan redovisas separat.

Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat senast två månader efter utbildningens avslut dividerat med antal deltagare som påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Måttet tar inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. Andelen avser därför inte den faktiska andelen godkända deltagare av de som påbörjat utbildningen. Andelen redovisas efter utbildningens avslutsår.

Till och med 2015 ingick i denna andel även deltagare som fått utbildningsbevis senare än två månader efter utbildningens avslut. Andelen som slutfört utbildningen med godkänt resultat är därför inte jämförbar längre bakåt i tiden än 2016.

Personer som fått utbildningsbevis genom validering

Verksamma tolkar som saknar fullständig utbildning kan få sina kunskaper prövade eller validerade. Det innebär att man får sin kompetens och sina kunskaper bedömda i relation till den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk. Resultatet kan bli att personen får ett utbildningsbevis då kunskaperna motsvarar grundutbildningens mål, att personen behöver gå delar av grundutbildningen eller att personen behöver gå hela grundutbildningen.

Med *utbildningsbevis genom validering* avses här att personen antingen bedömts ha kunskaper motsvarande utbildningens mål och därmed fått utbildningsbevis eller att personen behövt komplettera med delar av utbildningen och efter kompletteringen fått utbildningsbevis.

Personer där valideringen resulterade i att de behövde gå hela grundutbildningen, det vill säga inte kunnat

tillgodoräkna sig några delar av utbildningen alls, räknas inte in i detta antal. Om dessa påbörjar grundutbildningen och slutför den med godkänt resultat ingår de istället i antalet deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat.

Antal personer som fått utbildningsbevis genom validering räknas på samma sätt som antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Personer som fått utbildningsbevis genom validering och som rapporterats in på de listor som avser utbildningar som avslutats under året räknas till detta år så länge personen fått utbildningsbeviset utfärdat senast sista februari året efter. Ett mindre antal deltagare räknas därför med i statistiken för ett visst år även om utbildningsbeviset egentligen utfärdats först i januari eller februari året därefter.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan. Före 2015 beslutade myndigheten inte om antalet deltagarplatser utan utbildningsanordnarna fick istället ett visst belopp beviljat. Från och med 2015 beviljar myndigheten statsbidrag för ett visst antal deltagarplatser. Anordnarna kan anta fler sökande än antalet deltagarplatser till utbildningen. Under 2015 fanns även möjlighet att få statsbidrag utbetalat för någon enstaka ytterligare plats än vad som beviljats. Från och med 2016 betalar inte myndigheten ut statsbidrag för fler platser än vad som beviljats.

Utbildningsanordnare

Avser i rapporten en specifik lokal avdelning på ett studieförbund eller en specifik folkhögskola. För den specifika folkhögskolan eller det specifika studieförbundet finns en huvudman som kan vara folkrörelser eller andra organisationer, regioner/landsting och kommuner.

Utbildningsstart (utbildningsomgång)

Avser en viss starttidpunkt för en utbildning. En utbildning kan ha en eller flera utbildningsstarter (utbildningsomgångar).

Skrivtolkutbildningen

Ansökningar

Avser ansökningar från sökande. Utbildningsanordnaren lämnar till myndigheten in uppgift om antalet ansökningar till den utbildning som startat under året. Ansökningar avser här inte unika personer eftersom det har varit två utbildningsstarter under 2018.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser deltagare som påbörjat termin 1 och finns på utbildningen vid första rekvisitionen av statsbidrag.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har fullföljt utbildningen och med godkänt resultat uppnått målet för utbildningen. Dessa erhåller ett utbildningsbevis.

Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas utifrån det år deltagaren erhållit sitt utbildningsbevis.

Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat dividerat med antal deltagare som påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Måttet tar inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. Andelen avser därför inte den faktiska andelen godkända deltagare av de som påbörjat utbildningen.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan. Utbildningsanordnaren får anta fler sökande än detta till utbildningen men myndigheten betalar inte ut statsbidrag för fler platser än beviljat.

Utbildningsanordnare

Avser i rapporten en specifik folkhögskola.

Teckenspråkstolk- och dövblindtolk-utbildningen

Ansökningar

Avser ansökningar från sökande. Varje utbildningsanordnare lämnar till myndigheten in uppgift om antalet sökande till den utbildning som startat under året. Det är endast antalsuppgifter som rapporteras in vilket innebär att en person som sökt till flera skolor räknas en gång för varje skola. Antal ansökningar är därmed inte detsamma som antal unika personer.

Deltagare som påbörjat utbildningen

Avser deltagare som påbörjat termin 1 och finns på utbildningen vid första rekvisitionen av statsbidrag.

Deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat

Avser deltagare som har fullföljt utbildningen och med godkänt resultat uppnått målen med utbildningen. Dessa erhåller ett utbildningsbevis.

Antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat redovisas utifrån det år deltagaren erhållit sitt utbildningsbevis.

Andel deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat. Andelen avser antal deltagare som slutfört utbildningen med godkänt resultat dividerat med antal deltagare som påbörjade utbildningen vid utbildningens start. Måttet tar inte hänsyn till att deltagare kan ha gått in och ut ur utbildningen under studietiden. Andelen avser därför inte den faktiska andelen godkända deltagare av de som påbörjat utbildningen.

Genomsnittligt antal deltagare per termin

Avser antal deltagare i samtliga årskurser på utbildningen. Då uppgift om unika antalet deltagare under året saknas, räknas ett genomsnitt av antal deltagare i samtliga årskurser på våren och antal deltagare i samtliga årskurser på hösten.

Platser

Avser beviljade utbildningsplatser med statsbidrag från Myndigheten för yrkeshögskolan. Anordnarna får anta fler än dessa till utbildningen men myndigheten betalar inte ut statsbidrag för fler platser än vad som beviljats.

Utbildningsanordnare

Avser i rapporten en specifik lokal avdelning på ett studieförbund eller en specifik folkhögskola. För den specifika folkhögskolan eller det specifika studieförbundet finns en huvudman som kan vara folkrörelser eller andra organisationer, regioner/landsting och kommuner.

Rätt kompetens i rätt tid